

XI EDYCJA REHA[®] FOR THE BLIND[®] IN POLAND

PAŁAC KULTURY I NAUKI

biuletyn pokonferencyjny

REHA FOR THE BLIND® IN POLAND THE WORLD OF TOUCH AND SOUND ŚWIAT DOTYKU I DŹWIĘKU

XI EDYCJA MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI

pod honorowym Patronatem Małżonki Prezydenta RP – Anny Komorowskiej
Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych

Projekt dofinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
oraz środków własnych Fundacji Szansa dla Niewidomych

Biuletyn pokonferencyjny

redakcja: Marek Kalbarczyk

skład: Anna Michnicka

Wszelkie prawa zastrzeżone © Fundacja Szansa dla Niewidomych

Warszawa grudzień 2013

Fundacja Szansa dla Niewidomych – Organizacja Pożytku Publicznego

Pekao SA VI O/W-wa nr konta: 22124010821111000005141795

KRS: 0000260011

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Biuro: ul. Kameralna 1/30, 03-406 Warszawa

tel./fax: 22 827 16 18

e-mail: szansa@szansadlaniewidomych.org

strona internetowa: www.szansadlaniewidomych.org

REHA for the Blind® in Poland

XI EDYCJA
REHA
FOR THE BLIND®
IN POLAND

2-3 grudnia 2013

Świat dotyku i dźwięku

Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych.

Spis treści

Rok po wielkim spotkaniu Marek Kalbarczyk	6
Wystąpienia gości specjalnych	9
Kilka słów o historii Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie	10
Program spotkania	12
<i>DZIEŃ I (2 grudnia 2013)</i>	12
<i>Sesja merytoryczna (sala Skłodowskiej)</i>	12
<i>Program dodatkowych atrakcji</i>	13
<i>DZIEŃ II (3 grudnia 2013)</i>	14
<i>Panele dyskusyjne:</i>	14
<i>Program dodatkowych atrakcji</i>	15
Kilka słów o naszym spotkaniu	16
Kilka słów o atrakcjach	18
<i>Wystawa</i>	18
<i>Wizaż nie tylko dla Pań – Panowie też chcą wyglądać</i>	18
<i>Turniej tenisa stołowego wg pomysłu Marka Kalbarczyka, prezesa naszej Fundacji</i>	19
<i>Gabinet Dotyku i Dźwięku</i>	22
<i>Cała Polska czyta dzieciom - czytamy i my! – kącik dla najmłodszych, w którym czytane były najpiękniejsze baśnie</i>	22
<i>Filmy z audiodeskrypcją</i>	23
<i>Turniej w grze planszowej Reversi (Otello)</i>	23
<i>Strzelectwo laserowe</i>	25
<i>Porady prawne i biznesowe</i>	25
<i>Kulturalny Erudyta</i>	26
<i>Nasz Święty Mikołaj rozdawał prezenty</i>	26
<i>Spotkanie z mistrzem – koncert Natalii Niemen</i>	26
<i>Poezja śpiewana – koncert Katarzyny Nowak</i>	27
O ludziach głuchoniewidomych oraz TPG słów kilka	28
Abstrakty referatów	30
<i>Nowe terapie wzroku z zastosowaniem komórek macierzystych: na jakim jesteśmy etapie?</i>	30
<i>Co nowego w chirurgii oka?</i>	31
<i>Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych</i>	32
<i>Uczeń niewidzący i słabowidzący w systemie edukacji integracyjnej i inkluzyjnej</i>	33
<i>Świat Dotyku i Dźwięku</i>	35
<i>„Satelitarna biała laska” – GPS dla niewidomych</i>	36
<i>E-Podręczniki – szanse i zagrożenia</i>	37
<i>Widzieć nie patrząc</i>	38

Panele dyskusyjne	39
<i>Jak zmienić sytuację niewidomych w Polsce – chcemy żyć tak, jak niewidomi na Zachodzie</i>	39
<i>Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych</i>	40
<i>Świat Dotyku i Dźwięku</i>	41
<i>Brajl na czasie</i>	41
<i>Nowoczesne czytelnictwo bezwzrokowe</i>	42
<i>Okulistyka i rehabilitacja – Co jest w stanie więcej pomóc?</i>	42
<i>Zmiany prawne dotyczące niepełnosprawnych w Polsce, Unii Europejskiej i na świecie</i>	43
<i>Rozwiązania IT pozwalające niewidomym widzieć więcej</i>	43
<i>Więcej obrazu dla każdego</i>	44
<i>Standard TYFLOAREA® - Udźwiękowienie i ubrajlowienie otoczenia</i>	44
IDOL 2013	46
<i>IDOL 2013 – Nagrodzeni</i>	46
<i>Lista kandydatów nominowanych do wyróżnienia IDOL ŚRODOWISKA</i>	50
<i>Nominacje do wyróżnienia IDOL w kategorii MEDIA</i>	50
<i>Nominacje do wyróżnienia IDOL w kategorii URZĄD</i>	51
<i>Nominacje do wyróżnienia IDOL w kategorii PLACÓWKA OŚWIATOWA</i>	52
<i>Nominacje do wyróżnienia IDOL w kategorii FIRMA/INSTYTUCJA</i>	52
Wystawcy na REHA 2013	53
<i>Lista Wystawców</i>	55
Lista produktów zgłoszonych do wyróżnienia IDOL w kategorii PRODUKT DLA NIEWIDOMYCH	63
Lista produktów zgłoszonych do wyróżnienia IDOL w kategorii PRODUKT DLA SŁABOWIDZĄCYCH	66
Największy producent brajlowskich drukarek na świecie - Firma INDEX BRAILLE	67
Najsławniejsze na świecie brajlowskie maszyny do pisania – działalność FIRMY PERKINS	69
Urządzenia odtwarzające dźwięk FIRMY SHINANO KENSHI	72
Tunezyjskie podziękowania	74
JAK PISALI O NAS W PRASIE	75
<i>Manifestacja niewidomych: dajcie nam szansę na normalne życie</i>	75
<i>„My nie widzimy nic, a Wy - czy widzicie nas?”</i>	
<i>W Warszawie odbyła się manifestacja niewidomych</i>	76
<i>Geopark Przyjazny Niewidomym, (© Geopark Kielce)</i>	77

Rok po wielkim spotkaniu *Marek Kalbarczyk*

Organizowanie Międzynarodowej Konferencji w dwudziestą rocznicę istnienia Fundacji, gdy na dodatek chodzi o dziesiątą jej edycję, to bardzo fascynujące wyzwanie. Było oczywiste, że przybędzie do nas rekordowa liczba gości – i przybyła. Podobnie swoje produkty, usługi i działalność zaprezentowała rekordowa liczba wystawców. Spotkanie, które miało miejsce w grudniu 2012, było po prostu wielkie. Gdy chodzi o gości, przybyło ich w ciągu dwóch konferencyjnych dni aż 2600. Czy mogliśmy się spodziewać takiej liczby w roku 1999, podczas pierwszej edycji? Wtedy było ich kilkuset i nie sądziliśmy, że nasze - w końcu małe - środowisko, zaistnieje znacznie liczniej. A jednak!

**REHA FOR THE BLIND® IN POLAND
rozwija się z każdym rokiem.
Najwyraźniej trafiliśmy w sedno.**

Nie ma innych tego typu spotkań w Polsce, a niewidomi, niedowidzący oraz ich widzący przyjaciele i opiekunowie na to czekali. Każdy chce się dowiedzieć co nowego w dziedzinie, od której postępu zależy nasze życie. Trudno wyobrazić

sobie niewidomych bez nowoczesnej rehabilitacji, mówiących urządzeń, książek wydanych na nośnikach cyfrowych, bez brajlowskich monitorów oraz nawigacji satelitarnej. Tak samo niedowidzących - bez powiększania obrazu i kontrastowych kolorów. A ich bliscy? Jak mają sobie z nami radzić, gdy nie są poinformowani, jak mają to robić?

Działalność placówek rehabilitacyjnych, pracujących dzień po dniu, przez cały rok, nie jest wystarczająco mobilizująca. Co innego konferencja REHA, gdzie wszystko jest interesujące – ogromna wiedza w „małej” pigułce. Wchodzimy na teren REHA i wciągą nas świat inny niż na zewnątrz. To świat dotyku i dźwięku, który pędzi, jakby ktoś wsadził go do szybkiej lokomotywy. Nie można się wycofać, bo obok jest kolejna frapująca atrakcja. Brniemy w to dalej, a za kolejnym „zakrętem” następna ciekawostka. Dochodzimy do ostatniego punktu i dziwimy się, że to już koniec. Gdzie podział się cały dzień i dlaczego wszystko mamy już za sobą? Nie, niekoniecznie. Możemy przyjąć następnego dnia i przeżyć to jeszcze raz. I tak robimy, tyle, że do poprzednich atrakcji dochodzą nowe. Znowu wciągamy się w konferencyjny wir wydarzeń i ani się obejrzymy, a nadchodzi wieczór i znowu jesteśmy przy ostatnim punkcie. Teraz

już nie ma trzeciego dnia, lecz trzeba poczekać do kolejnego grudnia. Czekamy więc i odliczamy czas – miesiąc po miesiącu.

Tak właśnie odliczaliśmy czas od dziesiątej edycji REHA. Jako organizatorzy, z typową dla nas skromnością oczekiwaliśmy, że tegoroczne spotkanie będzie mniejsze. W końcu nie obchodzimy jakiegś okrągłej rocznicy, ale przeciwnie. Już na kilka tygodni przed spotkaniem wiedzieliśmy, że będzie nas dużo – i było.

Tym razem spotkaliśmy się w Pałacu Kultury i Nauki. Fundacja Szansa dla Niewidomych wynajęła kilka dużych sal, by dysponować większą powierzchnią niż wcześniej. Tłok nie sprzyja oglądaniu wystawy i poznawaniu, co nowego dla nas stworzono na świecie. W sali konferencyjnej pierwszego dnia, w poniedziałek od godziny 11.00, toczyła się sesja merytoryczna. Zaczęliśmy od wystąpień gości specjalnych. Kim oni są? To osoby, od których zależy sytuacja naszego środowiska. Wśród tych osób są przedstawiciele władz i organizacji niewidomych. Za każdym razem czekamy na ich słowa – co czeka nasze środowisko w roku 2014 oraz co udało się osiągnąć w mijającym roku. Do udziału w sesji merytorycznej zapisało się więcej referentów niż było miejsc, to znaczy dostępnego czasu do zagospodarowania. Na sali konferencyjnej zasiadło około 700 osób. Na tej samej sali o godzinie 15 obejrzelśmy, a dokładniej mówiąc, obejrzelni najmłodszy film z audiodeskrypcją, a o godzinie 18.00 odbył się koncert Natalii Niemen, która śpiewała utwory własne oraz kompozycje jej ojca – Czesława Niemena. Zabrział „Dziwny jest ten świat”, który dla nas brzmi być może jeszcze bardziej wymownie, niż dla innych. Pierwszego dnia konferencji odbyły się kolejne elementy: porady wizażystek, porady prawne i biznesowe, porady okulistów, mnóstwo atrakcji zorganizowanych przez fundacje i stowarzyszenia, ogłoszenie kto jest idolem środowiska oraz zaprezentowanie kandydatów firm i produktów, które walczyły o to wyróżnienie w głosowaniu poprzez wrzucenie wypełnionych kart do urny.

Drugiego dnia, we wtorek, salą zawładnęła firma Altix, która jest generalnym sponsorem Fundacji, która wynajęła tę ogromną salę na cały dzień. Wspólnie z Fundacją zorganizowała tam: „Miasto przyszłości”. Zaprezentowano świat,

w którym o niewidomych dbają wszyscy, dzięki czemu obiekty oraz ich otoczenie są udźwiękowione i ubrajlowione. O jakie obiekty chodzi? O dosłownie wszystkie: budynki, ulice, przystanki, dworce, lotniska, środki komunikacji, parki, place zabaw, mieszkania, stanowiska pracy, Internet, bazy danych, książki, media itd. Zmiany muszą dotyczyć nie tylko obiektów, ale przede wszystkim społeczeństwa. Aby zmiany w otoczeniu były możliwe, musimy zmienić nastawienie nas wszystkich. Świat otwarty dla niewidomych to otwarcie się każdego na drugiego człowieka. W ramach sponsorowanego panelu odbył się pokaz filmu, prezentacja brajlowskich maszyn do pisania, a przede wszystkim koncert niewidomej śpiewaczki Katarzyny Nowak, z czego jesteśmy tak zadowoleni.

W sali wystawowej oprócz prezentacji producentów i organizacji, można było skorzystać ze specjalistycznych porad w różnych dziedzinach. Dotyczy to obu dni spotkania. Należy zasygnalizować nowość, która zasadniczo zmienia „kształt” REHY. W drugim dniu konferencji odbyły się panele dyskusyjne, czego do tej pory nie organizowaliśmy. Chcieliśmy wciągnąć w dyskusję o świecie dotyku i dźwięku wszystkich gości.

Jak właściwie ma wyglądać świat, który moglibyśmy określić mianem otwartego dla niewidomych? Co należy zrobić, by taki się stał? Czy jesteśmy daleko od tego ideału? Dlaczego tak trudno nam przekonać zdrowych, widzących, że nasze inwalidztwo wymaga pomocy, ale gdy ją otrzymamy nie jesteśmy kłopotem dla nikogo? Należy wykorzystać nowoczesną technologię, by niwelować skutki inwalidztwa wzroku i zorganizować świat tak, że nie będzie ważne kto ile i jak widzi.

Temu celowi służyła dyskusja, a dla jej uatrakcyjnienia sale, w których się odbywała, wypełniliśmy technologią, o której mowa w naszych publi-

kacjach i niniejszym biuletynie. Zaprośiliśmy do pomocy specjalistów, którzy wiedzą co należy zrobić, by nasz cel się zrealizował.

Aby przybliżyć gościom świat dotyku i dźwięku, zorganizowaliśmy pokazy dyscyplin sportowych, w których uczestniczy się z zasłoniętymi oczami. Nazywamy je bezwzrokowymi. Był więc ping-pong, strzelectwo laserowe, szachy, reversi. Zorganizowaliśmy turnieje z różnymi nagrodami, na przykład kto najlepiej spisie się na rowerze – owszem, nie zwyczajnym, nie tandemem, lecz treningowym, by nie zburzyć ścian Pałacu. Posłuchaliśmy koncertu poezji śpiewanej w wykonaniu Katarzyny Nowak, wokalistki z Wrocławia. Po czwartym piętrze pałacu krążył przez dwa dni Święty Mikołaj, wyciągał z worka cudowne upominki i rozdawał.

Fundacja zorganizowała manifestację niewidomych i ich przyjaciół. Obyła się przed Salą Kongresową PKiN. Zebrała spore grono ludzi, w opinii których świat nie jest jeszcze gotowy na przyjęcie nas do swojego towarzystwa. Wspólnie zmanifestowaliśmy naszą obecność. Jesteśmy tutaj, żyjemy i chcemy się uczyć, znaleźć pracę, zarobić, stworzyć rodzinę i nie polegać na czyjejś łasce, mieć prawo do godnego życia. Manifestacja odbyła się pierwszego dnia konferencji, w poniedziałek o godzinie 10.00. Czy był to protest? Nie! Było to przypomnienie, że tutaj jesteśmy i czekamy na życzliwość innych.

zakup, tyle że muszą wtedy znaleźć środki na tak zwany wkład własny. Dla niewidomych brzmi to jak podatek od nieszczęścia. Czy tak ma być? Tak zdecydowały władze, które nie decydują tak po prostu przeciw nam. Realizują to, co uważa społeczeństwo. Urządzenia rehabilitacyjne są drogie, tak samo jak każda pomoc medyczna. Brak zrozumienia, że niezależnie od kosztów, pomoc jest nieodzowna, powoduje, że wielu niepełnosprawnych, nie tylko niewidomych, żyje w izolacji, nie dokłada swoich zdolności do wspólnej puli i traci czas w oczekiwaniu na lepsze jutro. Świat otwarty dla niewidomych to ludzie, którzy rozumieją tę sytuację. A więc: „My nie widzimy was, a wy – czy widzicie nas???”

Manifestacja nie była protestem, gdy, co by nie rzec, niewidomi i tak spotykają się z pomocą i zrozumieniem innych. Są na to liczne dowody, gdy na przykład widzący ludzie tworzyli dla nas szkoły, internaty, zakłady pracy, Kartę Praw Obywatelskich, ustawy dotyczące rehabilitacji zawodowej i społecznej. Pozostaje do rozwiązania wyrównanie poziomu pomocy w Polsce z innymi krajami. Ci, którzy nam pomagają i od których zależą decyzje w naszych sprawach muszą jeszcze raz o nas pomyśleć i zwiększyć zaangażowanie. Manifestacja nie trwała długo. Nie było takiej potrzeby. Po około pół godzinie, po krótkich przemówieniach (moim i Igora Busłowicza), odczytaniu manifestu przez pana Piotra Biegasiewicza, udzieleniu wywiadów, przeszliśmy dookoła Pałacu, by wejść głównym wejściem i skierować się na czwarte piętro. Tam, przynajmniej przez te dwa dni, czuliśmy się jak u siebie w domu. Czwarte piętro to prawdziwa TYFLOAREA z widzącymi przyjaciółmi, urządzeniami dźwiękowymi, brajlowskimi rycinami, mapami i planami, z mnóstwem urządzeń powiększających obraz. Wszyscy zgromadzeni „widzieli więcej”, bo Fundacja i jej współpracownicy wiedzą jak to robić.

Społeczeństwo musi zrozumieć, że gdy nie mogą nam pomóc okuliści, muszą rehabilitanci. Niestety, o ile wszelkie okulistyczne starania są dotowane, działania rehabilitacyjne są w kryzysie. Niewidomy uczeń, który chce czytać książki, musi mieć bogatych rodziców, by mu kupili brajlowskie urządzenia, albo uda się im dostać dotację na taki

Wystąpienia gości specjalnych

Mieliśmy zaszczyt spotkać się z wybitnymi gośćmi, którzy zabrali głos w pierwszej części sesji merytorycznej konferencji. W imieniu Małżonki Prezydenta, Pani Anny Komorowskiej, ministra Henryka Wujca z Kancelarii Prezydenta, który nie zdołał przybyć, gdyż był na skonfliktowanej Ukrainie, zabrała głos dr Joanna Staręga-Piasek. Otacza nas swoją opieką i darzy niebywałą sympatią. Dzięki tej przyjaźni nasza Fundacja tak skutecznie się rozwija. W podobnym tonie wystąpili kolejni goście. Wszyscy podkreślili wagę wydarzenia oraz zasługi Fundacji. Jesteśmy dumni, że udaje się nam tak pracować, że doceniają nas wszyscy. Miłe słowa uznania, gratulacje, pozdrowienia i podziękowania usłyszeliśmy zarówno od naszych beneficjentów, jak i od gości specjalnych. Bardzo ważne są dla nas słowa prezesa Władysława Gołąba, który w imieniu Towarzystwa i Ośrodka w Laskach poświadczył, że nasze wysiłki są ważne dla młodzieży z Lasek. Podobnie wypowiedziała się Pani Małgorzata Pacholec, której wystąpienie było poświęcone działalności Polskiego Związku Niewidomych. Z jej słów wynika, że obie instytucje mają tożsame cele, co więcej, potrafią wspólnie działać. Z kolei Pani Profesor Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz reprezentuje grono najwybitniejszych specjalistów

w dziedzinie rehabilitacji inwalidów wzroku. Jest członkiem naszej Rady Patronackiej i od lat pomaga Fundacji realizować cele, które sobie wyznaczamy. Dzięki tej pomocy jesteśmy w stanie dokonywać cudów i być prekursorem wielu idei. Pani Profesor cieszyła się, że jej propozycja, by XI edycja konferencji odbyła się w Sali Kongresowej miała taką silną moc sprawczą. Spotkanie odbyło się przecież właśnie w tym budynku.

Z uwagą wysłuchaliśmy kolejnych wystąpień: Pani Joanny Fabisiak, Marii Dreszer i Romana Uhliga. Byliśmy dumni, że wszyscy doceniają nasze starania. Co dla nas najważniejsze, goście specjalni mieli okazję spotkać się z setkami niewidomych i niedowidzących. Na sali w trakcie tych wystąpień było około 700 osób. Robi to na wszystkich ogromne wrażenie. My więc dochodzimy do przekonania, że warto kontynuować naszą misję. Pan Roman Uhlig to potwierdził. Reprezentował Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jego wystąpienie oraz przedstawiona nam opinia ma dla nas znaczenie zdobycia medalu olimpijskiego. To Fundusz pomaga nam zorganizować tę konferencję, zatem pozytywna ocena naszej pracy jest nie do przecenienia.

Kilka słów o historii Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie

Pałac, będący symbolem Warszawy, wzniesiono w rekordowo krótkim czasie – w ciągu zaledwie trzech lat. Oto jego historia.

Pałac Kultury i Nauki wznosili budowniczowie radzieccy przez 1175 dni. Jego architektem był Lew Rudniew. Pałac musiał być monumentalny, wyrażający idee realizmu socjalistycznego, pasujący do zasady głoszącej, że „właściwa architektura” powinna być „socjalistyczna w treści i narodowa w formie”.

Radziecki zarząd budowy Pałacu Kultury zaczął się organizować w Warszawie w styczniu 1952 r. Do stolicy przyjechały setki robotników z ZSRR. 1 maja 1952 r. do akcji wyruszyły pierwsze radzieckie koparki. Wylewanie fundamentów rozpoczęto 21 lipca. Wraz z budową ruszyła wielka propagandowa akcja. Niemal codziennie gazety w całej Polsce donosiły o postępach prac, pisano reportaże, których bohaterami stawali się robotnicy pracujący przy wznoszeniu gmachu.

21 lipca 1955 r., punktualnie o godzinie 16, ambasador ZSRR Pantelejmon Ponomarienko i premier rządu PRL Józef Cyrankiewicz, siedząc przy stole ustawionym przed wejściem głównym

do PKiN, podpisali protokół przekazania Polakom Pałacu Kultury i Nauki imienia Józefa Stalina. 22 lipca Pałac został udostępniony „całemu społeczeństwu polskiemu”. Józef Cyrankiewicz przeciwną wstęgę ogłosił, że Pałac „zaczął promieniować nad Warszawą”. Połączone nożyczki, którymi Cyrankiewicz przeciął wstęgę, do dzisiaj są przechowywane w pałacowych zbiorach.

W pierwszych dniach po otwarciu Pałac Kultury i Nauki mogły zwiedzać jedynie osoby posiadające zaproszenie. W tym jednym budynku mieści się więcej instytucji i placówek kulturalnych, niż jest ich w niejednym dużym mieście. Trzy teatry, trzy kina, sala na 3 tysiące miejsc, 14 audytoriów, sala sportowa, basen pływaków z trybunami na 500 miejsc, Muzeum Techniki i Muzeum Ewolucji. Tak przedstawiała się sytuacja na rok 1970.

Warszawiacy nie odnosili się do „daru” od Związku Radzieckiego tak entuzjastycznie, jak oficjele. Zastrzeżenia budziła architektura obiektu. Niechęć do PKiN miała też ideologiczne korzenie. Monumentalny obiekt w sercu stolicy symbolizował zniewolenie i wadliwy ustrój.

Przez lata każdy ważny gość, przybywający do Warszawy, miał obowiązek zwiedzić PKiN. Zaczął to, jeszcze przed oficjalnym otwarciem, ówczesny I sekretarz KPZR Nikita Chruszczow. Był szach Iranu Reza Pahlawi, przywódca Wietnamu Ho Chi Min, Korei Północnej - Kim Ir Sen, przywódca Jugosławii Josip Broz-Tito. Kosmonauta Jurij Gagarin miał podczas zwiedzania Pałacu wychylić się przez balustradę i zauważyć: „Ale tu daleko do Ziemi”.

W Sali Kongresowej Pałacu występowali m.in. Marlena Dietrich, Ella Fitzgerald, Jan Kiepura, The Rolling Stones i Paul Anka, który na wieść o zamordowaniu prezydenta Kennedy'ego przerwał koncert, bo nie był w stanie dalej śpiewać. W tej samej sali odbywały się zjazdy PZPR, również ten ostatni w 1990 r. 12 grudnia 1981 r. Właśnie tam obradował niedokończony, przerwany wprowadzeniem stanu wojennego Kongres Kultury Polskiej.

zasiedli związani z naszą fundacją, oczekujący na dobre wiadomości o życiowych szansach dla niewidomych i niedowidzących. Podczas swojego wystąpienia Pani Profesor Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz, członek Rady Patronackiej fundacji, urzeczona siedzącym przed stołem prezydialnym tłumem, powiedziała, że teraz, gdy Fundacja tak szybko się rozwija, następne spotkanie może się odbyć już tylko w Sali Kongresowej PKiN. Sala przyjęła ten pomysł brawami, a my pomyśleliśmy, że to przesada. Sala jest za duża, a nasze środowisko nie jest przecież takie liczne. Jednak pomysł Pani Profesor zakiełkował. Sprawdziliśmy, czy odpowiednie dla nas sale są na początku grudnia dostępne. Były. I tak spotkaliśmy się w Pałacu. Co prawda nie w samej Sali Kongresowej, ale tuż obok, a dokładnie wyżej, na czwartym piętrze, w Sali Marii Curie-Skłodowskiej i salach sąsiednich, gdzie w ciągu dwóch dni zrealizowaliśmy mnóstwo punktów wymienionych w programie konferencji.

PKiN ma 42 piętra i 230,68 m wysokości, licząc do wierzchołka iglicy. Jest jedną z największych atrakcji turystycznych stolicy. Na 30. piętrze, na wysokości 114 m, mieści się galeria, z której można oglądać panoramę Warszawy. W lutym 2007 r. PKiN został wpisany do rejestru zabytków. Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie wywołała wiele kontrowersji. Jednak nie da się ukryć, Pałac Kultury i Nauki stał się najbardziej rozpoznawalnym budynkiem w Polsce oraz chętnie odwiedzanym miejscem przez turystów.

Opowiadamy o Pałacu z ważnego powodu. Właśnie tutaj odbyła się tegoroczna edycja konferencji REHA FOR THE BLIND® IN POLAND. Idea, by spotkać się tutaj powstała w trakcie poprzedniej edycji. Byliśmy w Multikinie w Złotych Tarasach, na sali, w której zmieściło się około tysiąca osób:

Program spotkania

DZIEŃ I (2 grudnia 2013)

10:00

Największa w historii manifestacja niewidomych i ich przyjaciół pt.:
„My nie widzimy nic, a Wy – czy widzicie nas?”
(Spotkanie przed Salą Kongresową)

Sesja merytoryczna (sala Skłodowskiej)

	Tematy przewodnie sesji: - Edukacja drogą do sukcesu, - Nowoczesna rehabilitacja na co dzień, - Z technologią za pan brat
11:00	Otwarcie konferencji - Marek Kalbarczyk, społeczny Prezes Fundacji Szansa dla Niewidomych
11:10	Wystąpienia gości specjalnych: dr Joanna Staręga-Piasek (Instytut Rozwoju Służb Społecznych, doradca społeczny Prezydenta RP), Roman Uhlig (w imieniu Zarządu PFRON), Władysław Gołąb (prezes Zarządu Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi w Łaskach), prof. dr hab. Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz (dziekan Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW), Małgorzata Pacholec (dyrektor Zarządu Głównego Polskiego Związku Niewidomych), Maria Dreszer (pełnomocnik Zarządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, naczelnik Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych), Joanna Fabisiak (posłanka na Sejm RP)

11:30	Rozdanie wyróżnień IDOL 2013 w kategoriach: Środowisko, Media, Urząd, Edukacja, Firma/Instytucja
11:50	Sprawozdanie z manifestacji; Środowisko chce się wypowiedzieć: zgłoszenie pytań, postulatów, wniosków
12:00	Nowe terapie wzroku z zastosowaniem komórek macierzystych: na jakim jesteśmy etapie? – prof. dr hab. Leonora Bużańska
12:20	Co nowego w chirurgii oka? – dr med. Piotr Fryczkowski (Szpital okulistyczny RETINA)
12:35	Pomoce dydaktyczne pomagające zrozumieć grafikę dotykową – Marcin Matys, KUL
12:50	Prezentacja oferty firmy Perkins School for the Blind
13:00	Prezentacja oferty firmy Crick Software
13:10	Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych – Michał Ziemniak (SOSW nr 6 w Łodzi)
13:20	Uczeń niewidzący i słabowidzący w systemie edukacji integracyjnej i inkluzyjnej – prof. dr hab. Marzenna Zaorska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski)
13:30	Prezentacja oferty firmy ShinanoKenshi Europe (PlexTalk)
13:40	Świat dotyku i dźwięku - Małgorzata Sulwińska
13:50	„Satelitarna biała laska” – GPS dla niewidomych - Michał Kwaśniewski
14:00	Prezentacja oferty Firmy Optelec B.V.
14:10	Prezentacja oferty Firmy Dolphin Computer Access Ltd.
14:20	E-podręczniki - szanse i zagrożenia - Mateusz Ciborowski
14:30	Edukacja uczniów niewidomych i słabowidzących w Ghanie - Marta Bielawska (Fundacja Usłyszeć Afrykę)
14:40	Widzieć nie patrząc - Aleksandra Busse Brandyk
14:50	Prezentacja produktów i firm zgłoszonych w konkursie IDOL 2013. Zaproszenie do głosowania
15:00	Święty Mikołaj rozdaje prezenty – i to nie były jakie!
Program dodatkowych atrakcji	
14:00-18:30	Wystawa tyflorehabilitacyjna: urządzenia, oprogramowanie, książki wydane z myślą o inwalidach wzroku; prezentacja działalności organizacji pozarządowych (sala Starzyńskiego)
13:00-15:00	Cała Polska czyta dzieciom - czytamy i my! - kącik dla najmłodszych (sala Rudniewa)
15:00-18:00	Ping-pong dla niewidomych według zasad Fundacji Szansa dla Niewidomych (sala Kruczkowskiego)

14:00-18:00	Wizaż nie tylko dla pań – panowie też chcą wyglądać! (Sala Starzyńskiego)
14:00-18:00	Porady prawne i biznesowe – (sala Starzyńskiego)
14:00-18:00	Porady okulistyczne – (sala Starzyńskiego)
15:00-18:00	Strzelectwo bezwzrokowe - turniej (sala Kruczkowskiego)
14:00-18:00	Gabinet Dotyku i Dźwięku (sala Rudniewa)
15:00-18:00	Kulturalny Erudyta - turniej (sala Rudniewa)
15:20-17:00	Kino rodzinne – „Minionki rozrabiają” (sala Skłodowskiej)
18:00-19:00	Spotkanie z Mistrzem - koncert Natalii Niemen (sala Skłodowskiej)
od 14:00	Drobny poczęstunek

DZIEŃ II (3 grudnia 2013)

10:00-14:00 **Panele dyskusyjne:**

Panel I (Sala Rudniewa)

10:00-10:50	Jak zmienić sytuację niewidomych w Polsce – chcemy żyć tak jak niewidomi na Zachodzie , Marek Kalbarczyk i Adam Kalbarczyk
11:00-12:20	Wyszkolenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych , Krzysztof Peda (Stowarzyszenie Twoje Nowe Możliwości), Marek Tankielun (Politechnika Wrocławska)
12:30-13:30	Świat Dotyku i Dźwięku , Marek Kalbarczyk i Adam Kalbarczyk
13:30-13:40	Brajl nadal potrzebny , John Price (Perkins School for the Blind)
13:40-14:10	Brajl na czasie , Marek Andraszewski

Panel II (Sala Rudniewa)

10:00-10:50	Nowoczesne czytelnictwo bezwzrokowe , Monika Cieniewska (Dział Zbiorów dla Niewidomych GBPiZS) i Krzysztof Teśniarz (Nowa Praca Niewidomych)
11:00-12:20	Okulistyka czy rehabilitacja – co jest w stanie więcej pomóc? Katarzyna Kowalska, Paweł Pludra, Aleksandra Busse-Brandyk, Ewa Domańska
12:30-13:30	Zmiany prawne dotyczące niepełnosprawnych w Polsce, Unii Europejskiej i na świecie , Piotr Biegasiewicz, Elena Świątkowska
13:30-13:50	Seeing Assistant – aplikacje powstałe na bazie badań przemysłowych dofinansowanych z Działania 1.4 POIG 2007-2013 , Bolesław Tekielski (Transition Technologies S.A.)

Panel III (Sala Kruczkowskiego)	
10:00-11:20	Rozwiązania IT pozwalające niewidomym widzieć więcej , Henryk Rzepka, Sławomir Sęk - przedstawiciel firmy HP, Michał Bałamut
11:30-12:50	Więcej obrazu dla każdego , Maciej Motyka, Kamila Wejman, Piotr Kijanowicz
13:00-14:00	Standard TYFLOAREA® – udźwiękowienie i ubrajlowanie otoczenia , Elżbieta Oleksiak i Krzysztof Kulik
Program dodatkowych atrakcji	
10:00-15:00	Miasto Przyszłości – Blok sponsorowany - Altix sp. z o.o. W jego ramach: – Prezentacja idei „WIDZIEĆ WIĘCEJ” – wyobrażenia specjalistów firmy Altix (Sala Skłodowskiej)
10:00-10:10	Przywitanie gości i omówienie poszczególnych elementów tego bloku
10:10-10:40	Pokaz filmu przyrodniczego z audiodeskrypcją
11:00-11:30	Katarzyna Nowak – poezja śpiewana
11:30-11:50	Czas dla współpracowników firmy Altix: „ Kim jesteśmy i co robimy ”
12:00-15:00	Kulturalny Erudyta – turniej
13:00-14:00	Turniej w jeździe na rowerze
14:00-14:20	Ogłoszenie wyników konkursu IDOL 2013 w kategoriach: Produkt dla Niewidomych, Produkt dla Słabowidzących, Firma Roku 2013
14:20-14:50	Brajl wczoraj, dzisiaj i jutro , John Price (Perkins School for the Blind)
15:00-17:00	Kino dla dorosłych – „Zabij mnie glino”
10:00-18:00	Wystawa tyflorehabilitacyjna: urządzenia, oprogramowanie, książki wydane z myślą o inwalidach wzroku; prezentacja działalności organizacji pozarządowych (sala Starzyńskiego)
14:00-17:00	Turniej gier planszowych (Sala Rudniewa)
14:00-17:00	Wizaż nie tylko dla pań – panowie też chcą wyglądać! (Sala Starzyńskiego)
14:00-17:00	Porady prawne i biznesowe – Piotr Biegasiewicz i Elena Świątkowska (sala Starzyńskiego)
od 14:00	Drobny poczęstunek

Kilka słów o naszym spotkaniu

Konferencja REHA wymaga od nas ogromnej pracowitości i zaangażowania. Gdyby nie wyjątkowe poświęcenie ze strony zespołu, nie moglibyśmy przygotować tak wielu atrakcji. Dlaczego ma być ich tak dużo? Gdyż zapraszamy na konferencję bardzo różnych ludzi. Nie zamierzamy z tego rezygnować. Jednak to oznacza, że Fundacja musi przygotować atrakcje interesujące dla całkowicie niewidomych, niedowidzących, ich widzących bliskich, dla dorosłych i dzieci, dla mieszkańców ze wszystkich województw, dla Polaków oraz gości zagranicznych, dla pracowników umysłowych, fizycznych oraz dla osób bezrobotnych, dla mediów i przedstawicieli władz. To trudne zadanie, ale my mamy już wprawę.

Zapraszamy do współpracy i partnerstwa wszelkie instytucje, organizacje, placówki edukacyjne, firmy i władze. Do tej pory Konferencję odwiedziło kilkanaście tysięcy osób, a w tym roku ponad 2100. Dotychczasowy rekord liczby wystawców wynosi 52. W tym roku wystawcy zajęli wszystkie dostępne miejsca na Sali wystawowej.

W REHA FOR THE BLIND® IN POLAND biorą udział goście z kraju oraz z zagranicy. Odwiedzili

nas do tej pory przedstawiciele z tak odległych państw jak: Japonia, Kazachstan, Armenia, Azerbejdżan, Gruzja, Izrael, Arabia Saudyjska, Oman, Kenia, Egipt, USA, Kanada oraz Portugalia, Hiszpania, Malta, Wielka Brytania, Holandia, Belgia, Francja, Szwajcaria, Włochy, Niemcy, Austria, Szwecja, Rosja, Litwa, Białoruś, Ukraina, Rumunia, Bułgaria, Serbia, Bośnia, Węgry i Czechy.

W tym roku gościliśmy gości z Tunezji, Węgier, Ukrainy, USA, Kanady, Niemiec, Angli, Szwecji, Holandii, Francji i Rumuni. W związku z tak licznymi oraz różnorodnymi delegacjami Fundacja stara się urozmaicić spotkanie, by zaprezentować pełne spektrum zainteresowań światowej społeczności niewidomych. Jest ono skierowane zarówno do naszego środowiska, jak do osób widzących, które chcą poznać świat dotyku i dźwięku.

Patronat Honorowy nad Konferencją objęła po raz kolejny Pani Anna Komorowska, Małżonka Prezydenta RP. Mamy nadzieję, że w następnym roku uda się skutecznie zaprosić panią Annę Komorowską, gdyż nasze środowisko chce usłyszeć, w jaki sposób Pani Prezydentowa może pomóc niewidomym, niedowidzącym oraz ich bliskim. Problemów jest dużo, o czym była mowa w trakcie naszej manifestacji. Wiele dla nas zrobiono, ale jeszcze więcej utrudnień wymaga zaangażowania najwyższych władz.

Patronami tegorocznej edycji byli również:

- **Hanna Gronkiewicz-Waltz** – Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy
- **Jarosław Duda** – Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

Współorganizatorami XI edycji Konferencji byli:

- **Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach,**
- **Polski Związek Niewidomych,**
- **Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących CROSS,**
- **Ośrodki Szkolno – Wychowawcze dla dzieci Niewidomych i Słabowidzących,**
- **Partnerzy Fundacji Szansa dla Niewidomych.**

W skład Komitetu Honorowego tegorocznej Konferencji wchodził:

- **Władysław Gołąb** – Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach,
- **Małgorzata Pacholec** – Polski Związek Niewidomych,
- **Anna Tomaszewska** – SOSW dla Niewidomych i Słabowidzących w Łodzi,
- **Barbara Planta** – SOSW dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie,
- **Małgorzata Szczepanek** – SOSW dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Bydgoszczy,

- **Monika Cieniewska** – Dział Zbiorów dla Niewidomych GBPiZS,
- **Piotr Dukaczewski** – Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących CROSS,
- **Jan Roman Ortyl** – Polski Związek Niewidomych,
- **Krzysztof Peda** – Stowarzyszenie Twoje Nowe Możliwości,
- **Mirosław Szymczyk** – Polski Związek Niewidomych,
- **Marek Kalbarczyk** – Przewodniczący Komitetu, Fundacja Szansa dla Niewidomych.

Partnerzy Konferencji to elitarna grupa instytucji i osób, które wspierają nasze starania o ŚWIAT OTWARTY DLA NIEWIDOMYCH. Na naszej stronie internetowej jest zamieszczona lista naszych partnerów, których liczba nieustannie rośnie - teraz jest ich około 400.

Bardzo dziękujemy tegorocznym sponsorom, którzy uzupełniają dotację uzyskaną od PFRON. Wśród firm, które wsparły naszą inicjatywę należy wymienić: Altix, Freedom Scientific, Index Braille, Łuksza, Optelec B. V, Perkins School for the Blind, Plectalk.

Kilka słów o atrakcjach

Wystawa

Nasza wystawa jest największa nie tylko w Polsce, ale w całej Europie Wschodniej i Środkowej. To wystawa sprzętu rehabilitacyjnego i oprogramowania przeznaczonego dla inwalidów wzroku. Dotyczy również wszelkich aktywności związanych z tym środowiskiem: książki, działalność instytucji związanych z tym środowiskiem, oferta wszelkich usług, np. dotycząca szkoleń i poradnictwa specjalistycznego. Odbędzie się jak zawsze pod hasłem „Świat dotyku i dźwięku”. Na wystawie, obok producentów, sprzedawców, różnorodnych firm, zaprezentowały się organizacje społeczne, fundacje, instytucje, uczelnie i szkoły. Zobaczyliśmy nowe programy powiększające obraz, albo nowe wersje programów znanych od lat, brajlowskie monitory, drukarki i notatniki, niesamowite urządzenia i programy mówiące, sprzęt służący udźwiękowieniu otoczenia, urządzenia odtwarzające dźwięk oraz wypukłą grafikę.

W tym roku wystawa była lepiej zorganizowana niż w ubiegłych latach, gdyż Fundacja dysponowała większą powierzchnią. Sala wysta-

wowa była naprawdę duża. Goście nie musieli się tłoczyć, co ma ogromne znaczenie. Na wystawie nie chodzi przecież o to, by dowiedzieć się czegośkolwiek, lecz by mieć okazję zapytać wystawców o szczegóły. Spotkaliśmy kilka osób, które wspominały poprzednie wystawy z nostalgią. Okazuje się, że woleli, gdy dookoła panował tłok, a zwiedzający musieli przepychać się łokciami. Mieli wrażenie, że wszędzie jest o wiele więcej, a atmosfera bardziej zintegrowana. My uważamy inaczej.

Wizaż nie tylko dla Pań – Panowie też chcą wyglądać

Wizaż to opracowywanie wizerunku. Do jego realizacji niezbędnych jest wiele elementów o różnej formie, kształcie i zapachu, które mają wspólne określenie - kosmetyki. Ważne jednak jest, by zarówno Kobiety jak i Mężczyźni potrafili znaleźć wśród nich odpowiednie produkty, które podkreślą ich atuty. Nie powinniśmy gonić za modą i wzorować się na narzucanym przez modelki stylu. Musimy znaleźć tzw. złoty środek, by zachować „siebie”, czyli swój

charakter. Dobrze jest poradzić się kogoś, kto nakieruje na właściwą drogę, warto więc zwrócić się po poradę do wizażystki.

Z roku na rok stanowisko wizażu na REHA cieszy się coraz większą popularnością, tak też było podczas tegorocznej edycji.

Głównie Panie przychodziły z pytaniami, jak mają się malować, jak dobrać podkład do swojej karnacji, jak go równomiernie rozprowadzić na twarzy, gdy się słabo lub wcale nie widzi. Podczas konsultacji były poinformowane, że kosmetyków nie należy wybierać pod wpływem reklamy telewizyjnej, w której znana aktorka czy modelka zachęca do wyboru jakiegoś produktu. Nie każda z nas ma przecież właściwości cery takie, jak one. Można wybrać inny odcień podkładu, ale czy nie stłumi on naszej urody, czy skóra nabierze zamierzonego odcienia? Ten odcień powinien podkreślać urodę, sprawić, że twarz nie będzie szara, albo żółta. Panie dowiadywały się, czym jest korektor tuszujący niedoskonałości skóry, jak redukować np. ciemne podkółki pod oczami. Uczyły się jak dobrać cienie do powiek i jak je nałożyć, by naturalnie wyglądały. Dziwiły się, że mogą malować kreski eyelinerem nie widząc, czym „bezpieczniej” pomalować usta – błyszczkiem czy szminką. Czerwony kolor na ustach nie musi być „straszny”, może ożywić twarz.

Każda porada kończyła się makijażem, który był dobrany indywidualnie. Dobrze dobrany makijaż nada oczom odpowiedniego wyrazu. Cienie do powiek były dobierane nie tylko pod kolor tęczy, lecz również pod kolor ubioru, cery oraz włosów. Zestawienia kolorystyczne zarówno w kosmetykach, jak i w ubiorze są bardzo istotne. Pomocne są wiadomości z dziedziny analizy kolorystycznej, na podstawie której zakwalifikowanie do typu urody pozwala wybrać kolory kosmetyków w tonacji ciepłej lub zimnej. Podczas konsultacji przeprowadzałam analizę kolorystyczną. Było to podstawą do ustalenia kolorów, które powinny stosować panie w makijażu. Analiza kolorystyczna dotyczy wszystkich kosmetyków stosowanych do wykonywania makijażu, nie tylko podkładu i cieni. Pamiętaj-

my, że kolor szminki, jakim wymalowane są usta modelek na fotografii, niekoniecznie będzie pasował do typu naszej urody.

By zrobić dobry makijaż, trzeba ćwiczyć. Można pójść na łatwiznę i zrobić makijaż permanentny, ale decydując się na ten krok, trzeba rozważyć wybrać zakład kosmetyczny, który ma duże doświadczenie. Można się rozczarować, a źle wykonane kreski na powiekach, czy źle dobrany odcień wypełnienia ust, może nas oszpecić bądź dodać lat. Nie zmyjemy go płynem micelarnym.

Panowie próbowali żartować, czy mogą też się umalować. Na odpowiedź – „Oczywiście, nie widzę przeszkód” – szybko uciekali. Wyjątkiem było dwóch mężczyzn.

Podsumowując, musimy umieć wyrażać siebie poprzez makijaż i poprzez ubiór. Powinniśmy być sobą. Mamy wydobywać swoje walory, piękno, które posiadamy. Powinniśmy być indywidualnością, a nie podążać za modą i utożsamiać się z tłumem innych kobiet idących ulicą. Pamiętajmy, nie musimy dobrze wyglądać dla innych, ale dla samych siebie.

Turniej tenisa stołowego wg pomysłu Marka Kalbarczyka, prezesa naszej Fundacji

Kilka lat temu zainicjowaliśmy prezentowanie specjalnych dyscyplin sportowych, w których można brać udział bez wzroku.

W trakcie kolejnych edycji REHA „pobawiliśmy się” w show-down, który jest specjalną odmianą tenisa stołowego dla niewidomych. Zorganizowaliśmy mecz, w którym wzięli udział dwaj profesjonalni sportowcy z Czech i Polski. Wygrał Czech, a sprawozdawcą był sam Dariusz Szpakowski. Rok później odbył się turniej w randze mistrzostw Polski. Wzięło w nim udział wielu zawodników. W tym samym czasie zainteresowaliśmy się strzelectwem laserowym. To był strzał w dziesiątkę. W zawodach chciało wziąć udział

tyle osób, że kolejka oczekujących nie mieściła się w wynajętej dla tego celu sali. Rok temu zaprezentowaliśmy golf dla niewidomych i ponownie osiągnęliśmy bardzo pozytywne opinie. W bieżącym roku kontynuujemy te prezentacje i turnieje. Były one rozgrywane w różnych dyscyplinach, nie tylko sportowych, ale też quasi sportowych. Czy gry planszowe można tak określić? Uznajmy, że tak, chociażby dla ich charakteru związanego z konkurowaniem. Na początek przypomnijmy ping-pong dla niewidomych (inaczej tenis stołowy), w wersji specjalnej.

Do gry w naszego ping-ponga potrzebny jest zwykły stół do tenisa stołowego, choć ze zdjętą siatką, dwie paletki i zwykłe piłeczki do ping-ponga. Gracze są ustawieni na swoich końcach stołu. W meczu biorą udział dwaj zawodnicy i sędzia, który obserwuje podania, kwalifikuje ich prawidłowość i blicz punkty. Dobry dla niewidzących graczy sędzia „gania” dookoła stołu i podaje im piłeczkę, która z każdym zdobytym (względnie straconym) punktem, wypada na podłogę. Zawodnicy trzymają paletki, którymi odbijają piłeczkę. Niewidomi gracze lub widzący, którzy zdecydowali się grać z zasłoniętymi oczami, posługują się tylko słuchem. Obie te grupy obowiązują zasady grania bezwzrokowego. Tych graczy nazywamy niewidzącymi. Osoby widzące, które nie zasłaniają oczu, mają trudniejsze warunki, dzięki czemu szanse obu grup zawodników (niezależnie od tego, czy widzą pole gry, czy nie) są wyrównane. W czasie rozgrywki musi panować względna cisza, tzn. widownia musi tak się zachowywać, by niewidzący gracze słyszeli odbijającą się od stołu piłeczkę. W praktyce jest więc mniej więcej tak, jak w tenisie. Podczas rozgrywki sala musi się wyciszyć.

Po zakończeniu wymiany można „odetchnąć”.

W związku z tym, że można grać na dwa sposoby: wzrokowo oraz bezwzrokowo, wyróżniamy trzy możliwe warianty gry.

Mogą grać ze sobą dwie osoby niewidzące. Każda z nich musi uderzać piłeczkę w taki sposób, by - zanim dotrze do przeciwnika - trzykrotnie odbiła się od stołu.

Może niewidomy grać z widzącym, a wtedy obowiązują ich nieco inne zasady. Widzący gracz ma dodatkowe utrudnienia, proporcjonalnie do większych możliwości.

Wreszcie mogą grać ze sobą dwaj widzący, ale wtedy mają fajny wybór - mogą grać na nasz sposób, albo w zwykły ping-pong z siatką i standardowymi zasadami tego olimpijskiego sportu.

Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że najlepiej wychodzą mecze niewidomych z widzącymi. Nie jest to ujmą dla naszego projektu, gdyż właśnie o taki cel nam chodziło.

Niewidomi nie mają co robić w ośrodkach wczasowych, sanatoriach, hotelach, gdy na przykład jest zła pogoda. Widzący idą na bilard, piłkarzyki, AirHockey, kręgle albo właśnie na ping-pong. Nie wszystko da się zaadaptować do potrzeb niewidomych, ale ping-pong się dał. Zmodyfikowane zasady nie są do końca zweryfikowane i wymagają dopracowania, jednak grać, czyli bawić się, ruszać, odchudzać, integrować itd., się da. Chodziło właśnie o to, by i niewidomi mogli się bawić, ćwiczyć i współzawodniczyć. Dzięki naszemu projektowi mogą pójść na ping-pong wszędzie, gdzie znajdzie się zwykły stół i zagrać z każdym chętnym. Zasady są takie, że można je przedstawić i wyjaśnić w ciągu paru minut. Gra sprzyja aktywności fizycznej, wyrabianiu refleksu, rozwija korelację ruchowo-słuchową.

Jak grać? Podobnie do zwykłego ping-ponga, choć ze znaczącymi modyfikacjami wynikającymi z potrzeby dostosowania zasad do gry bez wzroku. Pierwszy zawodnik odbija piłeczkę. W praktyce podrzuca piłeczkę i uderza paletką. Rzut musi być sensownie zaplanowany i zrealizowany. Zawodnik wie, gdzie skierować piłkę, by zaskoczyć przeciwnika. Chodzi o to, by ten nie

odbił jej z powrotem lub odbił tak, by wyleciała na out. Aby prosta, wzdłuż której leci piłka, była zidentyfikowana przez osobę niewidzącą, należy tak ją uderzyć, by odbiła się od stołu co najmniej trzykrotnie. Okazało się, że tyle odbić jest potrzebnych oraz jest wystarczających, by przy pomocy słuchu określić kierunek jej lotu i zmieniające się położenie. Piłka musi skakać stosunkowo nisko, na wysokość zbliżoną do rozmiaru paletki, by gracz miał szansę obrony i jej odbicia na drugą stronę stołu. Można powiedzieć, że w ten sposób nasza gra jest dwu i pół wymiarowa, a nie trzywymiarowa. Bez wzroku nie da się zidentyfikować toru lotu piłeczki, gdy nie spłaszczy się trzeciego wymiaru. Gdy piłka skierowana w stronę gracza niewidzącego odbije się mniej niż 3 razy, podający traci punkt. Gdy podaje się do gracza widzącego, piłeczka ma się odbić tylko raz – jak w zwykłej grze. Za każdym razem może odbijać się w dowolnym punkcie na stole. Tak więc osoba zagrywająca do gracza niewidzącego stara się, by piłeczka skakała po stole, a ten drugi musi odbić ją raz i stara się, by piłeczka odbiła się na końcu stołu po stronie widzącego przeciwnika, by miał największe trudności w odbiorze, czyli odbiciu powrotnym. W obu przypadkach, im prędkość piłeczki większa, tym trudniej zdążyć z reakcją.

Gracz niewidomy broni tylko swojego końca stołu, czyli krawędzi od lewego do prawego rogu. Gdy piłeczka lecąca do niego nie doleci do tej krawędzi lub wyleci poza stół z boku, przeciwnik traci punkt. Gdy piłeczka doleci do gracza prawidłowo, a ten jej nie odbije, traci punkt on. Gracz widzący, broni większego obszaru – zarówno końcowej krawędzi, jak też części lewego i prawego boku stołu, dokładnie – od jego rogu do punktu leżącego na połowie jego

połowy, czyli w jednej czwartej stołu. W przypadku obu graczy, piłeczka wylatująca na out powoduje dodanie punktu graczowi odbierającemu. każdym momencie gracz widzący może zasłonić oczy i przejść na zasady gry obowiązujące gracza niewidzącego.

Punktacja jest dokładnie taka sama jak w zwykłym ping-pongu. Gramy do dwóch wygranych setów, a w secie do wygranych 11 punktów oraz co najmniej dwóch punktów przewagi. Gdy (z powodów praktycznych) zawody mają ograniczony czas, sędziowie zarządzają inną punktację:

- gra się tylko jeden set,
- gra się na czas - wygrywa gracz, który zdobył więcej punktów,
- gra się do momentu, w którym pierwszy z graczy uzyskuje określoną liczbę punktów, na przykład 11.

Nie jest łatwo grać w tenisa stołowego posługując się słuchem. Potrzebna jest względna cisza na Sali i skupienie graczy, by usłyszeć piłeczkę. Trzeba przetransponować w wyobraźni otaczającą gracza przestrzeń dźwiękową na obraz, uzmysłowić sobie tor lotu piłki i trafić w nią w taki sposób, by poleciała na drugi koniec stołu.

Przeprowadzone do tej pory zawody wykazały, że zamysł jest interesujący. Dzięki dodatkowemu utrudnieniu, widzący gracze mają wyrównane szanse z niewidzącymi. Nie zaobserwowano, by któraś z tych dwóch grup zdobyła w zawodach zauważalną przewagę.

Gdy grają widzący, a nie ma sędziego, to oni podnoszą piłeczkę z podłogi. Gdy grają sami niewidomi, robią to oni i muszą jakoś dać sobie radę. Jednak nie szukają piłeczki, gdy są w towarzystwie widzących, bo to ich rola. Poszukiwanie piłeczki przy pomocy słuchu i rąk jest dla niewidomych krępujące. Zabawa wymaga ćwiczeń, sprawności i sprytu. Służy zdrowiu psychicznemu i fizycznemu.

Gabinet Dotyku i Dźwięku

Nasz gabinet to specjalnie zaaranżowane pomieszczenie, w którym na chwilę wyłączamy zmysł wzroku, zastępując go uchem i koniuszkami palców. Jest to miejsce w szczególności przygotowane z myślą o osobach z dobrym wzrokiem, którym chcemy przybliżyć, jak odbierają otoczenie ludzie żyjący bez poczucia światła, jak pracują na komputerze, czytają książki czy analizują plany lub wykresy.

Zwiedzanie odbywało się w ciemności, a na początek goście natrafiali na dotykowe plany pięter budynków, wypukłe rysunki budowli, książki z dotykowymi rysunkami, które zawierały zarówno tekst czarnodrukowy, jak i brajlowski. Można też było się przekonać jak ważne i pomocne są specjalne dotykowe tabliczki informacyjne na drzwi. Część dotykową zamykał anatomiczny model człowieka. Ten eksponat wzbudzał duże zainteresowanie, gdyż rzadko zdarza się, aby można było we własnych dłoniach mieć płuco, serce czy nerkę i sprawdzić, a nawet samemu ułożyć organy wewnętrzne. Dalsza część gabinetu poświęcona została dźwiękowi i mówiącym sprzętom codziennego użytku. W tej grupie znalazły się mówiące kalkulatory, termometry, zegarki, światłomierze, testery rozpoznające kolory, okulary wykrywające przeszkody, czy urządzenie do dźwiękowego etykietowania przedmiotów. Tutaj wszyscy mogli się przekonać jak ważny jest dźwięk, kiedy znajdujemy się w całkowitej ciemności i że mówiące sprzęty nie są gadżetem, lecz niezbędnym narzędziem. Kolejnym stanowiskiem było miejsce gdzie można było bezwzrokowo przeczytać zwykłą książkę czy gazetę. Do tego zadania użyte zostało urządzenie lektorskie ClearReader – mały przenośny sprzęt przetwarzający obraz na mowę. Przechodząc dalej można było natrafić na stanowisko komputerowe, gdzie zupełnie bez użycia wzroku można napisać maila, przygotować dokument tekstowy, czy nawet przejrzeć Internet. Całość uzupełniał przygotowany materiał dźwiękowy, który ukazywał jak w „miejskiej dżungli” może się czuć osoba niewidoma. Po przejściu całego gabinetu znajdowało się miejsce, aby się zatrzymać i podyskutować jak się żyje bez poczucia światła oraz w jakim stopniu dźwięk i dotyk może rekompensować brak wzroku.

Cała Polska czyta dzieciom- czytamy i my! – kącik dla najmłodszych, w którym czytane były najpiękniejsze baśnie

W czasie tegorocznej edycji konferencji tyflospecjalistka z fundacyjnego bydgoskiego Tyflopunktu poprowadziła kącik dla dzieci, który stał się jedną z największych atrakcji dla dzieci i młodzieży. Sala Rudniewa w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie na kilka godzin zmieniła się w baśniowy świat, w którym wszystko może się zdarzyć. Kącik dla dzieci był miejscem zaprojektowanym dla najmłodszych uczestników konferencji. Naszą przewodnią ideą było szerzenie czytelnictwa wśród dzieci, od najmłodszych lat. Było to miejsce, gdzie mogliśmy wprowadzić najmłodszych w świat baśni i bajek. Miejsce pełne przygód oraz niespodzianek, gdzie wszystko jest możliwe. Dzieci usłyszały najpiękniejsze polskie bajki, jak również słuchały baśni Hansa Christiana Andersena oraz braci Grimm. Poznały „Calineczkę”, „Brzydkie kaczątko”, „Królową Śniegu”, „Dzikię Łabędzie”, „Dzielnego ołowianego żołnierza”, „Księżniczkę na ziarnku grochu”, „Latającego kufer”, „Małą syrenkę”, „Nowe szaty cesarza” oraz wiele innych bajek, których uniwersalne przesłanie do dziś zna każdy z nas.

W tegorocznej edycji konferencji, gdzie kącik czytelniczy jest bardzo ważnym elementem, najbardziej ucieszył nas fakt, że same dzieci

przejęły inicjatywę. Zaprzyjaźnione z bydgoskim tyflopunktem (i nie tylko) niewidome dzieci czytały swoje ulubione bajki brajłem, tworząc w sali niepowtarzalny klimat. Dzieci i młodzież czynnie uczestniczyła w licznych konkursach, które polegały na aktywnym słuchaniu bajek oraz płynnym czytaniu. Wszyscy uczestnicy spisali się znakomicie. Czytanie bajek poprzedziła rozmowa odnośnie czytania w życiu każdego z nas. Dzieci aktywnie wypowiadały się na temat swoich gustów czytelniczych. Wszyscy zgodnie doszli do wniosku, że czytanie rozwija, pobudza wyobraźnię i jest bardzo potrzebne w życiu każdego człowieka. Odwiedziła nas również liczna grupa młodzieży ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 dla Dzieci i Młodzieży Słabo Widzącej i Niewidomej im. Louisa Braille'a z Bydgoszczy. Mimo, że młodzież była starsza od najmłodszych uczestników, również opowiadała o swoich gustach książkowych i z wielkim zapałem uczestniczyła w konkursach aktywnego czytania, za co została nagrodzona licznymi słodkimi niespodziankami wręczanymi przez samego Świętego Mikołaja. Dzieci w czasie naszych „baśniowych przygód” bawiły się świetnie i po zakończeniu kącika odchodziły od nas w bardzo dobrych humorach. Przyznajemy, że dorośli też!

Filmy z audiodeskrypcją

„Minionki rozrabiają” to wspaniała rozrywka dla dzieci i ich opiekunów. Ciepła i zabawna historia tytułowych Minionków została specjalnie dostosowana do potrzeb niewidomych poprzez zabieg audiodeskrypcji. W drugiej części ich przygód Tajemniczy Złoczyńca zamienia słodkie Minionki w paskudne potwory, które pożerają wszystko, co stanie im na drodze. W domku na przedmieściu mieszka sobie Gru wraz z córeczkami i całą gromadką Minionków. Gru nie jest już super przestępcą, lecz wytwórcą dżemów i żelków. Minionki dzielnie pomagają mu w pracy, objadając się galaretkami i innymi słodkościami. Ale pewien tajemniczy złoczyńca chce je wykorzystać, by podbić świat. Specjalny eliksir zmienia dobre Minionki w paskudne fioletowe Minionki-Demonki, które są w stanie pożreć wszystko, co im stanie na drodze. Gru rusza do akcji, by ocalić swoich żółtych przyjaciół. Musi znaleźć sposób, by Minionki-Demonki wróciły do dawnej postaci.

Na drodze staje mu tresowana kura obronna, laserowe zasieki i wiele innych przeszkód.

„Zabij mnie, glino” – ten film sprzed kilku lat również został dostosowany do potrzeb osób niewidomych poprzez zabieg audiodeskrypcji. Fabuła filmu opowiada o groźnym przestępcy - Maliku (Bogusław Linda), który ucieka z więzienia, ale porucznikowi Popczykowi (Piotr Machalica) udaje się go złapać. Gdy jednak dochodzi do rozprawy sądowej, Malik wraz z kolegą ucieka raz jeszcze. Kontaktuje się z szefem swojej bandy, a następnie wymusza od niego pieniądze. Nieoczekiwane schronienie znajduje w Sosnowcu, u przypadkowo spotkanej lekarki. Długo udaje mu się ukrywać, ale wreszcie zostaje odnaleziony i ginie. Pokaz tego filmu na zakończenie konferencji w drugim jej dniu cieszył się dużym zainteresowaniem.

Turniej w grze planszowej Reversi (Otello)

Podczas drugiego dnia konferencji zaprosiliśmy uczestników do udziału w turnieju gier planszowych. Sprawili to naszym gościom wiele radości. Szczególnie zachwycone były dwie Panie, które grały ze sobą w chińczyka przez cały czas przeznaczony na gry planszowe. Do wyboru uczestnicy mieli: chińczyka, domino i Reversi. Szczególnie ostatnia z wymienionych gier wzbudziła zainteresowanie – osoby wypytwały o zasady gry, punktację, prawdopodob-

nie dlatego, że jest to nieznana powszechnie gra planszowa. Właśnie dlatego przedstawiamy jej reguły. Serdecznie zapraszamy do spotkania z nami podczas turnieju w przyszłym roku.

Zasady ogólne

W Reversi grają ze sobą dwie osoby – nie zależy to od płci, wieku, stażu pracy, grupy inwalidzkiej, rodzaju niepełnosprawności, wykonywanego zawodu lub bezrobocia. Gra jest dla każdego!

Rozgrywka odbywa się na kwadratowej planszy z okrągłymi otworkami - 8 x 8 pól. Jest 64 pionków do dyspozycji graczy (tyle samo, co otworków), które są na jednym końcu wypukłe, a na drugim wklęsłe. Oba końce mają też odmienne kolory. Każdy gracz wybiera dla siebie jeden kolor, co jest tożsame z wyborem jednej z dwóch stron pionków. Nie można zmieniać tego wyboru w trakcie rozpoczętej gry. Można natomiast losować stronę, czyli kolor poprzez rzut monetą przed rozpoczęciem rozgrywki, gdy gracze nie mogą dojść do porozumienia. Gdy wykonują ruch, wkładają kolejne pionki do otworków w taki sposób, by nad planszą wystawał wybrany przez nich kolor, czyli koniec pionka (wklęsły lub wypukły). Przed rozpoczęciem wszystkie pionki leżą obok. Normalnie każdy gracz wykona 32 ruchy, 32-krotnie wstawi pionek swoim kolorem do góry. Jednak, gdy okaże się, że na jakimś etapie gry nie może wykonać prawidłowego ruchu, traci tę możliwość.

Gra rozpoczyna się od umieszczenia na środku planszy (koniecznie po skosie) czterech pionków – po dwa pionki każdego gracza. W jednym ruchu wkłada się do planszy jeden pionek przemienne, gracz po graczu, aż do wypełnienia planszy, albo zablokowania możliwości wykonania jakiegokolwiek prawidłowego ruchu.

Co to jest prawidłowy ruch?

Gracze mogą wkładać pionki na trzy akceptowalne sposoby: w liniach poziomych, pionowych lub ukośnych, wyłącznie tam, gdzie:

1. w bezpośrednim sąsiedztwie wypełnianego otworu znajduje się pionek przeciwnika,
2. w tej samej linii może być więcej pionków przeciwnika, a na końcu ich grupki stoi pionek gracza, który wykonuje ruch,
3. pomiędzy nowo ustawianym pionkiem i tym ostatnim mogą być jedynie pionki przeciwnika.

Tak więc w każdym ruchu gracze zamykają (jakby nawiasem) pionki przeciwnika, które natychmiast zamieniają na swoje, poprzez odwrócenie ich „do góry nogami”. Zamiana pionków na własne dotyczy wszystkich trzech kierunków, jeśli są spełnione powyższe kryteria. Zamiana w jednej linii nie może przekroczyć miejsca, w którym już stoi pionek gracza wykonującego ruch gracza. W ten sposób wkłada się jeden własny pionek, a uzyskuje się ich na planszy o wiele więcej. Zamiana pionków przeciwnika dotyczy wszystkich kierunków: poziomo, pionowo i ukośnie, zgodnie z wymienioną już zasadą: do pierwszego własnego pionka w linii.

Cel gry

Wygrywa gracz, który na koniec, tj. po całkowitym wypełnieniu planszy lub wyczerpaniu się możliwości wykonania ruchu, zbiera na planszy więcej pionków.

Rady dla jeszcze nieporadnych:

Warto zauważyć, że:

1. Przeciwnik nigdy nie zdoła zamienić naszego pionka na swój, gdy ten stoi w rogu planszy.
2. Fajnie jest zająć otworki na brzegu planszy, gdyż one są bezpieczniejsze, niż stojące w innych miejscach, choć w tym przypadku nie ma już takiej gwarancji.
3. Należy myśleć strategicznie, bo nie każda zamiana się opłaca. Czasem zamieniamy kilka pionków na swoje, powodując zamianę odwrotną w kolejnym ruchu przeciwnika.
4. Gdy staramy się zająć róg planszy, musimy oddać przeciwnikowi co najmniej jeden otworek w jego sąsiedztwie. Bez tego warunku nie da się nam włożyć naszego pionka do rogu.

5. Trzeba sprawdzać pionki we wszystkich kierunkach, by zamieniać jak najwięcej pionków przeciwnika na swoje.
6. Należy grać prowokacyjnie i „kusić” przeciwnika, by stawiał swoje pionki w miejscach dających nam szansę na jak największą zdobycz.

Na koniec gry zliczamy pionki na planszy. Kto ma więcej, ten wygrywa.

Strzelectwo laserowe

Z wielkim zainteresowaniem zarówno osób widzących jak i niewidomych, spotykają się za każdym razem zawody w strzelaniu laserowym. Wiele osób, zwłaszcza widzących, nie miało okazji zetknąć się z tą dyscypliną i konkurować między sobą i z niewidomymi. To znakomity sposób na wspólną zabawę. Od kilku lat promujemy ten sport na konferencji oraz przy każdej nadarzającej się okazji.

Stanowisko z bronią laserową podczas tegorocznej konferencji REHA FOR THE BLIND® IN POLAND cieszyło się niesamowitym zainteresowaniem. Nie było osoby, która przeszłaby obok obojętnie. Każdy pytał co to za broń? Jaki ma

zasięg, jakie są jej rodzaje, czy jest ona w ofercie sprzedażowej? Oczywiście wszystkim staraliśmy się odpowiedzieć na każde pytanie oraz dać możliwość skorzystania z konkursu, który zorganizowaliśmy. Każdy zawodnik miał 4 szanse zdobycia 30 punktów. Pierwszy strzał był próbny, nie punktowany, natomiast następne były już zliczane i sumowane. Przewidzieliśmy 3 miejsca na podium z nagrodami w postaci słodczy oraz chińczyka dla niewidomych. Do konkursu zgłosiło się ok. 80 osób, natomiast najlepsi punktowali nawet 28 punktów. Aby dać szansę wszystkim zainteresowanym, niektóre osoby musiały mieć zawiązane oczy. Każdy pomimo ilości zdobytych punktów odchodził z uśmiechem na ustach. Sam byłem bardzo mile zaskoczony frajdą, jaką daje ta zabawka, ćwiczy zmysł słuchu i punktuje koncentrację zawodnika.

Porady prawne i biznesowe

Ignorantia iuris nocet - nieznajomość prawa szkodzi, dlatego też podczas XI edycji konferencji REHA jej uczestnicy mogli skorzystać z bezpłatnych porad prawnych i biznesowych.

Każdy omawiał interesujące go zagadnienia podczas dwudniowego dyżuru na specjalnym stoisku w Sali Starzyńskiego. Prawnicy - Piotr Biegasiewicz i Elena Świątkowska - służyli pomocą przede wszystkim z zakresu prawa cywilnego.

Najwięcej uwagi wymagały casusy dotyczące ubezpieczeń społecznych i prawa pracy. Padły pytania dotyczące rent i zasiłków oraz możliwości podjęcia zatrudnienia na warunkach pozwalających zachować dotychczas otrzymywane świadczenia.

Równie częste pytania dotyczyły programów dofinansowujących PFRON Aktywny Samorząd i Student, dotyczące procedury odwoławczej i przywracania terminów. Pojawiały się także zapytania z zakresu prawa spadkowego, rodzinnego, a nawet prawa rolnego.

Tak duże zainteresowanie świadczy o ogromnej potrzebie wiedzy z zakresu ulg, uprawnień i obowiązujących przepisów bezpośrednio dotyczących osób niepełnosprawnych.

Kulturalny Erudyta

Przez dwa dni trwania wystawy i konferencji REHA odbywały się równolegle różnego rodzaju gry, zabawy i konkursy - w tym konkurs Kulturalny Erudyta - quiz obejmujący szeroki wachlarz zagadnień z dziedziny kultury i nauki. To pierwsza tego typu gra na komputer i telefon komórkowy. Jest w pełni udźwiękowiona dzięki wbudowanej profesjonalnej syntezie mowy (syntezatory LOQUENDO i SPEAK). Można w nią grać również bezwzrokowo! Powstała dla dzieci i młodzieży, ale do gry zachęcamy wszystkich: dzieci, licealistów, studentów, sportowców, naukowców, osoby zafascynowane filmem, muzyką, historią, geografą. Quiz ma trzy poziomy trudności: dla początkujących, zaawansowanych i wytrawnych - nikt nie będzie się nudził.

W naszej zabawie podczas pierwszego i drugiego dnia konferencji wzięło udział mnóstwo chętnych: dzieci, młodzież szkolna oraz dorośli. Najbardziej popularny był średni stopień zaawansowania oraz kategoria wiedza ogólna - gdzie największą liczbę punktów (wynik: 38) zdobył Pan Szymon. Dwa dni z rzędu jedną z najlepszych okazała się Pani Jadwiga (wynik: 34 i 36 punktów). Byli też śmiałkowie, którzy próbowali przetestować swoją wiedzę z dziedzin sportu, informatyki itp.

Zwycięzcy wyszli z nagrodami oraz słodkim poczęstunkiem.

ciemne okulary. Przepasany był grubym paskiem z cyrkoniami, a całości wizerunku dopełniała hipsterska broda. Przez to niektórzy odwiedzający mówili do niego „Gwiazdor”, ale Mikołajowi nie w głowie było gwiazdzenie i mimo zmiany wizerunku miał te same zadania, co rok temu: robienie zamieszania na salach z wykładami oraz rozdawanie, wszędzie i wszystkim, prezentów. Wbrew pozorom nie było to wcale łatwe. Rzesze odwiedzających i powierzchnie do pokonania dawały się we znaki, ale Mikołaj nieustrudzenie rozdawał niespodzianki, których było tyle, że drugiego dnia konferencji rozerwał się niezniszczalny worek przesywany włosiem reniferów. To oczywiście nie przeszkodziło w rozdawaniu prezentów i zakończył pracę, gdy wszystkie niespodzianki znalazły właścicieli. Niektórzy obawiali się czy ten nowoczesny Mikołaj zjawi się za rok, ale z pewnych źródeł wiadomo, że na spotkaniu w kąciu dla dzieci obiecał wizytę na następnej edycji konferencji.

Spotkanie z mistrzem – koncert Natalii Niemen

Pod koniec pierwszego dnia konferencji odbył się fantastyczny koncert Natalii Niemen. Najpierw krótkie informacje o artystce.

Urodzona 24 stycznia 1976 r. w Warszawie, córka bodaj najświetniejszego polskiego wokalisty rockowego i kompozytora Czesława Niemena

Dla wszystkich chętnych, którzy chcą sprawdzić lub pogłębić swoją wiedzę Kulturalny Erudyta dostępny jest na stronie:

<http://erudyta.szansadlaniewidomych.org>

Nasz Święty Mikołaj rozdawał prezenty

Po raz kolejny konferencję odwiedził nietypowy Mikołaj. W tym roku postawił na nowoczesność. Przyjechał metrem w czerwonym stroju vintage. Chodził w czerwonym kapturze i nosił

oraz modelki Małgorzaty Niemen. Największy wpływ na jej gust muzyczny wywarł ojciec, który widział ją w roli skrzypaczki grającej w orkiestrze. Od najmłodszych lat zajmowała się muzyką. Jako dziecko słuchała takich wykonawców, jak: Mahalia Jackson, Otis Redding, Aretha Franklin, Wilson Pickett. Ukończyła średnią szkołę muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Warszawie, w klasie altówki. Na zawodowej scenie zaczęła śpiewać w roku 1997, towarzysząc w chórkach Natalii Kukulskiej. W marcu 1998 roku ukazała się jej solowa płyta Na opak z kompozycjami i tekstami artystów związanych z formacją Sixteen. Pierwsze sukcesy osiągnęła na komputerowej liście przebojów RadiaZET i Twojej Liście Przebojów TVP1. Z powodzeniem wystąpiła na Festiwalu Polskiej Piosenki Opole'98. Następnie pod koniec lat 90. została wokalistką zespołu chrześcijańskiego New Life' M. oraz chórzystką i solistką zespołu Trzecia Godzina Dnia. Koncertuje z własnym programem wraz z mężem Mateuszem Otrembą (Mate.O).

Dzięki współczesnej technologii podczas koncertu w Opolu w 2013 roku fenomenalnie wykonała ponadczasowy utwór „Dziwny jest ten świat” w duecie z Czesławem Niemenem.

Jej występ spodobał się naszym gościom, chociaż nie wszystkim. Sala domagała się bisów i uzyskała je, ale po koncercie podeszła do mnie starsza pani, przedstawiła się, że jest wykładowcą, nauczycielem i oznajmiła, że Fundacja nie może nie brać pod uwagę faktu, iż na sali są również osoby starsze. Otóż bierzemy. Drugiego dnia mieliśmy koncert poezji śpiewanej, mieliśmy mnóstwo rozmaitych referatów i atrakcji. Faktycznie koncert Natalii jest specyficzny i może zainteresować młodszych. Czy jednak oni nie mają tutaj miejsca? Właśnie dlatego, że na REHA przychodzą różni ludzie, organizujemy tak wiele jej elementów do wyboru, a każdy z nich nie jest obligatoryjny. Pozostali goście byli zadowoleni, bo trzeba przyznać, że Natalia Niemen jest profesjonalistką, a w swoje koncerty wkłada 100% siły i talentu. Jest też autentycznym świadkiem ewangelii, o czym opowiada pomiędzy piosenkami. Jej świat jest bardzo interesujący dla wielu słuchaczy. To połączenie wiary, talentu i dobrej muzyki.

Poezja śpiewana – koncert Katarzyny Nowak

Katarzyna Nowak - niezwykle niewidoma piosenkarka - wystąpiła drugiego dnia konferencji. Koncert poezji śpiewanej w jej wykonaniu był jedną z największych atrakcji tegorocznej REHY. Artystka na stałe mieszka we Wrocławiu. Jest laureatką wielu festiwali i konkursów, m.in. Festiwalu Zaczarowanej Piosenki i Festiwalu Poezji Śpiewanej. W swoim repertuarze ma piosenki w kilku językach: polskim, angielskim, francuskim i rosyjskim. W czasie swojej kariery występowała m.in. z Ireną Santor, Zbigniewem Wodeckim i Michałem Bajorem. Najchętniej śpiewa przy akompaniamencie gitary, na której sama gra. Tak było i tym razem.

„Koncert Pani Kasi pozwolił mi na chwilę wytchnienia po tych wszystkich atrakcjach. Śpiewała pięknie, uspokajająco. Bardzo się cieszę, że wystąpiła. Pokazała, że w nas - niewidomych - drzemie ogromna moc i piękno” - relacjonowała jedna z uczestniczek koncertu. „Ona ma niezwykle głębię głosu. Mógłbym jej słuchać godzinami” - stwierdził zachwycony słuchacz. I faktycznie tak było - im dłużej artystka śpiewała, tym więcej osób zwabionych jej głosem przychodziło na salę. A po koncercie brawom i gratulacjom nie było końca. I słusznie!

O ludziach głuchoniewidomych oraz TPG słów kilka

Niełatwo opisać w krótkim artykule zjawisko tak złożone i skomplikowane, jak głuchoślepota oraz zaprezentować misję, cele i formy działania Towarzystwa Pomocy Głuchoniewidomym. Bo choć ta grupa społeczna jest bardzo nieliczna (z imienia i nazwiska znamy obecnie ok. 2500 osób z jednoczesnym, sprzężonym uszkodzeniem słuchu i wzroku), to jej zróżnicowanie sprawia, że konieczne jest stosowanie wielu różnorodnych form wsparcia, różnych metod rehabilitacji, a w działania musi być zaangażowanych wielu specjalistów o zróżnicowanych kompetencjach i umiejętnościach. Z konieczności ogra-

niczę się do podania kilku hasłowych informacji – po więcej zapraszam do odwiedzenia strony internetowej Towarzystwa (www.tpg.org.pl), do polubienia naszego profilu na Facebooku, zapoznania się z zawartością magazynu „Dłonie i słowo” – dostępnego w wersji w powiększonym druku, brajlu, a także na stronie internetowej TPG w wersji audio, tekstowej oraz w języku migowym. Zapraszam do kontaktu z pracownikami biura w Warszawie oraz pełnomocnikami TPG w 13 województwach, w których działają Jednostki Wojewódzkie TPG.

TPG

Wbrew temu, co sugerować może termin „głuchoniewidomy” obejmujemy nim nie tylko ludzi całkowicie niewidomych i nic nie słyszających. Tych jest na szczęście garstka – kilka procent populacji. Najwięcej jest tych, którzy zachowali użyteczne zdolności widzenia i słyszenia – blisko połowa populacji. Oprócz tego są jeszcze tacy, którzy nic nie słyszą, lecz coś widzą lub odwrotnie – nic nie widzą, ale coś słyszą. Sytuację komplikuje dodatkowo zróżnicowanie wiekowe (zdecydowanie najliczniejsza jest grupa powyżej 60. roku życia), sposób porozumiewania się (połowa spośród głuchoniewidomych posługuje się mową, a druga połowa – językiem migowym).

Głuchosłepota jest odrębną, specyficzną niepełnosprawnością. Decyduje o tym fakt, że, w odróżnieniu od „tylko” niewidomych, u których sprawny słuch kompensuje do pewnego stopnia skutki uszkodzenia wzroku, albo „tylko” niesłyszących, u których sprawny wzrok kompensuje do pewnego stopnia uszkodzony słuch, u głuchoniewidomych zjawisko kompensacji jest bardzo ograniczone lub w ogóle nie występuje. Dlatego w odniesieniu do głuchoniewidomych konieczne jest stosowanie specyficznych metod pracy oraz świadczenie specjalistycznych usług. Tym właśnie zajmuje się Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym – organizacja pożytku publicznego istniejąca od października 1991 r. Zrzesza głuchoniewidomych, członków ich rodzin, specjalistów z różnych dziedzin i wolontariuszy. Organizuje warsztaty rehabilitacyjne dla dorosłych oraz dzieci, szkolenia komputerowe, warsztaty arteterapeutyczne, plenery rzeźbiarskie itp. Kluczową usługą oferowaną osobom głuchoniewidomym jest wsparcie tłumaczy-przewodników, dzięki którym mogą załatwiać swoje życiowe sprawy, takie jak chociażby robienie zakupów, wyjście do

lekarza, uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych, praktykach religijnych itp.

Ogromne znaczenie ma dla głuchoniewidomych sprzęt rehabilitacyjny – zarówno ten tradycyjny – białe laski, pomoce optyczne, aparaty słuchowe, jak i ten nowoczesny – komputery wyposażone w specjalistyczne oprogramowanie wspomagające. Trudno przecenić rolę internetu. Wielu głuchoniewidomych nie jest w stanie korzystać z prasy, radia, telewizji, nie komunikują się przez telefon. Jeśli mają do dyspozycji przystosowany komputer z dostępem do internetu, mogą te ograniczenia przezwyciężyć.

Głuchoniewidomi mają też pasje oraz talenty artystyczne – piszą wiersze i m.in. z pomocą TPG publikują tomiki poetyckie. Są wśród nich także utalentowani rzeźbiarze – ich prace prezentowane były i są na licznych wystawach, również zagranicznych, a zdjęcia ich rzeźb znalazły się w wydanych przez Towarzystwo albumach.

Choć w centrum uwagi TPG znajdują się osoby głuchoniewidome członkowie Towarzystwa oraz jego przedstawiciele angażują się w działania rzecznicze i lobbingowe dotyczące ogółu osób niepełnosprawnych. Chcemy kontynuować i rozwijać wszystkie nasze działania po to, by ludzie doświadczający ciszy i ciemności mogli cieszyć się pełnią życia, mogli włączać się w nurt życia społecznego. Tych, którzy chcieliby się przyłączyć do nas – serdecznie zapraszamy: www.tpg.org.pl – tam znaleźć można dane kontaktowe.

Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym

Abstrakty referatów

Nowe terapie wzroku z zastosowaniem komórek macierzystych: na jakim jesteśmy etapie?

prof. dr hab. Leonora Bużańska
Pracownia Bioinżynierii Komórek Macierzystych,
Zakład Neurobiologii Naprawczej, IMDiK im. Mossakowskiego PAN, Warszawa

Cechy wyróżniające komórek macierzystych, które decydują o ich wartości terapeutycznej to zdolność do samoodnowy, różnicowania w inne typy komórek organizmu, a także zdolność do wydzielania czynników troficznych, które wspomagają regenerującą tkankę. Wśród komórek macierzystych wyróżnia się zarodkowe komórki macierzyste, komórki macierzyste izolowane z tkanek organizmu („doroste” lub somatyczne) oraz indukowane pluripotencjalne komórki macierzyste (iPSC). Opracowanie metody uzyskiwania iPSC jest niewątpliwym przełomem w dziedzinie komórek macierzystych, ponieważ umożliwia otrzymanie komórek, które

mają cechy podobne do komórek zarodkowych, a nie są kontrowersyjne etycznie. Dodatkowo są źródłem komórek do terapii spersonalizowanej, czyli takiej, w której stosuje się komórki pobrane od pacjenta.

Postęp w dziedzinie biotechnologii, inżynierii tkankowej i medycyny regeneracyjnej stwarza możliwości na coraz bardziej skuteczne zastosowanie komórek macierzystych w medycynie, w tym terapii schorzeń wzroku. W USA i Wielkiej Brytanii prowadzone są próby kliniczne z zastosowaniem ludzkich zarodkowych komórek macierzystych do leczenia schorzeń siatkówki: dystrofia plamki żółtej Stargarda oraz starczego zwyrodnienia plamki żółtej (AMD). Wyniki tej próby określono jako pozytywne, zwłaszcza w przypadku młodzieńczej formy dystrofii, ponieważ przeszczepy okazały się bezpieczne i doprowadziły do poprawy widzenia u większości badanych. Należy jednak zwrócić uwagę, że badania do tej pory prowadzono na niewielkiej ilości pacjentów, próba wiąże się z przeszczepem komórek allogenicznymi, czyli nie pochodzącymi od pacjenta i istnieje konieczność określenia zgodności tkankowej, dodatkowo przeszczep komórek zarodkowych ludzkich może budzić

kontrowersje etyczne. W Japonii rozpoczęto w tym roku próbę kliniczną leczenia AMD z zastosowaniem komórek iPSC. Próbę poprzedziły przeszczepy auto i allogeniczne u naczelnych. Testy jakości dotyczyły bezpieczeństwa: wyeliminowania komórek niezróżnicowanych z materiału transplantacyjnego, testy na tumorogenność i dokładna charakterystyka populacji komórek. Jeśli przedsięwzięcie naukowców z Japonii okaże się skuteczne, to może być sposobem na przekroczenie barier zarówno immunologicznych jak i etycznych przy transplantacji komórek w leczeniu schorzeń siatkówki.

W medycynie regeneracyjnej szczególnie cenne są komórki macierzyste izolowane z tkanek pacjenta, ponieważ stanowią one źródło komórek do przeszczepu autologicznego, co w dużym stopniu zmniejsza niebezpieczeństwo odrzutu immunologicznego. Przykładem takiego zastosowania autologicznych komórek macierzystych jest próba kliniczna przeprowadzona we Włoszech na 120 pacjentach z uszkodzeniem rogówki oka na skutek chemicznych lub termicznych oparzeń. Komórki macierzyste pobrane z rąbka rogówki pacjenta odbudowywały uszkodzoną rogówkę w przeciągu roku. Dziesięcioletnia obserwacja wykazała 76% skuteczność tej metody. Jest to do tej pory jedyna na świecie miarodajna próba kliniczna wykazująca skuteczność leczenia schorzeń wzroku komórkami macierzystymi.

Innym przykładem zastosowania komórek macierzystych do przeszczepów autologicznych są komórki szpiku kostnego (BMSC). Prowadzone są próby kliniczne z BMSC w terapii zwyrodnienia siatkówki lub naczyniowych schorzeń siatkówki. W dwóch zakończonych próbach, poza ustaleniem, że przeszczepy były bezpieczne, nie uzyskano pozytywnych wyników. Trzy próby kliniczne z BMSC jeszcze trwają, przewidywane wyniki to opóźnienie degeneracji fotoreceptorów, ale końcowe wyniki nie są jeszcze znane.

Pozytywne wyniki w działaniu profilaktycznym obserwowane są przy przeszczepach autologicznych krwi pępowinowej u dzieci podejrzewanych o rozwinięcie retinopatii wcześniaczej (prof. B. Machaliński, Pomorski Uniwersytet Medyczny).

Terapia komórkami macierzystymi schorzeń wzroku, jak do tej pory dała jednoznacznie pozytywne wyniki w przypadku regeneracji rogówki. Leczenie schorzeń siatkówki tą metodą, choć obiecujące, nie jest jednoznaczne.

Pacjent decydując się na terapię komórkami macierzystymi powinien sprawdzić, czy proponowana terapia jest zgodna z zasadami EBM (medycyny opartej na faktach), po uzyskaniu atestu jakości stosowanych procedur i przygotowania materiału do transplantacji. Podjęcie próby leczenia w ośrodku, który nie ma stosownych uprawnień i doświadczenia w tym zakresie może się wiązać z poważnymi powikłaniami i niebezpieczeństwem dla pacjenta.

Co nowego w chirurgii oka?

dr med. Piotr Fryczkowski
Szpital okulistyczny RETINA

Dobre widzenie zależy od trzech czynników:

1. Przezierności ośrodków optycznych, czyli rogówki, soczewki i ciała szklanego.
2. Sprawnego działania siatkówki, mającej zdolność przetwarzania światła na impulsy elektryczne.
3. Sprawnego mózgu, a właściwie kory wzrokowej, która potrafi zinterpretować te sygnały i zamienić je w obrazy, które tworzą obraz otaczającego nas świata.

Przezierność rogówki zapewniają przeszczepy pełnej grubości lub warstwowe. W przypadku braku możliwości przeszczepu opracowane są sztuczne rogówki, na przykład przez prof. Claesa-Dohlmana. Proteza składa się z pleksiglasowego cylindra mocowanego w przeszczepionym płątku rogówki niewielkim pierścieniem. Chorzy muszą przestrzegać zasad higieny i brać profilaktycznie antybiotyki do oka, żeby uniknąć zakażenia.

Przezierność soczewki umożliwia operacja fakoemulsyfikacji z wszczepieniem soczewki zwijalnej. To, że soczewka może się zwijać ma znaczenie, gdyż umożliwia to wprowadzenie jej przez cięcie wielkości około 2 milimetrów. Sztucz-

ną soczewkę można również wymieniać, co daje możliwość poprawiania wzroku w miarę wzrostu oka, jak w przypadku zaćmy wrodzonej.

W przypadku zmętnienia ciała szklistego potrafimy usunąć ciało szklistego przy pomocy witrektomii. Witrektomia pozwala również na przyłożenie siatkówki, zdjęcie błony z siatkówki, czy też zamknięcie otworu plamki.

W przypadku uszkodzenia fotoreceptorów plamki, które zanikają w zwyrodnieniu barwnikowym siatkówki (retinitis pigmentosa), potrafimy je zastąpić implantem siatkówki o nazwie Argus II. Jest to niewielka płytka zawierająca 64 małe elektrody stykające się bezpośrednio z siatkówką. Cały system składa się z okularów z wbudowaną kamerą, która przekazuje obrazy do komputera, a ten drogą bezprzewodową do implantu. Żeby system mógł działać, oko musi posiadać zdrową część siatkówki i nerw wzrokowy. Operacja została wyceniona na 120 tysięcy dolarów.

W przypadku uszkodzenia nerwu wzrokowego naukowcy z Instytutu Dobelle w Nowym Jorku zaimplantowali bezpośrednio na korę wzrokową mózgu 65 platynowych elektrod. System składa się z kamery i komputera, który przekazuje sygnały z kamery bezpośrednio do mózgu. Rozdzielczość systemu wynosi około 100 pikseli, pozwala to na dostrzeganie dużych przedmiotów z niewielkiej odległości. Do chwili obecnej tą metodą zoperowano około 20 osób na świecie.

Przeciwdziałanie dyskryminacji osób z dysfunkcją narządu wzroku w Polsce polega m. in. na powszechnym ich udziale w systemie edukacyjnym, co gwarantuje Konstytucja RP. Szczególnie ważne jest zdobycie przez uczniów zawodu, który umożliwi podjęcie im w przyszłości pracy. Oferta edukacyjna specjalistycznych szkół zawodowych dla niewidomych i słabowidzących w Polsce jest bogata. Młodzież może zdobywać wiedzę i umiejętności z szerokiego katalogu zawodów, często pożądanym na rynku pracy.

Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych

mgr Michał Ziemniak
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6
w Łodzi

Poniżej przedstawiono wykaz specjalistycznych szkół dostosowanych do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących oraz zawodów, w których odbywa się w nich kształcenie:

TECHNIKUM

- technik masażysta (Łaski, Wrocław, Chorzów, Kraków, Łódź),
- technik informatyk (Łaski, Lublin),
- technik tyfloinformatyk (Łaski),
- technik prac biurowych (Łaski, Chorzów, Kraków, Łódź),
- technik realizacji dźwięku (Kraków),
- stroiciel fortepianów i pianin (Kraków),
- technik architektury krajobrazu (Kraków),
- technik ochrony środowiska (Lublin).

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA

- rękodzielnik wyrobów włókienniczych (Łaski, Wrocław),
- ślusarz (Łaski, Chorzów, Bydgoszcz),
- koszykarz-plecionkarz (Łaski, Owińska),
- ogrodnik (Łaski, Owińska, Dąbrowa Górnicza, Kraków),
- kucharz (Owińska, Wrocław, Warszawa, Bydgoszcz, Lublin),
- monter maszyn i urządzeń (Wrocław, Bydgoszcz),
- tapicer (Owińska),

- pracownik pomocniczy obsługi hotelowej (Dąbrowa Górnicza, Warszawa, Bydgoszcz),
- elektromechanik (Bydgoszcz),
- introligator (Lublin).

SZKOŁY POLICEALNE

- technik masażysta (Lublin, Wrocław, Chorzów, Kraków),
- technik administracji (Łódź, Bydgoszcz),
- technik tyfłoinformatyk (Łódź, Bydgoszcz).

Uczeń niewidzący i słabowidzący w systemie edukacji integracyjnej i inkluzyjnej

prof. dr hab. Marzenna Zaorska
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Katedra Pedagogiki Specjalnej

Wsparcie dla niewidomych i słabowidzących w procesie ich edukacji jest nieodzownym elementem przyczyniającym się do ich integracji społecznej, a tym samym przeciwdziałaniu ich dyskryminacji. Specjalistyczne ośrodki posiadają wysoko kwalifikowaną kadrę, tworzącą wielospecjalistyczny zespół pracowników pedagogicznych (tyfłopedagodzy, rehabilitanci wzroku, instruktorzy orientacji przestrzennej, psycholodzy, logopedzi, itd.). Jakość kształcenia zależna jest również od nakładów finansowych, niezbędnych do wyposażenia placówek edukacyjnych w specjalistyczne pomoce dydaktyczne. Nowoczesny sprzęt komputerowy i elektroniczny dostosowany do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, znacząco zwiększa ich szanse edukacyjne.

Wsparcie w procesie edukacji uczniów niewidomych i słabowidzących jest wielotorowe. Przy specjalistycznych ośrodkach funkcjonują często stowarzyszenia, fundacje, organizacje pożytku publicznego, które dzięki podejmowanym przez

siebie działaniami edukacyjnym i rehabilitacyjnym znacząco przyczyniają się do procesu integracji społecznej osób z dysfunkcją narządu wzroku.

Edukacja osób niewidomych i słabowidzących odbywać się może także w szkolnictwie ogólnodostępnym (edukacja włączająca) i szkolnictwie integracyjnym.

Obowiązujące aktualnie rozwiązania systemowo-prawne w polskim systemie oświaty, zgodnie z istniejącymi współcześnie tendencjami otwierania ogólnodostępnego systemu kształcenia na uczniów z niepełnosprawnością, kwalifikowanych oficjalnie do grupy dzieci i młodzieży z tzw. specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, powinny - w zdefiniowanych założeniach - odpowiadać, tzn. być dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości danej populacji szkolnej. Powstaje jednakże wiele pytań oraz wątpliwości o to, czy szkolnictwo powszechne jest w stanie podolać kształceniu uczniów niepełnosprawnych, w tym także uczniów z niepełnosprawnością wzrokową (niewidzących i słabowidzących), tak by zapewnić realizację szczególnych oraz związanych ze specyficzną sytuacją rozwojową potrzeb edukacyjnych.

Elementami systemu edukacji uczniów niepełnosprawnych są: kształcenie specjalne – historycznie oraz kulturowo dotychczas dominujące, kształcenie integracyjne oraz inkluzyjne. Pod koniec XX wieku w edukacji szkolnej uczniów niepełnosprawnych, oprócz tendencji integracyjnych, pojawiały się również tzw. tendencje inkluzyjne. Termin „edukacja inkluzyjna” lub zamiennie stosowany „edukacja włączająca” jest rozumiany jako długotrwały proces dążący do rozszerzania możliwości adaptacyjnych szkół w kontekście dostosowywania warunków do potrzeb uczniów, niezależnie od tego, jak bardzo byłyby one zróżnicowane. Szkoła włączająca ma być odpowiedzialna za edukację uczniów z wszelakimi rodzajami niepełnosprawności, reprezentującymi różne środowiska społeczne. Celem, jaki przyświecał twórcom koncepcji było to, aby każde dziecko miało równy dostęp do edukacji i możliwość uczęszczania do szkoły najbliższej swojego miejsca zamieszkania. W odróżnieniu od pojęcia „integracja”, które w praktyce okazuje się często sposobem asymilowania uczniów do zastanej rzeczywistości¹, koncepcja edukacji włączającej zakłada, że to nie uczeń ma być w procesie edukacji stroną, która ma się zmienić, aby sprostać zastanym wymaganiom, lecz szkoła, która powinna być na tyle elastyczna, by móc dostosować się do jego potrzeb związanych z niepełnosprawnością tak, by mógł w pełni wykorzystać swój potencjał i funkcjonować w swoim społecznym środowisku w sposób najbardziej dla niego optymalny.²

Kształcenie uczniów z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnością wzrokową w systemie szkolnictwa ogólnodostępnego niewątpliwie należy uznać za zjawisko wysoce pozytywne, chociażby w kontekście identyczności praw i szans w dostępie do systemu oświaty. Jednakże pojawia się wiele wątpliwości, które można ująć w pytaniu: czy szkoły ogólnodostępne są przygotowane do kształcenia uczniów z niepełnosprawnością, np. niepełnosprawnością wzrokową na takim poziomie i w takim zakresie,

by możliwa była ich edukacja uwzględniająca indywidualne potrzeby oraz możliwości w dostosowaniu do obecnych konsekwencji, a wynikających ze stanu niepełnosprawności? Odpowiedź na w ten sposób sformułowane pytanie jest dalece niejednoznaczna, a na pewno nieprosta, bowiem na hipotetyczne problemy można spojrzeć chociażby w wymiarze **formalno-organizacyjnym, kompetencyjnym** oraz **dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczym**.

Jeśli chodzi o wymiar **formalno-organizacyjny**, to aktualne akty prawa oświatowego definiują zasady organizacji kształcenia uczniów z niepełnosprawnością w systemie szkolnictwa ogólnodostępnego. Należy do nich, oprócz Ustawy o systemie oświaty, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych (Dziennik Ustaw Nr 228).³

W odniesieniu do podanego wyżej rozporządzenia pojawia się jednak wiele wątpliwości, np.: czy szkoły ogólnodostępne są w stanie spełnić stawiane przed nimi zadania co do edukacji uczniów niepełnosprawnych; czy w szkołach ogólnodostępnych znajdują się odpowiednie środki, by zatrudnić specjalistów wspomagających proces edukacyjny uczniów niepełnosprawnych; czy szkoły ogólnodostępne będą w stanie objąć uczniów wymaganą pomocą psychologiczno-pedagogiczną, między innymi w postaci zajęć specjalistycznych; czy szkoły ogólnodostępne zdołają dostosować organizację oraz sposób realizacji egzaminów kończących poszczególne etapy kształcenia tak, by uwzględniały rzeczywistą sytuację rozwojową i potrzeby uczniów; czy edukacja uczniów w szkołach ogólnodostępnych nie stworzy sytuacji sprzyjającej naznaczaniu możliwości uczniów z niepełnosprawnością.

1 Szumski G., *Integracyjne kształcenie niepełnosprawnych. Sens i granice zmiany edukacyjnej*, PWN, APS, Warszawa 2006, s. 71.

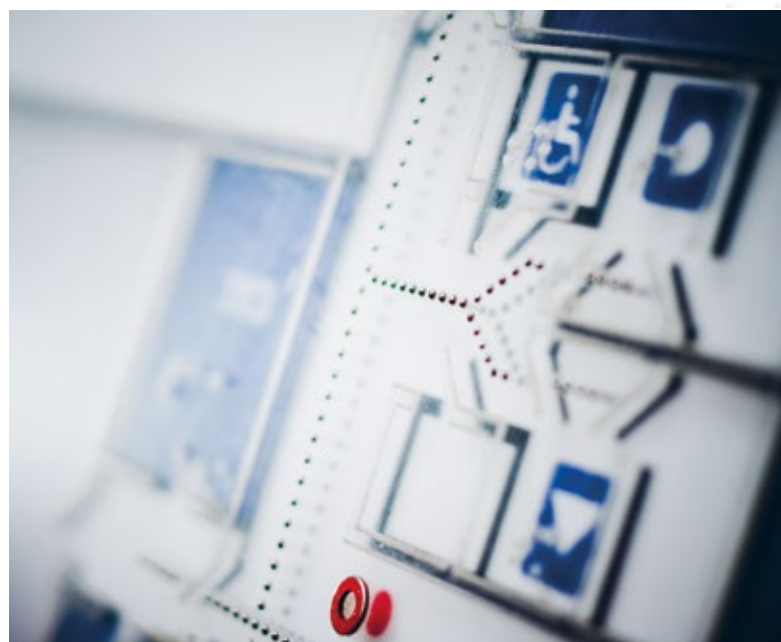
2 S. Nilsen, *Moving towards an educational policy for inclusion? Main reform stages in the development of Norwegian unitary school system*, „International Journal of Inclusive Education”, nr 5. 2010. s. 480.

3 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych, Dziennik Ustaw Nr 228. Warszawa 2010.

Wymiar kompetencyjny koresponduje z sugerowanym już wątkiem przygotowania specjalistów do pracy z uczniami z niepełnosprawnością wzrokową. Z kolei wymiar **dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczy** odnosi się do zarówno do kwestii liczebności klas w szkołach ogólnodostępnych, wyposażenia szkół w specjalne pomoce dydaktyczne dostępne uczniom niepełnosprawnym, współczesny sprzęt specjalistyczny.

Na podstawie powyżej przedstawionych treści można wnioskować, że kwestia kształcenia uczniów z niepełnosprawnością w systemie szkolnictwa ogólnodostępnego egzemplifikuje wiele pytań. Między innymi pytanie o to czy system inkluzyjny jest i będzie w stanie sprostać szczególnym potrzebom edukacyjnym uczniów z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnością wzrokową i zorganizować specjalistyczną pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz rehabilitacyjną tak, by zapewnić wszechstronną stymulację rozwoju i przygotowanie do życia w dorosłości.

sprawna, wyposażona w pilot, otrzymuje sygnał, jeśli znajdzie się w zasięgu bazy i może odsłuchać nagrane na nią wiadomości. W udźwiękowieniu otoczenia istotne jest również wyposażenie wind w komunikaty głosowe. Zaleca się, aby windy były też wyposażone w przyciski brajlowskie.

Uwypuklenie otoczenia polega na przekazywaniu informacji przez dotyk. To rozwiązanie składa się z poziomych oznaczeń na podłodze, wyczuwalnych stopą. Są to oznaczenia: ostrzegające o zmianach, zagrożeniach itd. (montowane w miejscach, w których należy zachować szczególną ostrożność) i naprowadzające, czyli linie wypukłe, które wskazują szybką i bezpieczną drogę między punktami; etykiet brajlowskich montowanych na drzwiach, które pozwalają osobie niewidomej upewnić się, że dotarła pod właściwe drzwi; tyflografiki, w tym wypukłych map/planów budynków, pięter, fragmentów otoczenia. Mapy są szczególnie interesujące ze względu na swoją wysoką funkcjonalność. Z takiej mapy mogą korzystać nie tylko osoby niewidome, ale także słabowidzące dzięki zastosowaniu odpowiednich kontrastowych kolorów, osoby niepełnosprawne ruchowo, gdyż mapy standardowo wieszają się na dostępnym dla nich poziomie, osoby niepełnosprawne intelektualnie lub nie znające języka (dzięki zastosowaniu prostych, międzynarodowych symboli, np. na oznaczenie toalet) i osoby pełnosprawne, gdyż mapa zawiera wszystkie niezbędne informacje.

Świat Dotyku i Dźwięku

Małgorzata Sulwińska
Fundacja Szansa dla Niewidomych

Świat dotyku i dźwięku to świat, w którym zmysł dotyku i słuch rekompensują brak wzroku i umożliwiają wykonywanie codziennych czynności. W tym celu niezbędne jest m.in. odpowiednie dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niewidomych. Wyróżnia się dwa sposoby adaptacji przestrzeni: udźwiękowienie i uwypuklenie.

Udźwiękowienie otoczenia polega na przekazywaniu informacji za pomocą dźwięku, w formie komunikatów naprowadzających, pomagających zorientować się w przestrzeni lub opisujących obiekt, np. eksponat w muzeum. Przykładem udźwiękowienia otoczenia jest system informacyjno-nawigacyjny składający się z baz i pilotów. Bazy instaluje się w najważniejszych miejscach (wejście do budynku, rozwidlenia korytarzy itd.) i wgrywa na nie komunikaty informujące lub naprowadzające. Osoba niepełno-

Dostosowywanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych może przebiegać dwojako:

a) ze względu na obowiązki prawne, jak to ma miejsce w USA po wejściu ustawy Americans with Disabilities Act lub

b) ze względu na wysoką świadomość społeczną i szereg dobrych praktyk, jak to ma miejsce np. w Nowej Zelandii.

Polskie prawo budowlane (ustawa z 7 lipca 1994 r.) wymaga, aby budynki użyteczności publicznej były dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób poruszających się na wózkach. Taki zapis sprawia, że często zapomina się o potrzebach osób z innymi niepełnosprawnościami. Poza tym niska świadomość społeczna utrudnia proces adaptacji budynków. Przed Polską jeszcze długa droga do pełnej dostępności.

„Satelitarna biała laska” – GPS dla niewidomych

Michał Kwaśniewski
Fundacja Szansa dla Niewidomych

Dla niewidomych osób udźwiękowiona nawigacja to czasami synonim pełnej samodzielności: być albo nie być. Czuć się na tyle bezpiecznie, aby samemu wyjść z domu i dojechać do pracy, znajomych czy na wakacje.

Tutaj właśnie pojawiliśmy się my, czyli firma Migraf. Tworzymy i konstruujemy nasze urządzenia w Gdańsku. Jesteśmy w 100% firmą polską z polskim kapitałem.

Naszą misją jest danie osobom niewidomym urządzenia, dzięki któremu będą mogli poczuć się normalnie. Po prostu stają się osobami niezależnymi i samodzielnymi, podróżującymi po kraju i za granicą, do znajomych i rodziny. Mogą stać się osobami aktywnymi zawodowo i towarzysko. Otoczenie i rzeczywistość, w której przyszło im żyć, nie stanowi już bariery. Przełamanie owej bariery jest celem, który udało się nam osiągnąć, a nawigacja może stać się właśnie satelitarną

białą laską, czyli pomocą nieodzowną i potrzebną każdemu, kto pragnie ją otrzymać i z niej korzystać.

Tak właśnie powstał nowy NaviEye2. W nowej generacji urządzenia zmieniliśmy absolutnie wszystko. Zaczęliśmy od obudowy, a skończyliśmy na elektronice znajdującej się wewnątrz.

W NaviEye2 oferujemy użytkownikowi silikonową, ergonomiczną i wyczuwalną palcami klawiaturę, a obudowa o wymiarach 117 na 79 na 24 mm otrzymała owalny, bardziej „przyjazny dla ręki” kształt, z gumowanymi bokami dla pewniejszego uchwytu.

W środku umieściliśmy zintegrowaną elektronikę, której nie powstydzilyby się niektóre smartfony: procesor 1,2 GHz w architekturze Cortex A8, 1 GB pamięci RAM, 8/16/32 GB wbudowanej pamięci, dużą baterię o pojemności 2100mAh wystarczającą na maksymalnie 10 h pracy.

Ale przede wszystkim NaviEye 2 to połączenie nawigacji z użyciem doskonałych map dla całego świata OpenSource z aktualizacjami, pełne udźwiękowanie syntezatorem IVONA w wersji multilanguage, użycie Integrated Motion Sensors w postaci akcelerometru, żyroskopu i kompasu, dyktafon, odtwarzacz mp3, kalendarz, budzik z alarmem. Oprócz tego urządzeniem można będzie sterować głosem.

Postanowiliśmy dalej opierać się na najlepszych modułach GPS szwajcarskiej firmy uBlox,

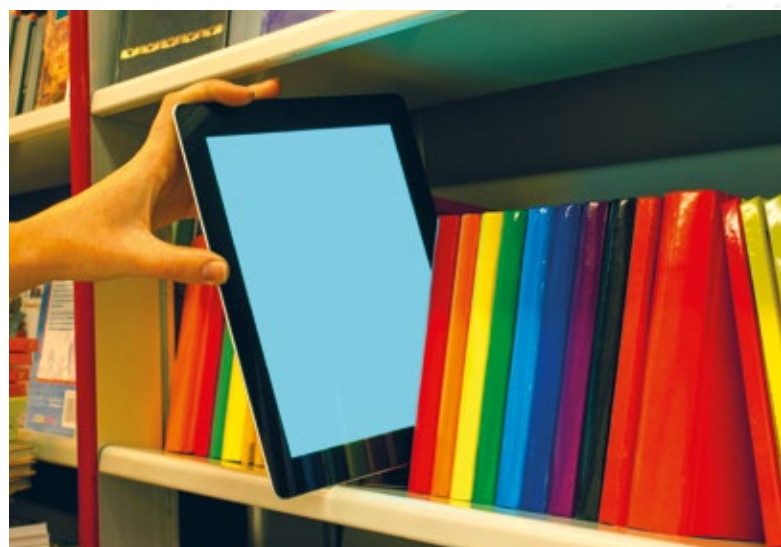
gwarantujących doskonałe parametry odczytu pozycji, stabilną charakterystykę pracy oraz bardzo szybki start połączony z niskim poborem prądu.

Nadal mamy tu funkcję zapisu własnych miejsc, które teraz nazywają się po prostu „ulubione” i możemy je wykorzystywać podobnie jak w starszej wersji NaviEye do oznaczania ważnych dla użytkownika, dla każdego z nas, lokalizacji.

NaviEye 2 otrzymał również nową funkcję asystenta, który jest w stanie służyć pomocą na każdym poziomie używania funkcji urządzenia, dając informację w tak zwanym trybie direct on level (bezpośredni dostęp).

Na zewnątrz NaviEye 2 pozbył się wszystkich wystających elementów z pierwszej generacji. Posiada złącze mikrofonu zewnętrznego, słuchawek stereo, port mikro USB do ładowania i komunikacji z komputerem oraz otwór sprzętowego resetu.

Trwają testy urządzenia. Produkt dostępny będzie w sprzedaży pod koniec pierwszego kwartału 2014 roku.

nia kątów trójkąta, to e-podręcznik powinien pozwalać na dokonanie wydruku trójkątów, na których za pomocą kątomierza uczeń dokonuje pomiarów. Czy e-podręcznik pozwoli na wydruk trójkąta na drukarce brailowskiej?

Uczeń realizując podstawę programową z geografii powinien znać i umieć pokazać na mapie dorzecza Wisły i Odry.

Czy e-podręcznik pozwoli na wydruk mapy na drukarce brailowskiej z naniesionymi Wisłą i Odrą oraz ich dorzeczami?

Uczeń dobrze widzący potrzebuje do znalezienia dorzeczy Wisły i Odry jednej mapy. Mapa dla ucznia niewidomego musi być jednak uproszczona, by była czytelna i wskazywała wszystkie dorzecza.

Jeśli nawet zastosujemy niezwykle ważne i potrzebne projektowanie uniwersalne, to czy wszystkie mapy, ćwiczenia z geometrii będą tak zaprojektowane, że będą mogli z wydruków korzystać uczniowie pełnosprawni, niewidomi i słabowidzący?

Dotychczas przygotowywano podręczniki, które były zaadaptowane do pracy uczniów niewidomych - w alfabecie brajla czy dla uczniów słabowidzących w powiększonym druku i z przygotowanymi materiałami, które dostosowane były do percepcji wzrokowej uczniów z dysfunkcją wzroku.

Wyobraźmy sobie realizację podstawy programowej w odniesieniu do nauki odczytywania godzin na zegarze wskazówkowym.

E-Podręczniki – szanse i zagrożenia

Mateusz Ciborowski
specjalista do spraw dostępności

E-podręczniki, z których będą mogli korzystać zarówno uczniowie pełno, jak i niepełnosprawni, uważam za znaczące wyrównanie szans uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Przez wiele lat stukająca maszyna brailowska, stosy kartek brailowskich i opasłe tomiska zapisane tylko dla ucznia niewidomego zrozumiałymi kropeczkami, to szkolna rzeczywistość. A już za chwilę uczeń niewidomy może mieć na szkolnej ławce jedynie mały tablet. Czyż to nie różnica lat świetlnych w edukacji?

Jeżeli podstawa programowa dla klasy IV szkoły podstawowej zakłada umiejętność mierze-

Podręcznik brajlowski wyposażony w wypukłe rysunki zegarów jest już podstawą na bazie, której nauczyciel może pokazywać uczniowi niewidomemu odczytywanie godzin.

E-podręcznik na ekranie będzie wyświetlał zegar wskazówkowy godziny, a uczniowie będą musieli napisać na klawiaturze, którą godzinę wskazuje zegar. Lub odwrotnie - uczniowie będą musieli w ćwiczeniu interaktywnym ustawić na zegarze odpowiednią godzinę.

Podręcznik brajlowski dawał zegary na tacy, a raczej na kartce brajlowskiej. Jak to będzie rozwiązane teraz?

E-podręczniki muszą spełniać wytyczne WCAG2.0 na poziomie AA. Czy podręcznik spełni te zasady? E-podręcznik zgodny z wytycznymi WCAG2.0 i tak musi być uzupełniony o materiały dodatkowe w procesie nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami, o czym bardzo wyrażnie muszą być informowani rodzice i nauczyciele tych uczniów po to, by w pełni zrealizowana została podstawa programowa w odniesieniu do tych uczniów.

niu naszych zmysłów prowadzących do odkrycia, że kluczowe dla odbioru świata są nie oczy czy uszy, ale mózg i sposób w jaki rozpoznaje i interpretuje otrzymane sygnały. Następnym krokiem jest przeanalizowanie procesu odbioru bodźców wzrokowych, działalności kory wzrokowej oraz roli innych procesów psychicznych (tj. uwaga, temperament, informacji z innych zmysłów, czy nasza wiedza o świecie) w kształtowaniu się pełnego obrazu dostrzeganego otoczenia, a więc we właściwym widzeniu. Znaczenie tych procesów obrazują przykłady osób, które z racji uszkodzeń różnych obszarów mózgu nie są w stanie dostrzegać otaczających ich obiektów, mimo, że ich drogi odbioru bodźców świetlnych są w pełni sprawne.

Ważne jest wymienienie możliwości wykorzystania przez osoby z dysfunkcją wzroku (włącznie z niewidomymi od urodzenia) innych procesów psychicznych do uzupełnienia deficytów obrazu świata powstałych wskutek uszkodzeń dróg wzrokowych, a więc do wykształcenia, zachowania lub rozwoju zdolności widzenia.

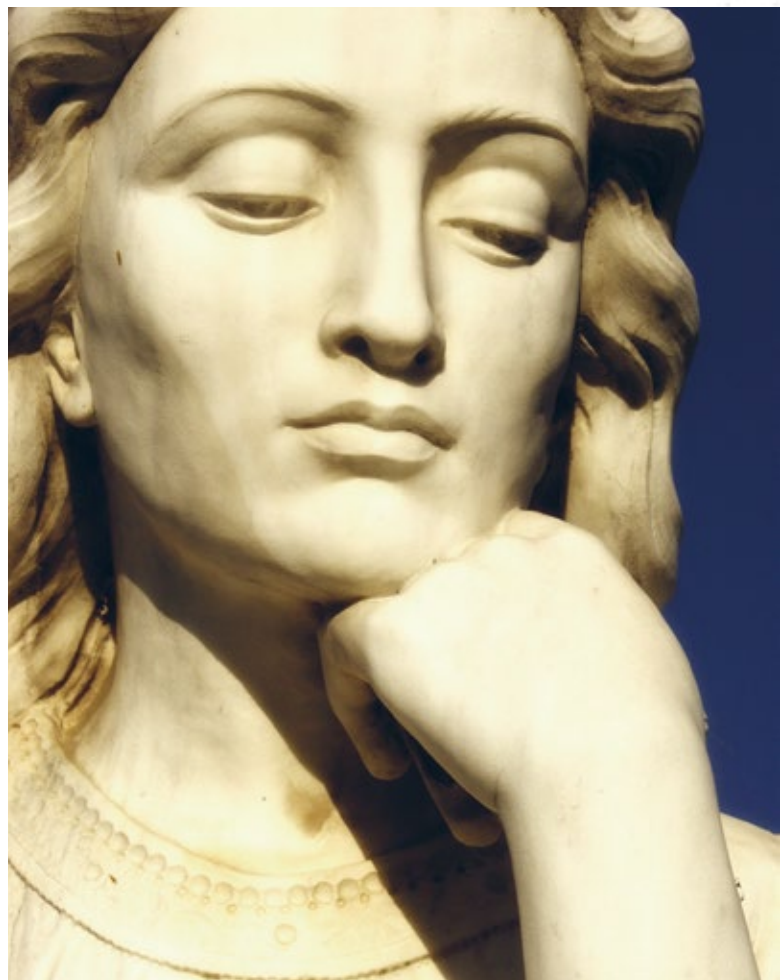
Widzieć nie patrząc

Aleksandra Busse-Brandyk
dr psychologii

Nasz mózg zużywa najwięcej energii w całym organizmie. Dlatego myśląc dążymy do maksymalnego uproszczenia rozważanego zagadnienia słusznie zakładając, że w razie potrzeby dzięki posiadanej wiedzy unikniemy błędów we wnioskowaniu i stworzymy pełny obraz tego czym się zajmujemy. „Skrótowe” wersje jako proste i ekonomiczne są najbardziej powszechne. W końcu zapominamy więc o dodatkowych, a często decydujących o tym jak naprawdę coś wygląda, informacjach.

Widzenie – proces najszybszy i dostarczający największej, bo od 60 do 90 % ilości informacji o otaczających nas świecie, jest jedną z ofiar takich uproszczeń. Wcale nie trzeba patrzeć, żeby widzieć.

Oto kilka podstawowych informacji o działa-

Panele dyskusyjne

Jak zmienić sytuację niewidomych w Polsce – chcemy żyć tak, jak niewidomi na Zachodzie

Marek Kalbarczyk i Adam Kalbarczyk
Fundacja Szansa dla Niewidomych

Obrany przez nas temat jest tak obszerny, że w trakcie samego panelu udało się nam jedynie wyliczyć najważniejsze problemy i wskazać kilka ważnych postulatów, z których może wyniknąć stosowne działanie w przyszłości. Nie mamy w Polsce takiej sytuacji, jak na Zachodzie. Możemy się martwić z tego powodu, ale możemy jednocześnie cieszyć się, że mamy znacznie lepiej, niż na Wschodzie. Tego, jak żyją niewidomi na Białorusi lub na Ukrainie nie da się opowiedzieć bez zażenowania. Gdy pojawiają się tam jakieś pieniądze dla środowiska, są marnotrawione na idiotyczne zabawy, tańce, poczęstunki oraz na napoje, po których gościom robi się weselej, a nam smutniej. Dlaczego niewidomi w tamtych krajach tak lubią? Gdzie dążenie do wykształce-

nia, chęć znalezienia pracy, założenia rodziny, utrzymania dzieci i bycia pełnowartościowym obywatelem? Ten prymitywny model życia nie wymaga dotacji na urządzenia niwelujące skutki inwalidztwa wzroku. Tymczasem na Zachodzie jest dokładnie odwrotnie.

W Polsce jesteśmy jakby w pół drogi. Mamy dofinansowania, ale nie takie, które mogą skutecznie wspomagać. Nie wystarczy dać niewidomemu kilka produktów o różnej wartości. Trzeba się spotkać z niewidomym, sprawdzić co potrafi, co może umieć, czego mu brakuje, by mógł wykorzystać swoje potencjalne zdolności. Potrzebny jest więc projekt procesu rehabilitacyjnego, który PFRON nazywa IPD (Indywidualny Projekt Działań). Mimo propagowania szkoleń i nowoczesnej rehabilitacji, wielu niewidomych zadowolą się byle czym. Pozostają w domach na rentach socjalnych, zadowolają się kilkuset złotymi i nie dążą do wiedzy. Gdy ktoś wychodzi poza ten stereotyp, dostaje „po głowie”. W PCPR dowiaduje się, że nie może wymagać stosownych kwot na niezbędne urządzenia, bo są za drogie. Na tej zasadzie powiaty nie wykorzystują w pełni środków, którymi dysponują. Każdy wniosek niewidomego, niedowidzącego lub ich

opiekunów jest przyjmowany z niewiarą: po co tyle rzeczy, dlaczego są takie drogie, z jakiej racji społeczeństwo ma tak bardzo wzbogacać niewidomych itd.

W coraz większej liczbie krajów jest inaczej. Do niewidomego przychodzi opiekun socjalny, który sprawdza, jak jego podopieczny żyje. Sprawdza też jego zdolności, możliwości i potrzeby. W wyniku takiego spotkania dochodzi do stworzenia pewnej odmiany IPD, a potem dochodzi do zakupów, szkoleń itd. W ten sposób niewidomi muszą nauczyć się brajla. Dostają finanse na zakup brajlowskiego monitora, gdyż władze kraju nie chcą pozwolić, by niewidomi byli wykluczeni.

Podczas dyskusji zebrani postulowali kontynuowanie na REHA porad prawnych i biznesowych, porad wizażystki, wystawy i paneli. W wyniku dyskusji, jako szef Fundacji zadeklarowałem udostępnienie beneficjentom bezpłatnej dla nich infolinii dla celu udzielania porad. Taka infolinia już działa. Będzie dobrze zorganizowana w nowym roku.

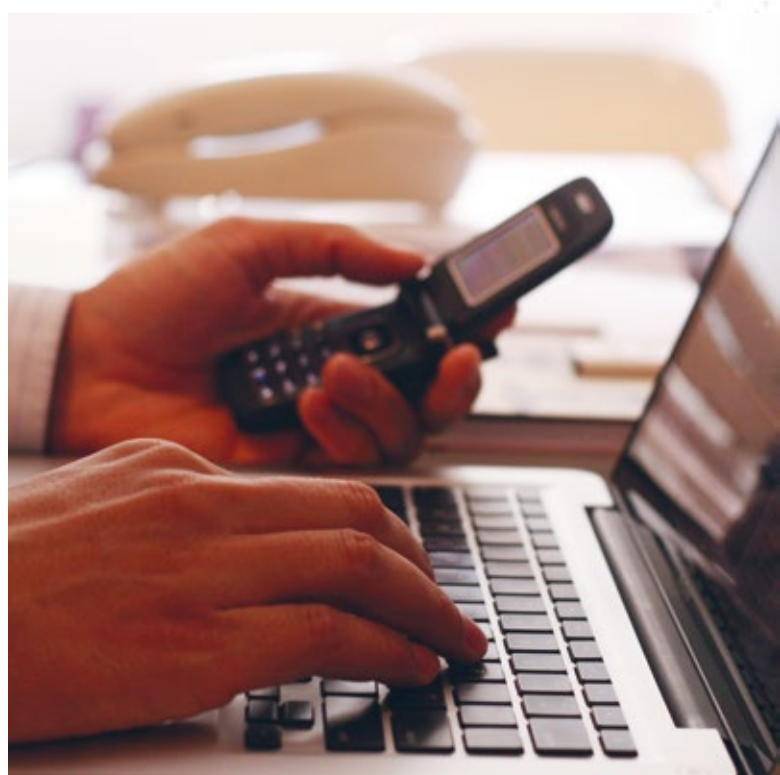
Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych

Marek Tankielun i Krzysztof Peda
Stowarzyszenie „Twoje nowe możliwości”

Podczas panelu pt.: Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych podjęliśmy z uczestnikami następujące tematy: ***Edukacja niewidomych i słabowidzących kiedyś i dziś, zjawiska związane z dyskryminacją na jakie natrafiamy w życiu codziennym i jak w ich uniknięciu może nam pomóc właściwe wykształcenie, Czym jest antidotum w kontekście edukacji osób z dysfunkcją wzroku.*** Dyskusję rozpoczęliśmy od wprowadzenia teoretycznego, dla uczestników panelu w różnym wieku i o różnym poziomie wykształcenia. W trakcie tej części panelu poznaliśmy kilka życiowych historii uczestników, zróżnicowanych w swojej treści, dotyczących edukacji tuż po II wojnie światowej jak i o nauce w XXI wieku osób niewidomych. Razem z uczestnikami

spróbowaliśmy zdefiniować co tak naprawdę kryje się pod sformułowaniem Antidotum dla Osób Niewidomych. Zależało nam, aby przekazać uczestnikom i późniejszym czytelnikom, że edukacja jest najważniejsza w życiu każdego. Jako przykład podaliśmy działalność Stowarzyszenia „Twoje nowe możliwości” i Politechnikę Wrocławską. Na koniec przeprowadzona została dyskusja podsumowująca, która miała służyć wyciągnięciu wniosków z przebiegu panelu. M.in. uczestnicy zgodnie stwierdzili, że edukacja to nie tylko szkoła, ale również wszelkiego rodzaju warsztaty, szkolenia, samodzielne poszukiwanie i zgłębianie swojej wiedzy.

Mamy nadzieję, że udało się zwiększyć świadomość osób biorących w udział w panelu, że wykształcenie to właściwe antidotum na dyskryminację osób niewidomych i słabowidzących. Inspirującą również była dyskusja, która wywiązała się podczas naszego wystąpienia. Utwierdziła nas ona, że tego, co robimy na Politechnice Wrocławskiej i w projektach Stowarzyszenia „Twoje nowe możliwości” ma sens. Takie działania jak motywowanie osób niewidomych do podejmowania prób edukacji w wszelakich im dostępnych formach i walka ze zjawiskiem ich dyskryminowania z powodu ich niepełnosprawności są celem naszego stowarzyszenia i powinny być rozpowszechniane.

Świat Dotyku i Dźwięku

Marek Kalbarczyk i Adam Kalbarczyk
Fundacja Szansa dla Niewidomych

Jak ma „wyglądać” otoczenie niewidomego? Co należy zrobić, by nie było „straszne”, lecz zachęcało do wyjścia z domu? Wspólnie z gośćmi zastanawialiśmy się nad różnymi rozwiązaniami, które mają szansę poprawić sytuację inwalidów wzroku. Na etapie rozwoju, w którym się znaleźliśmy, należy korzystać z idei świata otwartego dla niewidomych, a ramach tego celu zorganizowanie otoczenia z wykorzystaniem innych zmysłów poza wzrokiem. Nic nie stoi na przeszkodzie, by wykorzystać dotyk i słuch, zastosować systemy dźwiękowe oraz wypukłą grafikę, by zniwelować trudności wynikające z braku wzroku. Możemy być otoczeni wypukłymi napisami, mapami, planami, rycinami, strzałkami informującymi gdzie iść, numerami pokoi w biurach i hotelach itd. Nic nie stoi na przeszkodzie, by niewidomi mieli brajlowskie książki i monitory do czytania dowolnych informacji. Brakuje środków? Niewidomi uważają, że nie. Urządzenia i rozmaite pomoce są drogie, ale nasze środowisko nie jest tak liczne, by sumy przekraczały możliwości kraju. Wystarczy dodać do tego dobrą wolę i chcieć pomóc.

Gdy chodzi o udźwiękowienie, brakuje dźwiękowych systemów naprowadzających: gdzie jest wejście do urzędu, szkoły, sklepu, jaki podjeżdża autobus, co jest wyświetlone na tablicy informacyjnej kiedy przyjedzie pociąg, albo kiedy odlatuje samolot?

Otoczenie dostosowane do potrzeb niewidomych i niedowidzących, to nie tylko systemy na mieście. To również rozwiązania osobiste: monitory, drukarki, komórki, urządzenia nawigacyjne, mówiące urządzenia codziennego użytku, komputery, bazy danych, Internet itd.

Podczas panelu zaprezentowaliśmy brajlowskie książki, również transparentne, wypukłą grafikę, gry specjalnie opracowane dla niewidomych itp.

Brajl na czasie

Marek Andraszewski

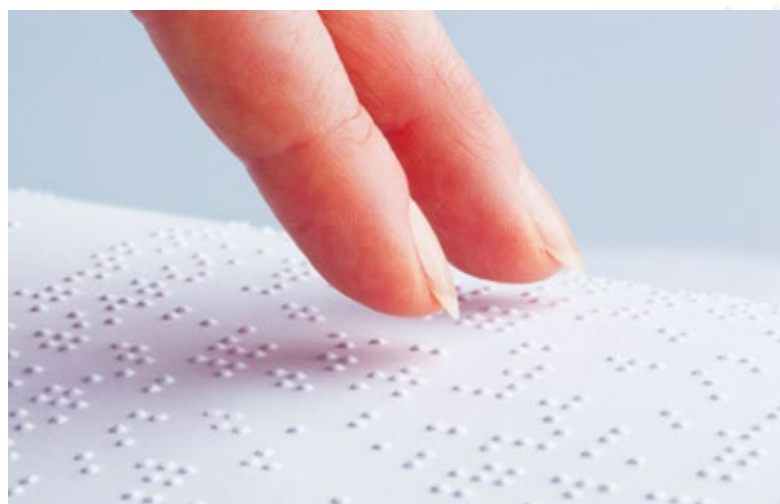
„Brajl już nie jest potrzebny, bo niewidomi mają do dyspozycji komputery i dyktafony.”

– Takich opinii, na przełomie wieków i później, nie wyrażali niewidomi, dobrze posługujący się brajlem i dzięki temu wykształceni. Tak mówili ludzie zafascynowani nowymi możliwościami funkcjonowania niewidomych, jakie stwarzał komputer z zainstalowaną mową syntetyczną. Komputer jest potężnym rozszerzeniem możliwości, ale nie zastąpi znajomości brajla. Poprawne napisanie tekstu na komputerze wymaga korzystania również z monitora brajlowskiego (a więc z brajla). Odczytanie złożonych wyrażeń matematycznych, albo nauczenie się poprawnie utworu muzycznego bezwzględnie wymaga korzystania z brajlowskiego zapisu muzyki.

W Polsce brajl niepotrzebny?

A w tym samym czasie, np. UE poleciła państwom członkowskim, a kilka lat temu zobowiązała je, do tłoczenia napisów brajlowskich na opakowaniach leków. Produkowane są dla niewidomych drogie i bardzo drogie (przez to niedostępne) urządzenia, tymczasem, by trafić do odpowiedniego biura urzędu, albo do odpowiedniego wyjścia z tunelu, wystarczy, prawie nic niekosztujący, krótki napis brajlowski.

Moim „wygórowanym?” marzeniem jest, aby z PZN brajliści otrzymywali korespondencję, statut, materiały szkoleniowe i informatory w wersji brajlowskiej!

Nowoczesne czytelnictwo bezwzrokowe

Monika Cieniewska
zastępca dyrektora Głównej Biblioteki Pracy
i Zabezpieczenia Społecznego

Nowoczesne czytelnictwo, według prowadzących panel dyskusyjny, powinno charakteryzować się tym, że nowa książka trafia w tym samym czasie do osoby widzącej i niewidomej. Jak wiadomo, obecnie jest to jednak niemożliwe. Z danych Światowej i Europejskiej Unii Niewidomych wynika, że zaledwie 5% nowo ukazujących się publikacji jest dostępnych dla osób z dysfunkcją wzroku.

Z drugiej strony obserwujemy ogromny rozwój e-booków, czyli książek w plikach tekstowych. Wydawałoby się, że w sytuacji, gdy osoby niewidome korzystają z nowoczesnych narzędzi takich jak komputery, odtwarzacze książek, powinny mieć też łatwy dostęp do nowości czytelniczych. Okazuje się jednak, że książki te mają takie zabezpieczenia, które powodują, że nie są one dostępne dla osób niewidomych.

Wydaje się, że nowoczesne czytelnictwo stanowić będą książki tekstowe czytane mową syntetyczną – po pierwsze dlatego, że wydawcy mają już książki w plikach tekstowych, a po drugie, że wyeliminuje to konieczność kosztownego nagrywania ich przez lektorów.

Podczas pracy w Dziale Zbiorów dla Niewidomych Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego obserwujemy, że nie wszystkie osoby niewidome chcą jednak korzystać z książek czytanych głosem syntetycznym. Raczej preferują książki czytane przez profesjonalnych lektorów. Nowoczesne czytelnictwo będzie musiało zatem odpowiadać na potrzeby różnych grup czytelników.

Okulistyka i rehabilitacja – Co jest w stanie więcej pomóc?

Katarzyna Kowalska, Paweł Pludra,
Aleksandra Busse-Brandyk, Ewa Domańska
Fundacja Szansa dla Niewidomych

Uczestnicy panelu poświęconego okulistyce i rehabilitacji byli zgodni – nie można jednoznacznie stwierdzić, która z tych dwóch ogromnie istotnych dziedzin jest ważniejsza. To, z jakiej głównie pomocy korzystają osoby niewidome i słabowidzące, zależy od wielu czynników – przede wszystkim od diagnozy i rokowań, ale także od stopnia samodzielności i indywidualnych potrzeb jednostki. Według większości dyskutantów idealnym stanem rzeczy byłaby możliwość dostępu do poradnictwa okulistycznego i rehabilitacyjnego w jednym, specjalnie do tego przygotowanym ośrodku. W rzeczywistości jednak istnieje wiele osób, które uważają dostęp do rehabilitacji za utrudniony. Pojawiły się głosy, że pacjenci, u których stosunkowo niedawno wykryto schorzenia wzroku, są pozostawiani sami sobie, znając jedynie diagnozę i nie do końca rozumiejąc, co ona tak naprawdę oznacza dla ich codziennego życia. Z drugiej jednak strony pojawiały się pozytywne opinie dotyczące coraz aktywniej działających na rzecz niepełnosprawnych fundacji i stowarzyszeń, które zapewniają niewidomym i słabowidzącym dostęp do profesjonalnego poradnictwa. Podkreślano także, jak ogromny postęp dokonał się w ostatnich latach w medycynie i jak wiele nowych, obiecujących możliwości pojawiło się dzięki temu dla osób z dysfunkcją wzroku. Skuteczność nowoczesnej rehabilitacji została natomiast pokazana na wspólnych przykładach współprowadzących panel niewidomych - Aleksandry Busse-Brandyk i Ewy Domańskiej – a także osób z publiczności, które dzieląc się swoimi doświadczeniami udowodniły, że łamanie barier w codziennym życiu jest możliwe.

Zmiany prawne dotyczące niepełnosprawnych w Polsce, Unii Europejskiej i na świecie

Elena Świątkowska, Piotr Biegasiewicz
Fundacja Szansa dla Niewidomych

Podczas drugiego dnia XI edycji Konferencji odbył się panel dyskusyjny pod nazwą „Zmiany prawne dotyczące niepełnosprawnych w Polsce, Unii Europejskiej i na świecie”. Panel poprowadzili Piotr Biegasiewicz i Elena Świątkowska.

Wśród uczestników panelu byli zarówno osoby niewidome, jak i słabowidzące, a także pracownicy państwowych instytucji pomocowych. Dyskusja oscylowała przede wszystkim wokół dwóch tematów.

Pierwszym była nowa definicja niepełnosprawności ujęta w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, ratyfikowanej przez Polskę 6 września 2012 r. Po raz pierwszy przyznano, że to nie indywidualne ograniczenia, ale zewnętrzne bariery utrudniające uczestniczenie w życiu czynią człowieka niepełnosprawnym.

Drugim tematem, który wywołał burzliwą dyskusję jest obowiązujący w Polsce dychotomiczny system orzekania o niepełnosprawności - przez Miejskie/Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz ZUS. Dyskutanci wskazywali na konieczność zmiany sposobu dotychczasowej klasyfikacji osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności jako automatycznie niezdolnych do pracy i samodzielnej egzystencji.

Intensywność wymiany zdań podczas panelu świadczy o żywym zainteresowaniu poprawą sytuacji prawnej osób niepełnosprawnych w duchu nowych regulacji.

Rozwiązania IT pozwalające niewidomym widzieć więcej

Henryk Rzepka, Michał Bałamut

W czasie panelu omówiono nowości tyfłoinformatyczne, które pojawiły się na rynku w ostatnim roku. Poruszono także kilka kontrowersyjnych tematów, o których od pewnego czasu dyskutuje środowisko osób niewidomych.

Panel rozpoczął się od omówienia nowych funkcji wprowadzonych w wersji 15 programu JAWS. Następnie przedstawiono odtwarzacz PLEXTALK Linio Pocket, który w tym roku doczekał się polskiej wersji oprogramowania. Uczestnicy spotkania byli szczególnie zainteresowani porównaniem urządzeń Linio Pocket oraz Pocket PTP1. Ostatnia zaprezentowana nowość to program Euler 2.0 przeznaczony do translacji dokumentów tekstowych na brajla oraz do drukowania na drukarkach brajlowskich. Opisane zostały obecne możliwości Eulera, a także plany rozwoju programu związane z przetwarzaniem na brajla wzorów matematycznych.

Drugą część spotkania zdominowała dyskusja, która rozpoczęła się od porównania notatników brajlowskich oraz innych urządzeń specjalistycznych z rozwiązaniami otwartymi, udostępniającymi podobne funkcje z pomocą odpowiednio przystosowanych komputerów, smartfonów lub tabletów. Ostatni punkt panelu to prezentacja systemów operacyjnych iOS i Android, które umożliwiają osobom niewidomym na korzystanie z ekranu dotykowego. Porównane zostały czytniki ekranu oraz urządzenia wykorzystujące oba te systemy.

Wyżej wymienione tematy wywołały szeroką dyskusję. Uczestnicy panelu podzielili się na zwolenników i przeciwników opisywanych rozwiązań, zadawali także wiele specjalistycznych pytań.

Więcej obrazu dla każdego

Maciej Motyka, Piotr Kijanowicz, Kamila Wejman

Nie ma wątpliwości, że bodźce odbierane za pomocą zmysłu wzroku są ogromnie ważną częścią procesu poznawania otaczającego nas świata. Więcej obrazu to zatem więcej wiedzy, więcej samodzielności, większe możliwości rozwoju. Dlatego też tak istotne jest, aby dostęp do obrazu był zapewniony także osobom z dysfunkcją wzroku. Panel dyskusyjny prowadzony przez pracowników firmy Altix – Macieja Motykę, Kamilę Wejman oraz Piotra Kijanowicza, miał na celu przybliżyć uczestnikom XI edycji Konferencji REHA FOR THE BLIND® IN POLAND najnowsze rozwiązania technologiczne w tym zakresie. Pytania, jakie padały ze strony dyskutantów dotyczyły głównie wyboru sprzętu, dobrego do potrzeb konkretnych grup użytkowników. Prowadzący przedstawili przede wszystkim szeroką gamę lup elektronicznych. Odbiorcy ceniący mobilność urządzenia mogli zapoznać się z najmniejszą i najlżejszą dostępną na rynku lupą Compact Mini. Osobom stawiającym na naprawdę duże powiększenie zaprezentowano lupy o dużej mocy, takie jak Compact 5 HD (5-calowa przekątna ekranu, 18-krotne powiększenie) oraz Compact 7 HD (7-calowa przekątna ekranu, powiększenie aż do 24 razy). Podczas dyskusji uczestnicy wymieniali się doświadczeniami związanymi z korzystaniem z powyższych sprzętów oraz omawiali ich poszczególne parametry i możliwe zastosowania. Lupy elektroniczne mogą być bowiem używane nie tylko do klasycznego powiększania dokumentów czy książek. Dzięki funkcji zamrażania obrazu większością z nich można wykonać zdjęcie, np. rozkładu jazdy autobusów, które potem można powiększyć. Wnioski płynące z dyskusji są bardzo pozytywne – coraz więcej ludzi przyznaje, że ma możliwość korzystania z zaawansowanego technologicznie sprzętu, dzięki czemu poprawia się ich jakość życia. Oczywiście, sporą barierą są stosunkowo wysokie ceny, jednak uczestnicy chętnie wymieniali się doświadczeniami i na tym polu, informując się wzajemnie o możliwościach uzyskania dotacji czy dofinansowania.

Standard TYFLOAREA® - Udźwiękowienie i ubrajlowienie otoczenia

Elżbieta Oleksiak, Krzysztof Kulik

W trakcie panelu dyskusyjnego prelegenci przedstawili następujące zagadnienia:

1. Znaczenie pozostałych poza wzrokiem zmysłów w odbiorze otaczającej nas przestrzeni.
2. Istotne czynniki brane pod uwagę przy ocenie i modyfikacji otoczenia, takie jak: oświetlenie, olśnienia i odbłaski, kolor, kontrast, przestrzeń - jej wielkość i odległość, oznakowania i napisy, przygotowywanie materiałów tekstowych dla osób słabowidzących i niewidomych.
3. Zasady oznaczania wybranych elementów istotnych wewnątrz i na zewnątrz obiektów takich jak: schody, progi, poręcze, windy, szklane powierzchnie.
4. Stosowanie planów plastycznych, makiet: budynków, dworców, miast itp.
5. Prawidłowo oznaczone szlaki komunikacyjne wewnątrz obiektów.
6. Stosowanie zasad w wybranych pomieszczeniach obiektów, np. łazienki.
7. Dostępność dóbr kultury - muzea, ogrody, filmy, teatr, galerie.
8. Dostępność stron internetowych.
9. Dostępność sportu i rekreacji.
10. Prawidłowe oznakowanie przejść dla pieszych.
11. Sygnalizacja dźwiękowa na przejściach dla pieszych.
12. Prawidłowe oznakowanie przystanków komunikacji miejskiej.
13. Prawidłowe oznakowanie peronu.

Jak widać z rozpiętości powyższych tematów dostępność została potraktowana bardzo szeroko, nie tylko w sferze przestrzeni, ale także dóbr kultury czy dostępności do informacji.

Podczas panelu odbyła się bardzo żywa dyskusja. Kilkanaście osób aktywnie zabierało głos w poruszanych przez prowadzących tematach. W czasie dyskusji omawiano głównie zagadnienia dotyczące opracowania zasad, a następnie możliwości ich prawnego usankcjonowania i stosowania:

- związanych z adaptacją przestrzeni do potrzeb osób z problemami wzroku;
- stosowania pisma brajla w obiektach, np. umieszczenie numeru drzwi zawsze na wysokości klamki lub klucza;
- zasad stosowania audiodeskrypcji, także na stadionach;
- zasad stosowanych przy adaptacji ogrodów, parków itd.

Poruszano również sprawy bardziej szczegółowe, jak:

- nałożenie obowiązku na firmy budowlane, aby w czasie budowania nowych obiektów czy remontowania już funk-

cjonujących wykonywały makiety obiektów możliwe do odbioru przez osoby z problemami wzroku;

- stosowanie menu w restauracjach w brajlu;
- systemy Q-matic stosowane w urzędach, np. na poczcie, w PZU, w bankach są niedostępne dla osób niewidomych.

Dużym zainteresowaniem cieszył się film i publikacja PZN o adaptacji przestrzeni. Niestety, jej nakład się wyczerpał, a zainteresowanie nią wskazuje na potrzebę wznowienia nakładu.

IDOL 2013

Ważnym elementem REHA FOR THE BLIND® IN POLAND jest konkurs KANDYDATÓW DO WYRÓŻNIENIA IDOL 2013. Od lat organizujemy go w różnych kategoriach. W każdej są nieco inne zasady. W kilku z nich to Państwo wskazują kandydatów, w niektórych wybierają zwycięzców, wszystko zgodnie z regulaminem, który jest zamieszczony na naszej stronie. Na przykład kandydatów na Idola Środowiska zgłaszają członkowie Kapituły oraz wszyscy działacze Fundacji. W konkursie na Idola Firmę/Wystawcę biorą udział wszyscy wystawcy prezentujący działalność na wystawie. W kategorii Idol Produktów prezentowanych na tej wystawie zgłoszeń dokonują sami wystawcy. Ponadto można było zgłaszać kandydatów w kategoriach: PRZEDSTAWICIEL MEDIÓW – osoba, która w pracy poświęca najwięcej uwagi naszemu środowisku, IDEALNY URZĘDNIK lub URZĄD, PLACÓWKA OŚWIATOWA, w której dyrekcja i grono pedagogiczne zrobili najwięcej dla niewidomych i niedowidzących uczniów, FIRMA PRZYJAZNA NIEWIDOMYM i NIEDOWIDZĄCYM oferująca towary i usługi na otwartym rynku, która dba o tych klientów.

IDOL 2013 – Nagrodzeni

W trakcie obu dni konferencji, tj. 2 i 3 grudnia 2013 r. w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie spotkaliśmy się z wieloma działaczami i naszymi przyjaciółmi z kręgu Osób Niewidomych. Jak co roku również i teraz podczas tego wielkiego wydarzenia chcieliśmy nagrodzić tych, którzy w swoim życiu kierują się dobrem dla drugiego człowieka, a ich działania skierowane są w stronę środowiska niewidomych.

Statuetki Idol Środowiska to wyróżnienie, o którego przyznaniu decyduje Kapituła Konkursu. W jej skład wchodzi laureaci z poprzednich lat nadal związani ze środowiskiem niewidomych. Statuetki wręczały prof. Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz oraz prof. Leonora Bużańska. Podczas tegorocznej konferencji uhonorowani zostali:

w kategorii IDOL Środowiska:

Małgorzata Czerwińska

Absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Obecnie adiunkt na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu

Uniwersytetu Zielonogórskiego. Specjalizuje się w problematyce: uczestnictwo w kulturze osób niepełnosprawnych, obsługa biblioteczno-informacyjna i czytelnictwo osób niepełnosprawnych. Obecna tematyka jej badań obejmuje: uczestnictwo w kulturze, bibliotekarstwo i czytelnictwo, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością wzroku, biblioterapię i książkę literacką autorów z niepełnosprawnością wzroku.

Dorobek dziennikarski Małgorzaty Czerwińskiej obejmuje ponad 250 publikacji, w tym 68 publikacji recenzowanych: 2 książki, 4 publikacje pod redakcją naukową, liczne artykuły w pracach zbiorowych.

Jest cenionym dydaktykiem i pracownikiem naukowym, lubianym przez studentów, koleżanki i kolegów. Cieszy się ogromnym szacunkiem najbliższego otoczenia. Jest aktywna, pracowita, chętnie podejmuje badania naukowe. W tym co robi jest kompetentna, odpowiedzialna, łatwo nawiązuje kontakt z rozmówcą. Dla młodych może być przykładem posiadanej wiedzy, którą chce i umie przekazać innym.

Marek Tankielun

Niewidomy inżynier informatyki, pracownik Politechniki Wrocławskiej. Członek wrocławskiego Stowarzyszenia „Twoje Nowe możliwości”. Aktywnie propaguje ideę przystosowywania uczelni wyższych do potrzeb studentów z dysfunkcją wzroku. Jest zaangażowany w projekt „Biblictech” – Środowiskowa Biblioteka Nauk Ścisłych i Technicznych na potrzeby Innowacyjnej Gospodarki. Biblioteka będzie w pełni dostosowana do potrzeb niewidomych i słabowidzących – do dyspozycji studentów będą stanowiska komputerowe z oprogramowaniem specjalistycznym, monitory brajlowskie, odtwarzacze książki mówionej, drukarka brajlowska i inne. Marek Tankielun będzie odpowiedzialny za sprawy techniczne dotyczące sprzętu oraz będzie pomagał studentom w pełnym wykorzystaniu możliwości biblioteki.

Robert Krzemiński

Wraz ze swoim niewidomym kolegą - Romanem Roczeniem, są pomysłodawcami jednego na świecie projektu, który zakłada uczestnictwo osób niewidomych w rejsach morskich.

Robert Krzemiński koordynuje projekt „Zobaczyć morze” od samego początku, a więc już od 8 lat. Projekt cieszy się tak ogromną popularnością, że już od wakacji trwają zapisy na kolejną wiosenną edycję w 2014 roku! Na redagowanej przez pomysłodawców stronie internetowej: <http://www.zobaczycmorze.pl/> znajdziemy wszelkie niezbędne informacje dotyczące projektu,

wspomnienia z poprzednich edycji, a nawet mały poradnik, zawierający wskazówki o tym, co należy ze sobą zabrać na wyprawę oraz słownik ze specjalistycznym słownictwem dla niedoświadczonych wilków morskich. Projekt łączy ze sobą kilka elementów: rehabilitację niewidomych przez konieczność zmagania się z trudami dotąd nie poznanymi, rozpowszechnianie informacji o niewidomych w społeczeństwie i prezentowanie ich prawdziwych możliwości, walorów szko-

leniowe i ogólnospołeczne dla osób zdrowych biorących udział w projekcie, a także możliwość przeżycia wspólnej, pięknej przygody na morzu.

Przyznano statuetki w kolejnych kategoriach:

IDOL Specjalny:

Piotr Całbecki

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, swoją funkcję pełni od 2010 r. Dzięki staraniom Marszałka w 2013 r. został zrealizowany projekt „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego”. Jest to największe w tego typu przedsięwzięcie w Polsce, które objęło 2000 beneficjentów ze wszystkich powiatów województwa. Wszyscy beneficjenci otrzymali wsparcie w postaci komputera i przyłącza internetowego uzupełnione o podstawowe szkolenie komputerowe. Wśród tej grupy znalazło się aż 300 osób niewidomych i niedowidzących. Otrzymali oni najnowocześniejsze specjalistyczne oprogramowanie dostosowane indywidualnie do stopnia dysfunkcji wzroku. Oprócz programów mówiących JAWS i Magic Plus oraz powiększającego Magic, programu OCR do rozpoznawania tekstu, osoby słabowidzące zostały wyposażone w specjalistyczne klawiatury powiększone i urządzenia wielofunkcyjne. Kilkunastu niewidomych beneficjentów otrzymało 40-znakowe monitory brajlowskie Focus, które w połączeniu z programem JAWS mogą pełnić funkcję samouczka dla osób niewidomych nie znających pisma Braille’a. Dzięki takiemu przełamywaniu barier technologicznych osoby z dysfunkcją wzroku stają się częścią nowoczesnego społeczeństwa informacyjnego.

IDOL w kategorii Urząd/Urzednik:

Maria Dreszer

Pełnomocnik Zarządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Naczelnik Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych.

Od wielu lat działa na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych będąc inicjatorką i autorką wielu długofalowych programów pomocy, rehabilitacji i aktywizacji zawodowej niepełnospraw-

nych. Maria Dreszer jest przykładem urzędnika, który swojej funkcji nie pełni tylko z za urzędniczego biurka. Uczestniczy w spotkaniach, konferencjach, które niejednokrotnie sama organizuje. Wsluchuje się w głos środowiska niewidomych i słabowidzących i stara się reagować na jego potrzeby. Robi to wcielając w życie konkretne rozwiązania w postaci ustaw. Udziela konkretnego wsparcia również poprzez budowanie trwałej platformy porozumienia z organizacjami pozarządowymi, fundacjami i stowarzyszeniami.

IDOL w kategorii Placówka Oświatowa:

Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego

Jest największą niepubliczną uczelnią akademicką Małopolski. Proponuje kandydatom naukę na kilkunastu kierunkach studiów.

Z każdym rokiem w społeczności akademickiej przybywa studentów będących osobami niepełnosprawnymi. Uczelnia dokłada wszelkich starań aby umożliwić wszystkim studentom pełny dostęp do udziału w procesie kształcenia zarówno na poziomie rozwiązań infrastrukturalnych, jak i wprowadzanych regulacji.

Budynki kampusu Uczelni są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, co zostało dodatkowo potwierdzone wyróżnieniem w konkursie „Kraków bez barier 2012”. W ubiegłym roku akademickim sporządzono makiety Kampusu dla osób niewidomych oraz oznakowano pomieszczenia w alfabecie Braille’a. Na terenie kampusu (w bibliotece i kafejce internetowej) znajdują się stanowiska do pracy przy komputerze z zainstalowanym oprogramowaniem dla osób niewidomych i niedowidzących. W bibliotece studenci mają do dyspozycji dodatkowo: skanery, powiększalnik stacjonarny, powiększalniki przenośne, drukarkę brajlowską, wygrzewarkę (umożliwiającą m.in. wypukły druk grafik). Od tego roku akademickiego studenci z dysfunkcją wzroku zyskają jeszcze lepszy dostęp do publikacji naukowych dzięki uzyskaniu dostępu do zasobów Akademickiej Biblioteki Cyfrowej.

Prawa studentów będących osobami niepełnosprawnymi zostały zagwarantowane zapisami w regulaminie Krakowskiej Akademii im Andrzeja

Frycza Modrzewskiego (rozdział 3, § 9a). Zapisem regulaminu został powołany Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, którego podstawowym zadaniem – z pomocą Biura ds. Osób Niepełnosprawnych - jest zapewnienie ich najpełniejszego respektowania. Aby umożliwić studentom jak najpełniejszy udział w procesie kształcenia od roku akademickiego 2012/2013 studenci mogą starać się o wsparcie asystenta akademickiego.

IDOL w kategorii Media:

Merkury - Polskie Radio w Poznaniu

To rozgłośnia, której audycje można usłyszeć w całej Wielkopolsce, a dzięki Internetowi w całej Polsce i poza jej granicami. W swoich informacjach, wywiadach, reportażach Radio Merkury stara się odpowiedzieć na pytania, które nurtują osoby niepełnosprawne, ze szczególnym uwzględnieniem najwierniejszych słuchaczy radiowych, jakimi są osoby niewidome.

Od czerwca 1992r., kiedy wyemitowano po raz pierwszy magazyn poświęcony osobom z niepełnosprawnością wzrokową: Sygnały Świata - Poznań, Wielkopolska w każdą niedzielę o godz. 8:25 rozmawiamy i mówimy o sprawach osób niewidomych i słabowidzących. Co zrobić, gdy tracimy wzrok? Jak radzić sobie z niedowidzeniem? Czy ślepotą jest tragedią?

Dzięki tym audycjom słuchacze znajdują odpowiedzi na nurtujące ich pytania, wartościowe porady, a także niejednokrotnie słowa wsparcia. Audycje promują idee równości szans osób niepełnosprawnych. Na antenie znajduje się miejsce na prezentację twórczości niewidomych artystów, co jest dla nich okazją do promocji dorobku artystycznego wśród wszystkich słuchaczy.

IDOL w kategorii Firma przyjazna niewidomym:

Geopark Kielce

Jest jednostką budżetową Urzędu Miasta Kielce, która rozpoczęła swoją działalność w 2003 r. Geopark Kielce stawia sobie za cel stymulowanie wzrostu gospodarki poprzez właściwe wykorzystanie walorów przyrodniczych miasta, a w

szczegółności rezerwatów geologicznych istniejących na terenie Kielc. Głównym obszarem działalności Geoparku są rezerваты geologiczne na terenie miasta Kielce:

- Rezerwat Kadzielnia - Park i Amfiteatr Kadzielnia
- Rezerwat Wietrznia im. Zbigniewa Rubinowskiego wraz z Centrum Geoedukacji oraz Ośrodkiem Pracy Twórczej „Wietrznia”
- Rezerwat skalny im. Jana Czarnockiego na Ślichowicach.

Poza administrowaniem rezerwatami geologicznymi Geopark zajmuje się również szeroko pojętą edukacją geologiczną. W ramach tej działalności w 2013 r. został wdrożony projekt: Natura bliska niewidomym - świętokrzyska geologia dostępna dla wszystkich.

To innowacyjny projekt z zakresu edukacji geologicznej opracowany przez Geopark Kielce we współpracy z Fundacją Szansa dla Niewidomych. W ramach projektu zrealizowano warsztaty terenowe i stacjonarne, w czasie których uczestnicy – osoby niewidome i niedowidzące, poznawały atrakcje geologiczne Kielc za pomocą zmysłów: dotyku, smaku i zapachu. Jest to pierwszy tego typu projekt z zakresu edukacji geologicznej realizowany w Polsce. Warsztaty odbyły się 22-23 czerwca w Centrum Geoedukacji (część stacjonarna) oraz na Wietrzni, Kadzielni i Karczówce (część terenowa).

Lista kandydatów nominowanych do wyróżnienia IDOL ŚRODOWISKA

- **Łukasz Baruch** - Fundacja Na Rzecz Promowania Aktywności Osób Niepełnosprawnych „WYGRAJMY RAZEM”
- **Maciej Białek** - niewidomy nauczyciel historii w VIII LO w Lublinie
- **Jacek Bobruś** - działacz stowarzyszenia Blżej Świata
- **Aleksandra Busse-Brandyk** – słabowidząca doktorantka psychologii
- **Małgorzata Czerwińska** – Uniwersytet Zielonogórski

- **Ewa Dziedzic-Szeszuła** – psycholog, rehabilitantka niewidomych, terapeutka tańcem
- **Anna Duzikowska** – studentka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, która startowała w 2012 w Londynie w Paraolimpiadzie w wyścigu na 100 i 400 m

- **Paweł Ejzenberg** – klawiszowiec i wokalista
- **Barbara Grześ** – prezes koła PZN w Katowicach
- **Robert Krzemiński** – projekt „Zobaczyć morze”
- **Magdalena Kusztal** – dyrektor Kieleckiego Centrum Kultury w Kielcach
- **Andrzej Lisiak** – jest zaangażowany w pracę społeczną na rzecz niewidomych. Promuje i rozwija gry w show down wśród niewidomych.
- **Ewa Maksymowicz** - prowadzi dział kulinarny w magazynie „Pochodnia”
- **Zdzisław Pogoda** – wolontariusz z Opola
- **Stanisław Sęk** – prezes Przemyskiego Klubu Sportu i Rekreacji Niewidomych i Słabowidzących „Podkarpacie”
- **Marek Tankielun** – niewidomy inżynier informatyki, pracownik Politechniki Wrocławskiej
- **Kuba Terakowski** – twórca i koordynator projektu „Niewidomi na tandemach”
- **Robert Zrzecki** - inicjator akcji Niewidomi za kółkiem

Nominacje do wyróżnienia IDOL w kategorii MEDIA

- **Agnieszka Dyderska** – redaktorka Radia Zielona Góra
- **Monika Cieniewska** – Telewizja Polska S.A
- **Paweł Ejzenberg** – radny z Olsztyna
- **Edyta Hanszke** – NTO
- **Internetowa Telewizja Lublin**
- **Krzysztof Leśniewski** – założyciel grupy filmowej Flaming
- **Anna Łukasik** – TVP Łódź

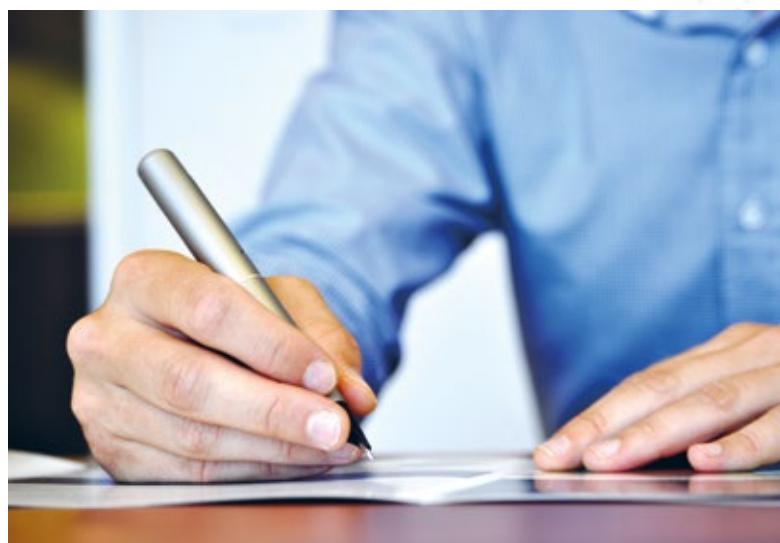

- **Iwona Murawska** – dziennikarz Radia Kielce
- **Polskie Radio Rzeszów**
- **Radio Gdańsk**
- **Radio Merkury**
- **Iwona Rojek** – dziennikarz gazety Echo Dnia
- **Anna Święcicka** – TVP Opole
- **Ewa Tyszko** – TV TOYA

Nominacje do wyróżnienia IDOL w kategorii URZĄD

- **Marta Andrzejczyk** – kierownik Biura ds. Osób Niepełnosprawnych na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie
- **Żaneta Baczyńska** – MOPS w Łodzi
- **Maria Dreszer** – Pełnomocnik Zarządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
- **Anna Ginda** – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Koszalina
- **Wioleta Haręźlak** – Zastępca Prezydenta Miasta Zielona Góra
- **Jadwiga Irla** – dyrektor Świątokrzyskiego Oddziału PFRON
- **Gabriela Konarzewska** – Wydział kultury, promocji i turystyki Urzędu Miasta Olsztyn

- **Łódzki Ośrodek Geodezji**
- **Maria Miłuch** – przewodnicząca Miejskiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych- Zielona Góra
- **Muzeum Historyczne Miasta Krakowa**
- **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku**
- **Waldemar Olszewski** – Dyrektor Naczelny Filharmonii Opolskiej

- **Joanna Olszewska** - Dyrektor Biura do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Lublinie
- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach**
- **Robert Raczyński** – Prezydent miasta Lubin
- **Anna Rauba-Maciszewska** – PCPR
- **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu**
- **Adam Różycki** – Dyrektor ROPS Opole
- **Arkadiusz Słowiński** – burmistrz miasta Lubań Śląski
- **Urząd Miasta Bielska Podlaskiego**
- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Białystok**

Nominacje do wyróżnienia IDOL w kategorii PLACÓWKA OŚWIATOWA

- **Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego**
- **Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna**
- **Policealna Integracyjna Szkoła Masażu Leczniczego nr 2 w Krakowie**

- **Publiczna Szkoła Podstawowa nr 10 im. Henryka Sienkiewicza w Opolu**
- **Uniwersytet Gdański**
- **Uniwersytet Warmiński - Mazurski**
- **Wyższa Szkoła Administracji Publicznej Białystok**
- **Zespół Ogólnokształcących Szkół Integracyjnych nr 4 w Kielcach**

Nominacje do wyróżnienia IDOL w kategorii FIRMA/INSTYTUCJA

- **Adrian Arkada** – salon fryzjersko-kosmetyczny Zielona Góra
- **Arboretum Bolestraszyce**
- **Bank Millenium**
- **Bank Zachodni WBK**
- **Centrum kształcenia Zenit - Włocławek**
- **Eurooptyk - Kielce**
- **FLAMING GROUP**
- **Franciszek Dobrzański Przewozy Autokarowe**
- **Geopark Kielce**
- **Jacek Hajzyk** - właściciel restauracji „Niebo w gębie”
- **Muzeum Budownictwa Ludowego** – Park Etnograficzny w Olsztynie
- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Rudek**
- **STBU Brokerzy ubezpieczeniowi Sp. z o.o**
- **Organizacja Pracodawców Zatrudniających Osoby Niewidome** – Warszawa
- **Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne** – Olsztyn
- **PURE JATOMI FITNESS** – Wrocław
- **Sławomir Wójcik** – firma przewozowa Express Bus
- **Willis Polska S.A.**
- **Witold Skrzydlewski** – właściciel sieci kwiatarni
- **ZOO we Wrocławiu**
- **ZOO w Zamościu**

Wystawcy na REHA 2013

W trakcie trwania konferencji 2 i 3 grudnia 2013 r. w centralnym miejscu ustawiliśmy urnę do głosowania. Każda pojedyncza osoba uczestnicząca w wydarzeniu REHA FOR THE BLIND® IN POLAND mogła oddać swój głos na uczestnika wystawy - firmę lub instytucję oraz produkt dla niewidomych i produkt dla słabowidzących. Zainteresowanie głosowaniem na wystawcę/instytucję biorące udział w wystawie towarzyszącej konferencji, było bardzo duże. Nasi goście znakomitą większością głosów nagrodzili tych, których działalność w ostatnim okresie została uznana za najwartościowszą oraz wybrała produkty z dziedziny rehabilitacji osób niewidomych, które wybitnie wyróżniają się wśród innych na rynku.

Statuetką IDOL zostali nagrodzeni:

W kategorii Firma/Instytucja:

Stowarzyszenie na Rzecz Rehabilitacji Osób Niewidomych i Słabo Widzących „Spojrzenie”

Współpracuje i wspiera zadania statutowe Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 6 w Łodzi (łódzkie szkoły dla niewidomych i słabowidzących: zespół wczesnego wspomagania rozwoju, szkoła podstawowa, gimnazjum, liceum ogólnokształcące, technikum masażu, technikum prac biurowych, internat);

- zapewnia ciągłą i systematyczną opiekę rehabilitacyjną dzieciom i młodzieży z problemami wzrokowymi;
- podejmuje działania rehabilitacyjne na rzecz tracących wzrok;
- propaguje idee rehabilitacji niepełnosprawnych wzrokowo;
- pozyskuje środki finansowe i rzeczowe na działalność statutową Stowarzyszenia;
- w ramach NZOZ prowadzi nieodpłatne usługi rehabilitacyjno-lecznicze dla dzieci, młodzieży niewidomej i słabowidzącej;
- organizuje turnusy rehabilitacyjne dla niepełnosprawnych wzrokowo;

- prowadzi działalność sportowo-rekreacyjną dla osób z uszkodzonym wzrokiem;

Stowarzyszenie „Spojrzenie” za działania prowadzone na rzecz osób niewidomych i słabowidzących w 2008r. otrzymało pozytywne rekomendacje od:

- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - Oddział w Łodzi;
- Polskiego Związku Niewidomych - Okręg Łódzki;
- Biura Rzecznika Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Łodzi;
- SOSW Nr 6 w Łodzi (Łódzkie Szkoły dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących).

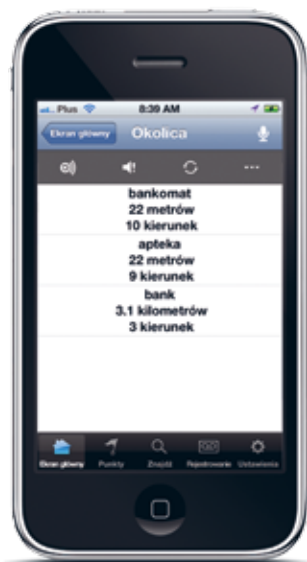
Działalność Stowarzyszenia „Spojrzenie” jest możliwa dzięki darowiznom pochodzącym od osób fizycznych i instytucji.

IDOL w kategorii Produkt dla Niewidomych:

SeeingAssistant-Move firmy Transition Technologies

To zaawansowany i intuicyjny, działający na platformie iOS polski program do pieszej nawigacji, stworzony specjalnie na potrzeby osób niewidomych oraz bardzo słabowidzących. Przy jego pomocy użytkownik sprawdzi gdzie aktualnie się znajduje, dowie się w którą stronę podążać aby dotrzeć do wybranego miejsca, stworzy trasy zarówno automatyczne, jak i z wybranych

punktów, po których będzie prowadzony przez program od początku do końca podróży. Aplikacja doskonale współpracuje z systemowym programem odczytu ekranu VoiceOver. Dodatkowo SeeingAssistant-Move posiada funkcję umożliwiającą użytkownikowi sterowanie aplikacją za pomocą komend

głosowych. Program umożliwia import baz lokalizacji z tak popularnych źródeł jak Loadstone czy OpenStreetMaps. SeeingAssistant-Move należy do grupy aplikacji Seeing Assistant dedykowanych osobom niewidomym i słabowidzącym.

IDOL w kategorii Produkt dla Słabowidzących:

ClearView+ Speech firmy Optelec

Jest powiększalnikiem stacjonarnym z wbudowanym systemem OCR rozpoznającym tekst i funkcją mowy. Pozwoli nie tylko powiększyć dowolny tekst lub obraz w wysokiej jakości obrazie HD, ale też przeczytać go na głos. Całość obsługiwana jest przy pomocy ekranu dotykowego, a więc jest niezwykle prosta i intuicyjna. Dzięki kamerze HD gwarantującej wysoki kontrast obrazu możliwe jest zastosowanie płynnej regulacji powiększenia od 1 do 85x. Oznacza to, że na ekranie można wyświetlić nawet całą stronę dokumentu. Korzystając z ekranu dotykowego każdy tekst można łatwo powiększać i szybko przewijać, a po wskazaniu akapitu, kolumny lub słowa aktywuje się funkcja mowy. ClearView+ Speech pozwala ponadto na przechowywanie dokumentów, oglądanie ulubionych zdjęć. Dokumenty można archiwizować na dysku zewnętrznym USB lub karcie SD. Używanie ClearView+ jest łatwe i intuicyjne dzięki unikalnym funkcjom takim jak podgląd całej strony, automatyczne rozpoznawanie układu strony i duże ikony paska kontrolki i menu zoptymalizowane dla słabowidzących użytkowników. Używając ClearReader+ z mową można zapisywać ważne listy lub książki oraz przeglądać swoje cyfrowe zdjęcia.

REHA FOR THE BLIND® IN POLAND stała się dla firmy **OPTELEC** tradycją, nie wyobrażamy sobie końca roku bez tej konferencji. To niesamowite, że to już **XI edycja!** Co roku przyjeżdżam na nią i wiem, że mnie zaskoczy – w tym roku miejsce konferencji było niesamowite - ogromny **PAŁAC KULTURY I NAUKI** w **WARSZAWIE**. Myślę, że mogę powiedzieć, iż jest to czwarta co do wielkości wystawa tego typu na świecie, tylko **Sight World** w **JAPONII**, **CSUN** w Stanach Zjednoczonych oraz **SightCity** w Niemczech, są większe. Jest to jednak największe wydarzenie w tej części **EUROPY** i jedyne tego typu spotkanie niewidomych i ich bliskich na świecie. Żadna wystawa nie ma tylu dodatkowych atrakcji, nie jest tak różnorodna. Nie prezentuje się tam filmów z audiodeskrypcją czy gier sportowych. Jestem dumny, że ja i firma **OPTELEC** możemy o sobie powiedzieć, iż jesteśmy częścią rodziny **REHA**! Już teraz nie mogę doczekać się **XII edycji!**

Jim Pors
International Sales Manager
Optelec B.V.

Lista Wystawców

ALFA PRIM

Instytut Edukacji i Rozwoju **ALFA PRIM** zajmuje się prowadzeniem kursów dla seniorów, osób niepełnosprawnych oraz szkoleń o niepełnosprawności, podnoszących dostępność usług i obsługi dla tych grup społecznych.

Altix sp. z o.o.

Firma **ALTIX**, założona z inicjatywy niewidomych informatyków, istnieje na rynku od 1989 r. Jest największą w Polsce firmą zajmującą się dystrybucją produktów i usług tyflorehabilitacyjnych dla inwalidów wzroku. Zatrudnia ponad 50 pracowników. Ma swoje biura handlowe we wszystkich miastach wojewódzkich oraz zagranicą. Stworzyła kilka nowoczesnych działów wychodzących poza dotychczasowe możliwości tego rodzaju zakładów:

- **Printing House** – największa w kraju drukarnia, wytwarzająca książki brajlowskie oraz tyflografię,
- **Training Department** – realizujący specjalistyczne szkolenia rehabilitacyjne,
- **Programming Department** – odpowiedzialny za wytwarzanie nowatorskiego oprogramowania oraz lokalizowania produktów zagranicznych na polskim rynku,
- **sieć handlowa oferująca setki produktów** przeznaczonych dla inwalidów wzroku oraz innych niepełnosprawnych: sprzęt IT, urządzenia brajlowskie, mówiące urządzenia i programy, elektroniczne i optyczne lupy, programy powiększające obraz, urządzenia lektorskie, przyrządy rehabilitacyjne codziennego użytku itd.

AmbuTech Inc.

Firma jest wiodącym producentem białych lasek dla osób niewidomych oraz produktów wspierających ich poruszanie się w przestrzeni. Laski tej firmy są wykonane z różnych materiałów. Są laski bardzo lekkie, aluminiowe, z włókna szklanego lub grafitowe. Użytkownicy mogą wybrać końcówkę wkręcaną do laski zależnie od podłoża, po którym będą chodzili. AmbuTech oferuje laski: trwałe, informacyjne i podpórce, składane, nieskładane i teleskopowe. Laski AmbuTecha są trwałe, estetyczne, poręczne, długowieczne i stosunkowo tanie.

AMBU TECH

Laska grafitowa to:

- Unikatowa konstrukcja z aluminiowym pierścieniem chroniącym linkę oraz łączniki
- Niezwykle wytrzymała i lekka
- Posiada większą sztywność niż laski aluminiowe
- Podwójna wytrzymała linka dla wzmocnienia bezpieczeństwa użytkownika
- Wygodna w użyciu prosta rączka
- Dostępne długości od 90 do 160 cm
- Kolor: biała z dwoma czerwonymi paskami
- Szeroki wybór końcówek

- Waga: 160–280 g (w zależności od długości laski)

Laska z włókna szklanego to:

- Unikatowa konstrukcja z aluminiowym pierścieniem, chroniącym linkę oraz łączniki
- Większa waga w porównaniu z laskami grafitowymi sprawia, że laska ta jest idealna dla końcówek typu roller oraz dla tych użytkowników, dla których liczy się trwałość
- Podwójna wytrzymała linka dla wzmocnienia bezpieczeństwa użytkownika
- Wygodna w użyciu prosta rączka
- Dostępne długości od 90 do 160 cm
- Kolor: biała z dwoma czerwonymi paskami
- Szeroki wybór końcówek
- Waga: 248–392 g (w zależności od długości laski)

Laska z aluminium to:

- Mocna i solidna aluminiowa konstrukcja o dużej żywotności
- Nowoczesna konstrukcja pozwala na precyzyjne wycucia podłoża
- Niezwykle łatwa w składaniu i rozkładaniu
- Podwójna wytrzymała linka dla wzmocnienia bezpieczeństwa użytkownika
- Wygodna w użyciu prosta rączka
- Dostępne długości od 90 do 160 cm
- Kolor: biała z dwoma czerwonymi paskami
- Szeroki wybór końcówek
- Waga: 230–337 g (w zależności od długości laski)

Wybór końcówek:

Do lasek dołączona jest końcówka typu Marshmallow. Chcąc zapewnić niewidomym większy komfort użytkowania lasek Ambutech

istnieje możliwość zakupu końcówki innego typu, zgodnie z upodobaniami użytkowników.

Dostępne końcówki:

- Marshmallow – nylonowa końcówka w kształcie małego walca o długości ok. 3,5 cm i średnicy 2,5 cm; laska jest standardowo wyposażona w tę właśnie końcówkę
- High Mileage – końcówka o kształcie identycznym jak końcówka Marshmallow, lecz wykonana z wytrzymalszego materiału; zapewnia 2-3 krotnie dłuższe użytkowanie
- Pencil – końcówka w kształcie cienkiego, wydłużonego walca; długość końcówki: 5 cm, średnica: 1 cm
- Metal Glide – końcówka w kształcie małego stożka zakończona metalową okrągłą płytką o średnicy około 27 mm i grubości około 4 mm
- Rolling Ball – końcówka obrotowa (typu roller) w kształcie kuli o średnicy około 5 cm
- MarshmallowRoller – końcówka obrotowa (typu roller) w kształcie walca o długości i średnicy wynoszącej około 3 cm

Autold Polska S.A.

Firma Autold Polska S.A. istnieje na rynku ponad 10 lat. Jej misją jest dostarczanie rozwiązań wykorzystujących nowoczesne technologie oraz własne rozwiązania dotyczące rozpoznawania obrazów, druku oraz systemów służących zarządzaniu z ich wykorzystaniem, stworzone w celu zaspokojenia indywidualnych potrzeb.

BrailloNorway

Ponad 40 milionów ludzi z wadami wzroku na świecie potrzebują czytać i pisać brajlem. Niestety, zdecydowana większość ma niewielki lub wcale nie ma dostępu do książek i innych

materiałów do czytania w brajlu. BrailloNorway został założony ponad trzydzieści lat temu, a jego misją jest zapewnienie dobrej jakości materiałów w brajlu. W rezultacie rząd i organizacje pozarządowe w ponad 60 krajach na pięciu kontynentach mogą korzystać z ich drukarek brajlowskich zapewniających wysokiej jakości wydruk materiałów brajlowskich tj: lektur dla czytelników w każdym wieku.

Crick Software

Założona w 1993 r. przez nauczycieli John i Ann Crick firma cieszy się doskonałą reputacją. Firma pochodzi z Wielkiej Brytanii i specjalizuje się w oprogramowaniu do czytania i pisanie dla studentów w każdym wieku. Ich oprogramowanie jest używane na komputerach w ponad 90% szkół podstawowych w Wielkiej Brytanii, a liczba szkół średnich i wyższych ciągle rośnie. Firma zdobyła liczne nagrody zwane „Oskarami” podczas konkursów na najlepsze edukacyjne oprogramowanie. Każdego dnia ich zasoby są pobierane przez nauczycieli do korzystania we wszystkich obszarach programu nauczania.

Dolphin Computer Access Ltd

Firma Dolphin umożliwia dostęp do komputera inwalidom wzroku oraz ludziom mającym trudności w posługiwaniu się pismem. Ich produkty: DolphinSuperNova oraz Dolphin Guide umożliwiają osobom niewidomym korzystanie z większości aplikacji i programów komputerowych jak np. obsługiwanie poczty email, czy poruszanie się po stronach internetowych. SuperNova otwiera zupełnie inny świat dostępności, pozwalając niepełnosprawnym wzrokowo użytkownikom komputerów na używania ich ulubionych programów za pomocą mowy,

powiększenia i/lub brajla. Dolphin Guide jest idealny dla osób starszych i tych, którzy nigdy się nie uczyli obsługi komputera. Jest wspaniałym rozwiązaniem dla tych, którym wzrok pogarsza się, dla słabo widzących lub niewidomych.

Firma Dolphin oferuje również szereg programów umożliwiających posługiwanie się formatami alternatywnymi, przeznaczonymi do tworzenia tekstu w formie dostępnej dla inwalidów wzroku, dyslektyków i Osób mających trudności w nauce. EasyConwerter tworzy publikacje w formacie MP3 książek mówionych DAISY w druku powiększonym i brajlem.

E.C.E. Konrad Łukaszewicz

Firma E.C.E. jest producentem elektronicznego sprzętu rehabilitacyjnego dla niewidomych. Została założona w 1992 r., a jej pracownicy legitymują się dwudziestoletnim doświadczeniem w dziedzinie rehabilitacji osób niewidomych.

Eurobraille SAS

Firma Eurobraille założona w 1980 r. jest dzisiaj głównym francuskim wytwórcą elektronicznego sprzętu brajlowskiego. We współpracy z czołowymi producentami sprzętu telefonicznego, takimi jak Alcatel - Lucent, stworzyła wachlarz centrali telefonicznych przeznaczonych dla niewidomych operatorów. Jest producentem brajlowskich monitorów i notatników Esys.

Freedom Scientific

Firma FreedomScientific projektuje, wytwarza i sprzedaje produkty oparte o wysoką technologię, która umożliwia równy z innymi dostęp do informacji i korzystanie z komputerów osobom niepełnosprawnym wzrokowo. Działa na rynku od niemal 20 lat, a jej produkty są sprze-

dawane w kilkudziesięciu krajach świata w dziesiątkach wersji językowych. Freedom to Jaws, PacMate, Focus, Magic itd. Być może nie ma niewidomych, którzy nie słyszeli o tych produktach. Większość wybiera właśnie te produkty.

Index Braille

Firma Index Braille jest największym producentem drukarek brajlowskich na świecie. Działa na rynku od ponad 25 lat. Siedziba firmy znajduje się w Szwecji, a jej drukarki znane i używane są wszędzie.

Infomex sp. z o.o.

Od blisko 20 lat firma Infomex dostarcza zaawansowane usługi IT z dziedziny auto ID, data center, infrastruktury IT, oprogramowania biznesowego oraz telekomunikacji i teletechniki. Doświadczona kadra inżynierów, serwisantów, doradców biznesowych, rozwinięta baza logistyczna oraz profesjonalny system helpdesk działający 24 godziny na dobę umożliwiają kompleksową realizację różnorodnych projektów informatycznych oraz zapewnienie bezpośredniego wsparcia specjalistów na każdym etapie realizacji zadań – od analizy biznesowej, poprzez szkolenia, po nadzór powdrożeniowy.

LUMEN

Celem firmy jest dostarczenie nowoczesnych, innowacyjnych rozwiązań dla osób z wadami wzroku. W jej ofercie znajdują się takie pozycje jak: powiększalniki komputerowe, lupy elektroniczne, telefony komórkowe dla niewidomych, a także przedmioty codziennego użytku dostosowane do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku.

Zakład Elektroniczny KAREX

Zajmuje się produkcją trwałych oznaczeń zawierających pismo brajla. Przedmiotem ich prezentacji będą oznaczenia wykonane ze stali

nierdzewnej oraz aluminium - tablice informacyjne, tabliczki nadzwiniowe, dyplomy dla osób niewidomych oraz wiele innych.

Migraf Michał Kwaśniewski

Firma istnieje na rynku od 2001 r. Zajmuje się opracowywaniem i konstruowaniem urządzeń przeznaczonych dla osób niewidomych i słabowidzących, które pomagają i ułatwiają im samodzielne poruszanie się w terenie. Firma słynie z produkcji Nawigatora, który aktualnie jest oferowany w nowej wersji pod nazwą NaviEye.

Spółdzielnia Nowa Praca Niewidomych

Producent nowoczesnych rozwiązań technicznych wspomagających osoby niewidome i słabowidzące. Sztandarowym produktem spółdzielni jest Czytاک - seria odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej w pełni przystosowanych dla osób niepełnosprawnych.

Na tegorocznej konferencji przedstawiony został najnowszy model tego urządzenia - Czytاک PLUS z radiem oraz nowość - mówiąca, w pełni udźwiękowiona ładowarka do akumulatorów TBC.

Nowa Praca Niewidomych znana jest również z tego, iż od wielu lat działa na rzecz środowiska. Poza działalnością produkcyjną prowadzi Warsztaty Terapii Zajęciowej, Bibliotekę Książki Mówionej, która posiada już w swoich zbiorach ponad 6500 pozycji, nowoczesne Call-Center oraz Studia Nagrań, gdzie bez przerwy nagrywane są kolejne książki mówione. We wszystkich wymienionych działach większość pracowników stanowią osoby z dysfunkcją wzroku.

Optelec B.V.

Firma Optelec jest wiodącym producentem rozwiązań wspomagających dla osób z dysfunkcją wzroku. Szeroka gama prostych w obsłudze i skutecznych w działaniu rozwiązań, w tym elektroniczne powiększalniki - produkty z serii ClearView, Clearnote, Traveler, Farview, Compact+, Compact 5HD (zdobywca IDOLA 2011), ClearReader+ (zdobywca IDOLA 2009), Alva, tj. urządzenia stacjonarne, przenośne powiększalniki i monitory brailowskie - poprawiają jakość życia tysiącom osób na całym świecie. W Polsce od ponad 20 lat jest to firma numer 1 w dziedzinie elektronicznych powiększalników.

Perkins School for the Blind

Perkins Products, będąca częścią szkoły dla niewidomych Perkins, produkuje brailowskie maszyny do pisania PerkinsBraille - najczęściej używane maszyny brailowskie na świecie. Najnowszy produkt firmy to maszyna Smart Braille. Dział technologii adaptacyjnych firmy oferuje inwalidom wzroku produkty takie jak nowy monitor brailowski Seika oraz podręczniki dla osób niewidomych lub niewidomych z dodatkowymi niepełnosprawnościami.

ShinanoKenshiEurope, Plectalk

ShinanoKenshiGroup - właściciel marki PLEXTALK oraz producent znanych na całym świecie cyfrowych odtwarzaczy książki w formie Daisy i dyktafonów dedykowanych osobom

nieposługującym się pismem (w tym osobom z dysfunkcją wzroku i dyslektykom). Urządzenia PLEXTALK cieszą się uznaniem użytkowników na całym świecie, zarówno ze względu na ich jakość, jak i łatwą obsługę.

W obecnej erze pisana informacja stała się wszechobecna, więc w tej sytuacji nie można zapomnieć o osobach z trudnościami w odczytywaniu drukowanych tekstów. Przez ponad dziesięć lat ShinanoKenshiGroup pod marką PLEXTALK specjalizuje się w rozwoju i produkcji cyfrowych, mówiących odtwarzaczy książek. Najnowszy odtwarzacz PLEXTALK Linio Pocket to przenośny odtwarzacz DAISY na karty SD pozwalający na czytanie książek i odtwarzanie materiałów audio w każdym miejscu i czasie. Jest to również wysokiej jakości dyktafon, który pozwala na wstawianie nagłówków i łatwą nawigację po nagraniach. PLEXTALK Linio Pocket posiada też możliwość łączenia się z siecią WIFI, co pozwala na pobieranie lub odbieranie strumieni radia internetowego, podcastów oraz książek DAISY bezpośrednio z bibliotek oferujących materiały poprzez protokół dostawy online. Więcej informacji pod adresem: www.plextalk.eu

Svarovsky

Czeska firma Svarovsky już od ponad 15 lat specjalizuje się w produkcji białych lasek przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych wzrokowo. Od 10 lat można się spotkać z ofertą firmy na polskim rynku, przeważnie za pośrednictwem Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie.

W ofercie znajdują się wszelkie typy lasek: orientacyjne, sygnalizacyjne i podpórcze. W zależności od konstrukcji dzielą się na laski o różnej funkcjonalności: nieskładane, składane, teleskopowe oraz kombinowane. Większość lasek wykonanych jest z aluminium lub z jeszcze lżejszego kompozytu, są również laski drewniane. Ponadto w ofercie jest wyposażenie zamienne i dodatkowe, takie jak rozmaite końcówki, rękojeści oraz etui do lasek.

Produkując ponad 10000 lasek rocznie, firma Svarovsky jest największym europejskim producentem tego asortymentu. Laski wyróżniają się wysoką jakością w stosunku do niewygórowanej ceny.

Svec a Spol s.r.o.

Ta słowacka firma została założona w 1993 r. Oferuje projektowanie i rozwój systemów CAD/CAM. Podzielona jest na cztery działy produkcyjne: Produkcja matryc i form, Produkcja aluminium i stali nierdzewnej, Produkcja konstrukcji stalowych i Produkcji zespołów blaszanych. W związku z dziedziną, w której działa, jest w stanie produkować profesjonalne maszyny brajlowskie do pisania, które konkurują z produktami firmy Perkins. Maszyny firmy Svec a Spol są w naszym kraju popularne od lat.

TYFLOKOM Kamil Kowalczyk

Firma Tyflokom powstała by pomóc osiągnąć niezależność ludziom z dysfunkcją wzroku, dąży do wyrównywania szans, minimalizowania dysproporcji i otwierania drzwi na świat osobom niewidomym i słabowidzącym. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu i praktycznej wiedzy z powodzeniem realizuje misję kształcenia osób z dysfunkcją wzroku.

Transition Technologies S.A.

Od ponad 20 lat tworzy i dostarcza klientom rozwiązania informatyczne stojące na najwyższym światowym poziomie. Tworzy oprogramowanie z myślą o dużym przemyśle, ze szczególnym uwzględnieniem sektora energetycznego i gazowego, a także automatyki przemysłowej. Wytwarza oprogramowanie również dla innych branż, a oferowane produkty i usługi wykorzystywane są na całym świecie.

W 2010 r. firma otrzymała status Centrum Badawczo Rozwojowego.

W ramach działu Badawczo-Rozwojowego został zrealizowany projekt Seeing Assistant dofinansowany z Działania 1.4 POIG 2007-2013. Na bazie badań przemysłowych projektu Seeing Assistant powstała grupa aplikacji mobilnych dedykowana osobom niewidzącym lub słabowidzącym, pomagająca użytkownikom w różnych dziedzinach życia codziennego.

A oto lista Instytucji i Fundacji działających na rzecz osób niewidomych:

- ***Stowarzyszenie na Rzecz Rehabilitacji Osób Niewidomych i Słabo Widzących „Spojrzenie”***
- ***Fundacja BO WARTO***
- ***Projekt Niewidomi na Tandemach***
- ***FUNDACJA PBG***
- ***Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym z Warszawy***
- ***Dział Zbiorów dla Niewidomych GBPiZS***
- ***Muzeum Pałac w Wilanowie***
- ***Polski Związek Niewidomych z Ostrołęki***
- ***Polski Komitet Paraolimpijski***
- ***Stowarzyszenie „Twoje nowe możliwości”***
- ***SOSW dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie***
- ***Polski Związek Niewidomych Wejherowo***
- ***Szpital okulistyczny RETINA***
- ***Centrum Nauki Kopernik***
- ***DMMS Sp. z o.o. S.K.A***
- ***Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Słabowidzących nr 8 im. dr Zofii Galewskiej z Warszawy***

Uczestnictwo w Konferencji REHA było dla nas bardzo wartościowym doświadczeniem. Utwierdziło nas w przekonaniu, że należy pamiętać o potrzebach ludzi niepełnosprawnych i poszerzać świadomość społeczną w tym zakresie. Wymiana poglądów, spostrzeżeń, z osobami niepełnosprawnymi, spojrzenie na napotykaną przez nie trudność w życiu codziennym, przyczyniły się do tego, że z jeszcze z większą ochotą

i zaangażowaniem będziemy w przyszłości realizować projekty wydawnicze skierowane do wszystkich odbiorców. Dziękujemy organizatorom za zaproszenie nas do udziału w tegorocznej Konferencji, zaś wszystkim gościom za odwiedzenie naszego stoiska.

Agnieszka Bożek – Dyrektor Sprzedaży
DMMS media distribution

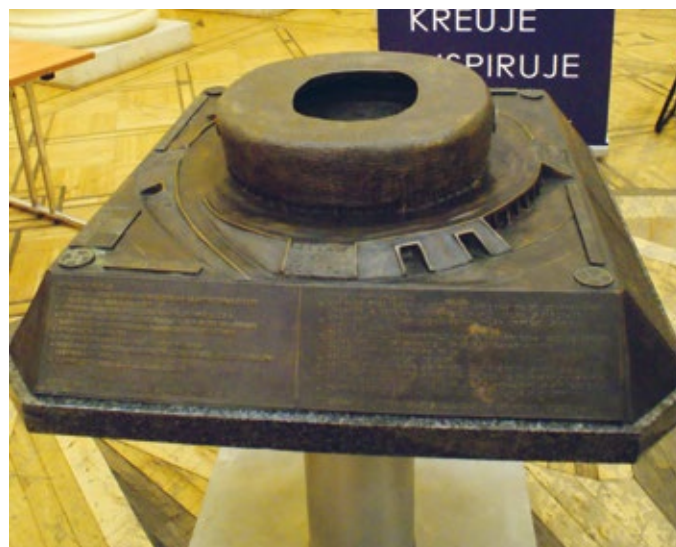
Fundacja PBG zgłosiła swój udział w towarzyszącym Konferencji targom najnowszych osiągnięć w dziedzinie rehabilitacji niewidomych. **Realizując projekt: Prezentacja makiet stadionów wybudowanych przez Grupę PBG** pokazała makietę stadionów wędrującą po Polsce od kwietnia 2012 roku. Naszą największą radością było to, że makietę stadionów z opisami w Braille'u mogła obejrzeć wielka liczba uczestników Konferencji – zaproszone przez organizatorów osoby niewi-

takich informacji jak np. pojemność stadionu, jego wymiary, wymiary boiska, liczba miejsc dla kibiców itp. Niezwykle satysfakcjonującym był dla nas fakt bardzo dużego zainteresowania ze strony odwiedzających wystawę. Prezentacja makiet stadionów wykonanych przez artystę Romana Kosmałę była podczas wystawy interesującym i atrakcyjnym miejscem, do którego zwiedzający podchodzili z zaciekawieniem, z jeszcze większym zainteresowaniem podejmowali rozmowę, dowiadywali

dome i słabowidzące z Polski, ale i z zagranicy (blisko 2600 uczestników). Jako uczestnik Konferencji Fundacja PBG włączyła się w bardzo znaczący sposób w działanie na rzecz pomocy i wyrównywania szans osobom z niepełnosprawnością o zasięgu nie tylko ogólnopolskim, ale i międzynarodowym.

Cieszymy się, że makietę stadionów Narodowego, PGE Arena w Gdańsku oraz INEA Stadionu Miejskiego w Poznaniu mogły „obejrzeć” z bliska, dotknąć osoby niewidome i słabowidzące. Mogły zapoznać się z ich konstrukcją, dowiedzieć się

się od nas informacji, których nie było w opisach makiet stadionów, zabierali ze sobą nasze folderki z informacją o artyście i całym projekcie. Chętnie zabiorę – mówili – to, ktoś mi poczyta. Wierzmy, że na kolejną Konferencję, na którą już otrzymaliśmy zaproszenie, nasze folderki przygotujemy w Braille'u.

Dziękujemy organizatorom za możliwość uczestniczenia w wielkim międzynarodowym wydarzeniu.

Lidia Prętka

Lista produktów zgłoszonych do wyróżnienia IDOL w kategorii PRODUKT DLA NIEWIDOMYCH

Braille Box V4 firmy Index Braille

Szybka i cicha drukarka brajlowska drukująca na pojedynczych kartkach papieru. Dzięki nagradzanemu wzornictwu i przystępnej cenie Braille Box jest wyjątkowo atrakcyjną ofertą na rynku drukarek brajlowskich. Wyposażona jest w jeden z najdoskonalszych podajników arkuszy, a zarazem jest szybka i trwała. Braille Box jest pierwszą drukarką brajlowską, którą wyróżniono prestiżową nagrodą Red Dot („Czerwony punkt”) za najlepsze wzornictwo. Drukarka automatycz-

nie organizuje wydruki w składane gazetowe arkusze. Ma łatwe do zlokalizowania łącze techniczne wyposażone w USB, wejście sieciowe i porty szeregowy oraz cichą wentylację

Chińczyk dla niewidomych firmy Altix

Można na rynku kupić Chińczyka tekturowego z małymi plastikowymi pionkami, ale nie nadaje się on dla niewidomych i ich rodzin. Altix wyprodukował Chińczyka z drewnianą planszą. Jest wykonana z twardego i trwałego drewna jesionu. Otwory dla pionków, pozycje startowe i meta są wgłębione poprzez frezowanie. Z tego samego materiału są wykonane pionki i brajlowska kostka. Do tego dochodzi instrukcja w brajlu i w czarnym druku. Cały komplet jest wkładany do specjalnego etui, by nic nie zginęło. Ten Chińczyk jest bardzo dobrze oceniany oraz 2-3 razy tańszy od innych produkowanych w Europie.

„Dotykownik – atlas wypukłej grafiki dla wszystkich i o wszystkim; zbiór rycin zaprojektowanych dla publikacji Fundacji Szansa dla Niewidomych”

To wyjątkowe wydawnictwo wytworzone w Printing House firmy Altix składa się z czterech tomów. Jest zbiorem wypukłych rycin opracowanych dla Fundacji i wszystkich jej publikacji. Do stworzenia tych rycin przyczynili się: Katarzyna Piątkowska (główna autorka grafiki), Joanna Zbruk, Paulina Musiał (współpracowniczki autorki), Krzysztof Kulik i Marek Kalbarczyk (twórcy tej jedynej w swoim rodzaju drukarni). Niektóre zamieszczone w albumie ryciny są w wersji brajlowskiej, a inne w technologii transparentnej, w której obraz jest zarówno czarno-drukowy, jak i brajlowski.

Focus 14 firmy Freedom Scientific

Focus 14 Blue zapewnia kompaktowy, dotykowy dostęp do komputera personalnego i nowoczesnych komórek. Jego niewielkie wymiary sprawiają, że świetnie nadaje się do pracy z przenośnymi urządzeniami. Focus 14 Blue zapewnia pełne wsparcie dla urządzeń firmy Apple. Działa z Mac OS X Mountain Lion, najnowszym systemem operacyjnym dla komputerów Apple. Zapewnia szeroki zakres funkcji wejścia i wyjścia łącznie ze skrótami brajlowskimi. Jest także zgodny ze wszystkimi urządzeniami z iOS 6, tak więc można używać iPhone®, iPad® oraz iPod® Touch przez Bluetooth. Mamy tutaj pełną nawigację po ekranie początkowym i rozmaitych aplikacjach, możemy też pisać i czytać skrótami brajlowskimi lub brajlem komputerowym.

Focus 14 Blue zawiera następujące funkcje:

- 14 komórek brajlowskich
- Przyciski przywoływania kursora nad każdą komórką brajlowską
- 8-klawiszową klawiaturę brajlowską w stylu Perkins z dwoma dodatkowymi klawiszami Shift

- Dwa przyciski przewijania, dwa przyciski dwubiegunowe i dwa przyciski wyboru
- Nawigacyjny przycisk biegunowy i przycisk trybu na każdym z końców monitora brajlowskiego, służące do szybkiej nawigacji po plikach, listach i menu
- Regulowaną sztywność punktów brajlowskich
- Konfigurowane komórki statusu
- Połączenie z komputerem przez USB
- Połączenie bezprzewodowe Bluetooth®
- Wsparcie dla telefonów komórkowych oraz innych urządzeń mobilnych obsługiwanych przy pomocy aplikacji firm trzecich.

Laska składana identyfikacyjna grafitowa firmy Ambutech

To świetna, nowatorska laska przeznaczona do poruszania się w sytuacjach wyjątkowych, kryzysowych oraz na co dzień w zamkniętych pomieszczeniach lub do dysponowania nią gdy chodzi się z asystą. Są to lekkie laski o unikalnej budowie. Są złożone z grafitowych rurek wykonanych z inżynierską precyzją, dzięki czemu wyjątkowo łatwo składają się i rozkładają. Ma to wielkie znaczenie dla niewidomych użytkowników.

Specyfikacja techniczna:

- Ich waga jest znacznie niższa niż zwykłej laski
- Z łatwością mieszczą się w torebce lub kieszeni
- Dostępne rozmiary: od 110 do 150 cm w 10 cm skokach
- Laski są złożone z 7 wyraźnie krótkich elementów, dzięki czemu mieszczą się nawet w płtych kieszeniach i dosyć małych torebkach.

PLEXTALK Linio Pocket firmy Shinano Kenshi

To pierwszy na świecie, przenośny odtwarzacz DAISY Online i dyktafon dla osób z dysfunkcją wzroku i dyslektyków. PLEXTALK Linio Pocket

to 8 GB pamięci wewnętrznej, 4 GB pamięci na karcie SD, kalendarz, wsparcie dla formatów ePub i PDF oraz wysokiej jakości silnik do konwersji tekstu na mowę. Odtwarzacz odczytuje większość formatów audio i szczyści się znakomitymi możliwościami nagrywania i edycji. To jedyny mobilny odtwarzacz Daisy z możliwością bezpośredniego otrzymywania

książek wysłanych z bibliotek za pomocą Daisy Online Delivery Protocol.

Smak na koniuszkach palców – publikacja Fundacji Szansa dla Niewidomych

To druga wersja tej książki. Jej autorami są Marek Kalbarczyk i Piotr Adamczewski. Pierwszy z nich opowiada o Mazowszu i jego zabytkach oraz o bezwzrokowym gotowaniu. Procedury, jak można gotować nie widząc, są wplecione w przepisy kulinarne kuchni mazowieckiej i porady kulinarne, których autorem

jest Piotr Adamczewski. Obaj autorzy wspominają swoje mazowieckie spotkania w muzeach, pałacach, restauracjach, przy rozlicznych mazowieckich pomnikach. Książka została uznana za najlepszy produkt opracowany w województwie mazowieckim. Dostępna jest w wersji brajlowskiej z wieloma wypukłymi rycinami i w formie bardzo atrakcyjnego albumu ze znakomitą grafiką.

SeeingAssistant-Move firmy Transition Technologies

Opis nagrodzonego produktu w rozdziale „Wystawcy na REHA 2013”.

Smart Brailler firmy Perkins Products

To nowoczesne urządzenie edukacyjne Hi-Tec. Wbudowany ekran wideo połączony z dźwiękowym systemem informacji zwrotnej wyświetla i wymawia litery i słowa w czasie rzeczywistym w trakcie pisanja brajlem. Urządzenie SMART BraillerR skonstruowane przez Perkins Product we współpracy z Amerykańską Drukarnią dla Niewidomych (APH) otwiera nowe, bardziej intuicyjne możliwości dla użytkowników widzących i niewidomych porozumiewających się brajlem, nauczających i uczących się pisma niewidomych. Od tej chwili nauczyciele w zwykłej szkole odczytują to, co piszą brajlem ich niewidomi uczniowie. Widzący rodzice będą mogli pomóc w odrabianiu lekcji swoim dzieciom z dysfunkcją wzroku.

Udźwiękowane tyflomapy firmy Altix. Wzrok, dotyk, słuch

Przedstawiają obiekt prezentując jego wygląd i rozmieszczenie poszczególnych pomieszczeń, drzwi, schodów, toalet, wind itp. Specjalnie dobrana kolorystyka

powoduje, że tyflomapy wyglądają estetycznie. Są dobrze odczytywane i widzialne przez różne grupy niepełnosprawnych, również daltonistów. Uwypuklone oraz udźwiękowane informacje kierowane są do niewidomych, którzy mogą odnaleźć dzięki nim właściwą drogę. Dokonane wcześniej nagrania są odtwarzane po wciśnięciu wkomponowanych w mapę przycisków.

Uzupełnieniem dotykowych map jest zainstalowany w nich system do ich odnajdowania (namierzania). Składa się on z prostego pilota z jednym przyciskiem. Po jego wciśnięciu mapa emituje charakterystyczny dźwięk lokalizacyjny. I już wiadomo, gdzie ona jest. Ta sama funkcja może być uruchomiona ze smartfonów wyposażonych w system Android. Wykorzystując łączność bezprzewodową Bluetooth, smartfon realizuje funkcję pilota. Dzięki takiemu „sprytnemu” systemowi namierzania każda mapa zostanie odnaleziona.

Lista produktów zgłoszonych do wyróżnienia IDOL w kategorii PRODUKT DLA SŁABOWIDZĄCYCH

ClearView+ Speech firmy Optelec

Opis nagrodzonego produktu w rozdziale „Wystawcy na REHA 2013”

Kliker 6

Kliker 6 jest wielokrotnym zwycięzcą nagród wśród narzędzi do czytania i pisania produkowanych przez UK Crick Software. Nowa, polska wersja programu zawiera dostępne całe menu w języku polskim, jak również wysokiej jakości polskiego lektora. Indywidualne potrzeby każdego studenta zostały w tym produkcie uwzględnione poprzez umieszczenie takich opcji jak: zmiana wielkości tekstu, wysokie możliwości wyboru kontrastu pomiędzy tłem a tekstem, jasny i czytelny ekran, duże ikony z ich głosowym opisem, regulacja powiększania całego dokumentu. Student używający programu może mieć pewność o poprawności pisanego tekstu dzięki zamieszczonemu wysokiej jakości systemowi odczytującemu poszczególne słowa.

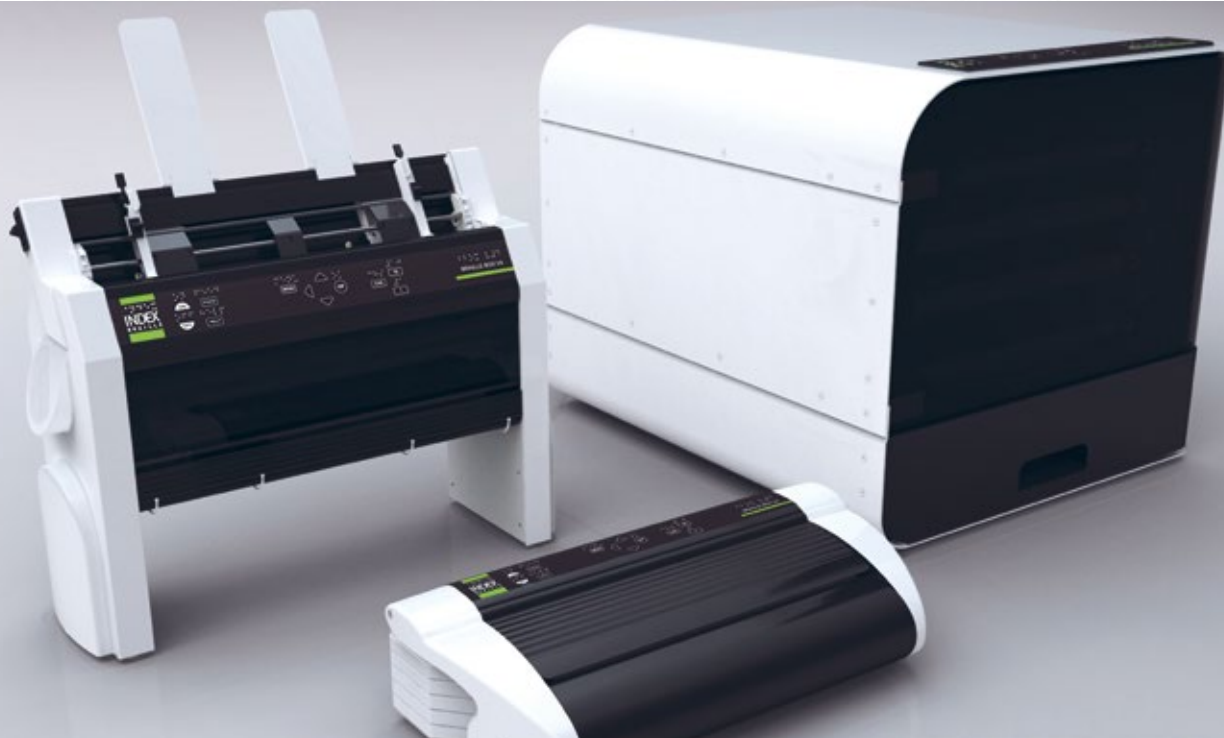

Ruby XL HD

Ruby XL HD firmy Freedom Scientific to przenośny powiększalnik HD. Nowy Ruby XL HD tworzy krystalicznie czysty obraz w wysokiej rozdzielczości. Mały Ruby może towarzyszyć nam wszędzie. 5-calowy panoramiczny wyświetlacz LCD uwypukli nawet najmniejsze detale. Można 14-krotnie powiększyć książki, fotografie, gazety, etykiety leków i wiele więcej. 20 trybów koloru wyświetlania daje możliwość wyboru najlepszego dla nas. Stworzony dla komfortu i prostego użytkowania Ruby XL HD jest intuicyjny w obsłudze. Kolorowe, wypukłe przyciski ułatwiają ustawienie powiększenia, zmianę koloru lub dodanie linijki podkreślającej czytany tekst. Zamrożony obraz można przenieść na komputer. Można zapisać 80 obrazów takich jak numery telefonu, numery seryjne, zdjęcia rodzinne i przenieść je za pomocą Ruby XL HD do swojego komputera za pomocą portu USB.

Największy producent brajlowskich drukarek na świecie - Firma INDEX BRAILLE

Innowacyjność to klucz do pozytywnych zmian. Tam, gdzie jest zmiana, pojawia się rozwój i pokonywane są kolejne bariery. Satysfakcjonujące jest to, że producent drukarek brajlowskich Index Braille jest tego świadomy. Najnowsza (czwarta) wersja drukarek tej firmy stanowi duży krok naprzód w dziedzinie drukowania brajlem. Są one wynikiem największej inwestycji, jaką kiedykolwiek dokonała firma Index Braille. Dzięki temu użytkownicy przeskakują od technologii roku 2000 do technologii roku 2013. To ogromny i odczuwalny przeskok, dzięki któremu doświadczamy całkowicie nowej jakości. Zewnętrznie drukarki linii V4 wyglądają tak samo jak ich poprzedniczki, jednakże nie dajmy się zwieść. **Basic-D V4 i Everest-D V4 są dużo lepsze, szybsze, łatwiejsze w użyciu i mają dłuższy okres eksploatacji.**

Model Everest-D V4

To prawdziwie wielozadaniowa maszyna. Drukarka ta ma bardzo szeroki zakres zastosowań. Można na niej drukować dwustronnie książki, czasopisma, etykiety i inne materiały na pojedynczych kartkach papieru lub folii plastikowej bądź z cienkiego metalu. Możliwości jest naprawdę

wiele. Everest-D V4 jest wyposażona w bardzo stabilny podajnik pojedynczych arkuszy i wspiera bardzo popularny format czterostronny wprowadzony pierwotnie w drukarce 4x4.

Drukarka Basic-D V4

Drukarka ta jest łatwa w użyciu i bardzo lubiana. Ponieważ jest stosunkowo lekka, użytkownicy często zabierają ją na spotkania lub w podróż. Drukuje dwustronnie na papierze perforowanym. Może drukować brajlowskie etykiety.

Drukarka Basic-D V4 jest zaprojektowana zupełnie od nowa. Przy jej tworzeniu wzięto pod uwagę zarówno opinie klientów jak również doświadczenia wyniesione z produkcji i serwisowania poprzednich modeli. Oto lista ulepszeń:

- Koniec z nieczytelnymi tabelami! Tryb drukowania Sideways umożliwia czytelniejsze ich drukowanie;
- Oszczędność i mniejsze zużycie papieru - liczbę znaków w wierszu zwiększono tak, by na papierze wszystkich rozmiarów można było drukować bez marginesu;

- Optyczny czujnik papieru oraz optyczny czujnik przesuwu papieru zapewniają precyzyjną pracę;
- Swoboda przy przenoszeniu drukarki, waga została zmniejszona do 7,6 kg;

Drukarka Braille Box V4

To także nowy model drukarki. Drukuje na pojedynczych arkuszach. Jest bardzo szybka i przeznaczona do nieprzerwanego drukowania dużej ilości materiałów. Jej podstawowe cechy to:

- Zaskakująca szybkość! Drukuje 900 stron na godzinę.
- Znakomitą czytelność zapewnia doskonałą jakość wypukłych punktów.
- Zdziwiająco niski poziom hałasu.
- Wydajny i oszczędny format czasopisma. Na kartce A3 drukowane są 4 strony A4.

Braille Box przeznaczona jest do uzyskiwania dużej ilości wydruków brajlowskich przy wykorzystaniu do tego celu zwykłego papieru. Drukarkę tę można śmiało podsumować: wydajność i atrakcyjna cena!

Drukarki V4 są wieloprocessorowe, podczas gdy ich poprzedniczki wykorzystywały tylko jeden procesor. Jest to duży krok naprzód, czyniący drukarki V4 stabilniejszymi, trwalszymi i łatwiejszymi niż jakiegokolwiek do tej pory.

Niski poziom hałasu

W opisywanych drukarkach uzyskano niezwykle i niespotykane dotąd wyciszenie pracy. Dobra jakość punktów brajlowskich zawsze oznaczała wysoki poziom hałasu. Teraz uległo to zmianie. Braille Box jest pierwszą drukarką drukującą na pojedynczych arkuszach, która jest całkowicie "zapięczętowana". Miejsca, przez które papier jest prowadzony i w których jest zadrukowywany, są całkowicie odizolowane od zewnętrznego otoczenia. Hałas, jaki zwykle jest generowany przez wentylator, jest zredukowany przez tłumik, a obudowa jest zbudowana przy użyciu najnowszej techniki pochłaniania hałasu. Drukowanie brajlem nie będzie już przeszkadzać w codziennych czynnościach. Słuchanie muzyki czy wiadomości nie będzie już zakłócone przez hałas drukarki.

Najlepszy podajnik papieru

Podstawową częścią dobrej drukarki drukującej na pojedynczych kartkach papieru jest podajnik papieru. Zastosowany w Braille Box jest najlepszy z podajników, jakie kiedykolwiek były stosowane w drukarkach brajlowskich. Dzięki niemu trzy głowice drukujące działają niezwykle stabilnie. Funkcja pobierania papieru została zoptymalizowana dla papieru dobrej jakości i przetestowana do perfekcji. Taca na papier mieści do 400 arkuszy. Dzięki temu można drukować dużo bez konieczności wkładania nowego papieru. Taki podajnik z najwyższej półki będzie częścią wszystkich drukarek firmy Index Braille w nadchodzących latach.

Inwestowanie dla przyszłości

Firma Index Braille zainwestowała w Braille Box niemal 20 razy więcej niż inwestowała w latach 90-tych w Everest i 4x4. Everest jest liderem na rynku w swoim segmencie od 20 lat. Firma żywi nadzieję, że Braille Box będzie liderem na rynku w przyszłości, dokładnie tak, jest już od lat.

Najsławniejsze na świecie brajlowskie maszyny do pisania – działalność FIRMY PERKINS

Konceptcja SMART Brailera narodziła się z inicjatywy Davida Morgana, vice-Prezesa i Głównego Menadżera produktów Perkins. Celem było przyjrzenie się klasycznej drukarce PerkinsBrailer – najszerzej rozpowszechnionemu narzędzia używanemu do nauki brajla na świecie – i dodanie funkcji znacznie ułatwiających naukę brajla. Do standardowego, mechanicznego PerkinsBrailera zespół rozwoju produktów dodał wyjście audio, aby każda osoba pisząca w brajlu mogła usłyszeć dokładnie to, co pisze – odczytać każdy znak, słowo, linię i cały tekst.

Dodatkowo wyświetlacz umieszczony w przedniej części urządzenia pozwala słabowidzącemu użytkownikowi, widzącemu rodzicowi, nauczycielowi, przyjacielowi lub rodzinie

na odczytanie brajlowskiego tekstu – w druku oraz w elektronicznie symulowanym brajlu (Sim Braille). Zatem proces nauczania brajla jest dostępny dla wszystkich oraz jest wzbogacony wielo-sensorycznym i natychmiastowym wsparciem.

Poza wsparciem wizualnym i audio, SMART Brailer posiada następujące funkcje:

- Możliwość edycji, zapisu i transferu dokumentów elektronicznych poprzez USB
- Możliwość pobierania ćwiczeń do nauki brajla
- Gniazdo słuchawkowe jack i kontrolę głośności
- Oprogramowanie przetwarzające tekst na mowę firmy AcapelaGroup
- Funkcja mechanicznej maszyny do pisania – po opanowaniu pisania w brajlu uczeń może wyłączyć wsparcie wizualne oraz audio i korzystać tylko z klasycznych możliwości urządzenia

- Dla innych krajów opracowano wiele platform językowych – obecnie pracujemy nad językami: Francuskim, Hiszpańskim, Arabskim i innymi.
- Baterie można wymienić oraz ładować ponownie

SMART Braille został przyjęty z ogromnym entuzjazmem na konferencjach, targach oraz przez użytkowników na całym świecie. Obecnie w towarzystwie wielu ekspertów w dziedzinie brajla z różnych krajów trwają prace nad lokalizacją SMART Braille'a na dodatkowe języki poza angielskim.

Badania nad SMART Braille'em rozpoczęły się analizą różnych rynków docelowych, które hipotetycznie mogłyby skorzystać z idei takiego urządzenia. Faktem jest, że wielu członków na potencjalnym rynku uważa alfabet brajla za trudny do nauczenia się. Grupę docelową tworzą następujące osoby:

- Nauczyciele – osoby, które muszą umieć brajla, aby go uczyć i które stają się również ekspertami, do których zwracają się rodzice i pracownicy administracji szkół z nadzieją na cenne rady dotyczące technologii wspierających naukę
- Rodzice – osoby, które chcą znać brajla, aby pomagać swoim dzieciom w pracach domowych oraz być na bieżąco z ich materiałem
- Dorośli z postępującą utratą wzroku – osoby, które tracą wzrok i chcą lub potrzebują zachować ich dotychczasową pracę. Wiele osób dorosłych nie chce uczyć się brajla i pozostają przy narzędziach audio takich jak czytniki ekranu. Jest to częściowo spowodowane ich przeświadczeniem o tym, że bardzo trudno jest się nauczyć brajla oraz tym, że są oni często zaawansowanymi użytkownikami komputerów i innych technologii.
- Dzieci – SMART Braille pozwoli dzieciom uczącym się brajla na ćwiczenia bez asysty nauczyciela

Perkins wraz z firmą zajmującą się rozwojem produktów – Product Development Technology (PDT) – z siedzibą w Chicago, Illinois, U.S.A. prze-

przewodzą badania na 129 użytkownikach w zakresie używania brajla oraz koncepcji SMART Brailera. Te badania obejmowały ponad 100 godzin wywiadów i zajęć praktycznych z użytkownikami w całych Stanach Zjednoczonych. Badanymi użytkownikami były dzieci, nastolatki z wadami wzroku, rodzice, nauczyciele, upośledzeni wzrokowo dorośli i ludzie starsi, zaawansowani użytkownicy brajla i osoby głucho-niewidome. Wyniki badań pomogły zaprojektować produkt i wyposażyć go w odpowiedni zestaw funkcji.

Ostatecznie, powyższe odkrycia zweryfikowały następujące koncepcje:

- Dzieci uczące się brajla są zmotywowane i podekscytowane wsparciem wizualnym i audio, zatem SMART Brailier wspiera proces nauki, a szczególnie bez obecności nauczyciela. Funkcja zapisywania plików (na pamięć USB) została dodana jako rezultat wywiadów z użytkownikami.
- Rodzice osób z upośledzeniem wzroku również wyrazili zainteresowanie SMART Brailierem, ponieważ oni wolą uczyć się brajla wzrokowo zamiast poprzez dotyk.
- Nauczyciele sygnalizowali fakt, że to urządzenie może być bardzo pomocne, ponieważ z brajlem jest tak, że "albo go używasz, albo go tracisz". Szczególnie może on się przydać w krajach rozwijających się, gdzie nauczyciele nie są szkoleni z brajla ze względu na brak środków finansowych, więc może on okazać się skutecznym i wydajnym narzędziem do nauczania brajla.
- Dorośli, którzy utracili wzrok w swoim późniejszym życiu znacznie bardziej boją się brajla. Wiele programów rehabilitacyjnych ma za zadanie tylko ogólne przedstawienie brajla i nie proponuje podstawowej, długoterminowej nauki i ćwiczeń. To urządzenie zapewnia możliwość znacznie szybszej nauki brajla oraz możliwość ćwiczenia w dowolnym czasie. Samouczki, które mogą zostać zaimplementowane w urządzeniu SMART Brailier są postrzegane jako znaczące usprawnienie w nauczaniu dorosłych.

- Zaawansowani użytkownicy brajla nie uważają, że to urządzenie jest dla nich niezbędne, lecz doceniają SMART Brailera jako urządzenie służące do nauczania innych. Dodatkowo, z uwagi na fakt, iż to urządzenie może być używane jako zwykła, klasyczna maszyna do pisania, osoba płynnie posługująca się brajlem może wyłączyć wsparcie wizualne i audio.
- Osoby głucho-niewidome ogólnie wierzą, iż po utracie słuchu i wzroku mogą używać tylko maszyny klasycznej. Jednak, osoby, które nadal tracą słuch i wzrok postrzegają SMART Brailera jako urządzenie znacznie wspomagające proces nauki brajla.

Nauczyciele osób niepełnosprawnych wzrokowo są zachwyceni możliwością nauczania brajla w znacznie szybszy i efektywniejszy sposób. Cathy Pasinski, instruktor w Szkole dla niewidomych Hadley (Illinois), widzi w urządzeniu wielką wartość dla studentów i nauczycieli. "Używałem to urządzenie przez kilka tygodni i muszę przyznać, że jest to realna pomoc dla nauczycieli osób z dysfunkcją wzroku oraz dla samych uczniów. Natychmiastowe wsparcie wizualne i dźwiękowe jest ogromnie ważne i znacznie ułatwia naukę" - Cathy.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej: www.smartbrailier.org

Urządzenia odtwarzające dźwięk FIRMY SHINANO KENSHI

W obecnej erze pisana informacja stała się wszechobecna, więc w tej sytuacji nie można zapomnieć o osobach z trudnościami w odczytywaniu drukowanych tekstów. Przez ponad dziesięć lat Shinano-KenshiGroup pod marką PLEXTALK specjalizuje się w rozwoju i produkcji cyfrowych, mówiących odtwarzaczy książek dla słabowidzących i niewidomych. Bliska współpraca z bibliotekami dla niewidomych oraz informacje od użytkowników ogromnie pomogły nam i zainspirowały nas w projektowaniu i rozwijaniu palety naszych produktów.

Świat książek doświadcza ogromnych zmian. Dokumenty do tej pory były dostępne głównie w formie wydruku, lecz rozwój e-booków oferuje nową jakość dostępu do ich zawartości, na przykład poprzez takie media jak komputery, tablety,

czy e-czytniki. Książki są teraz oferowane w większej ilości form niż kiedykolwiek w historii. W całej Europie biblioteki i księgarnie biorą pod uwagę ten postęp technologiczny i w coraz większym stopniu wprowadzają do swojej oferty e-booki.

Jak technologia wpływa na czytelników z trudnościami w odczytywaniu druku? W ostatnich dwóch dekadach biblioteki książek mówionych przeżyły transformację z analogowych kaset na płyty CD. Pojawiło się również zapotrzebowanie na określony standard, aby ułatwić tworzenie i używanie dostępnych treści. Ludzie zaangażowani w integrację publikacji opracowali format DAISY, który dość szybko zaczął być rozpoznawany na całym świecie jako techniczny standard. Nazwa DAISY to skrót reprezentujący angielską nazwę Digital Accessible Information System (Cyfrowy system dostępu do informacji) i oferuje on prostą nawigację po treści materiałów audio. Na przykład, czytelnicy mogą przeglądać książkę po stronie, sekcji lub rozdziale, albo używać spisu treści lub indeksu w zależności od sposobu utworzenia dokumentu. Jest to niezaprzeczalna zaleta nie tylko podczas czytania książek, ale również podczas czytania magazynów i gazet.

Ten format jest nadal rozwijany i należy do Konsorcjum DAISY oraz ShinanoKenshiGroup, który przyczynił się do rozwoju tego standardu i jest nadal właścicielem patentu. Aby ułatwić rozpowszechnianie standardu, pisemne licencje są zapewniane wszystkim członkom i przyjaciółom Konsorcjum DAISY.

Poza bardziej dostępnym standardem biblioteki dla niewidomych adaptowały również inne dostępne media. Wiele z nich oferuje płyty CD, książki na kartach SD lub na pamięciach USB, a niektóre z nich nadal korzystają z kaset. Kilka Europejskich bibliotek stworzyło również strony internetowe lub aplikacje pozwalające ich członkom na pobieranie materiałów audio.

Jednak, członkowie bibliotek nie zawsze korzystają z komputerów. W konsekwencji, pliki do pobrania lub aplikacje PC nie zawsze zapewniają odpowiednie rozwiązanie dla tych osób, które pragną pozostać niezależnymi i chcą posiadać natychmiastowy dostęp do książek. Aby rozwiązać ten problem, Konsorcjum DAISY opracowało DAISY Online Delivery Protocol (Protokół dostępu online do DAISY). Ten techniczny termin definiuje sposób w jaki biblioteki mogą tworzyć własne materiały dostępne bezpośrednio na dedykowanych odtwarzaczach książek dla osób niewidomych, słabowidzących i dyslektycznych. Użytkownik, aby pobrać książki do urządzenia bez użycia komputera, musi tylko posiadać połączenie internetowe w swoim domu. Ten kanał dystrybucji jest dostępny w znaczącym stopniu w krajach Europejskich oraz na innych kontynentach.

Urządzenia książki mówionej PLEXTALK otrzymały międzynarodowe uznanie za ich jakość i przyjazność użytkownikowi. Obsługują one format DAISY oraz inne główne standardy audio i są używane przez dziesiątki tysięcy członków bibliotek na całym świecie. Kilka lat temu rozpoczęło się wdrażanie projektu PLEXTALK Linio, aby zapewnić użytkownikom kompatybilność z bibliotekami oferującymi swoje materiały poprzez DAISY Online Delivery Protocol (DODP).

W 2013 roku PLEXTALK Linio Pocket został wprowadzony na rynek Europejski. Jest to pierwszy przenośny odtwarzacz DAISY i dyktafon, który potrafi pobierać książki z bibliotek poprzez DODP. Połączenie WIFI daje możliwość odbierania strumieni radia internetowego i pobierania podcastów. Poza materiałami audio urządzenie czyta również pliki tekstowe (włączając MS-Word, EPUB i PDF). Posiada on również kalendarz, alarm i inne wyjątkowe funkcje.

Aby dowiedzieć się więcej o odtwarzaczach książek mówionych PLEXTALK, odwiedź oficjalną stronę firmową: www.plextalk.eu

Tunezyjskie podziękowania

Nazywam się Imed Eddine Chaker i jestem prezesem Tunezyjskiego Związku zajmującego się prawami osób z niepełnosprawnościami. Przez wiele lat byłem też Prezesem Narodowego Związku Niewidomych w Tunezji, Prezesem Afrykańskiego Związku Niewidomych, Prezesem Frankofońskiego Związku Niewidomych i Prezesem Arabskiej Organizacji Osób Niepełnosprawnych. Dzięki tym funkcjom miałem możliwość odwiedzenia wielu konferencji i więcej niż pięćdziesięciu krajów. Zawsze jednak nie mogłem się doczekać odwiedzin w krajach wschodniej Europy, a szczególnie w Polsce. Podczas rewolucji, kiedy studiowałem w Paryżu, słyszałem wiele opowieści o ludziach i kulturze Polski. Dlatego bardzo się ucieszyłem, kiedy dostałem zaproszenie na REHA 2013 od Fundacji Szansa dla Niewidomych. Miałem zaszczyt zostać powitany na konferencji jak specjalny gość i otrzymałem towarzystwo bardzo kompetentnych osób pracujących dla fundacji. Były to osoby doskonale znające język angielski i francuski oraz gotowe do szczegółowych odpowiedzi na wszystkie moje pytania.

Konferencja rozpoczęła się specjalnym i niestandardowym zdarzeniem. Wszyscy goście lokalni oraz z zagranicy uczestniczyli w demonstracji przed polskim Pałacem. Była ona prowadzona przez Prezesa fundacji, wszyscy wykrzykiwaliśmy slogany dotyczące dostępności i technologii dla niewidomych. Kolejna część konferencji to ceremonia otwarcia, która odbywała się w ogromnej

sali Pałacu Kultury, podczas której widownia mogła wysłuchać wielu ciekawych wykładów na temat niewidomych i utraty wzroku.

Jednak większość osób niewidomych odwiedzających konferencję, była zainteresowana odbywającą się wystawą artykułów oraz nowymi technologiami dla niewidomych i słabowidzących, których były prezentowane setki w ciągu tych dwóch dni.

Dla mnie najbardziej ekscytującym momentem konferencji było spotkanie z Prezesem fundacji, podczas którego dowiedziałem się o ogromnym wkładzie pracy wykonanej dla niewidomych w Polsce, a szczególnie w zakresie produkcji książek brajlowskich oraz grafiki i map dla niewidomych studentów i innych. Dla dobra niewidomych w naszych krajach postanowiliśmy, że powinniśmy nawiązać niezbędne kontakty ze szkołami dla niewidomych oraz z Ministrem Edukacji w Tunezji w sprawie ustanowienia pewnego rodzaju współpracy i wymiany pomiędzy naszymi krajami, właśnie w zakresie promocji publikacji brajlowskich, a także map i grafik.

Ostatecznie chciałbym wyrazić moje podziękowania Fundacji Szansa dla Niewidomych oraz jej wspierającym pracownikom za ich gościnność i hojność.

Dr. Imed Eddine Chaker
Prezes Tunezyjskiego Związku
Praw Osób Niepełnosprawnych

JAK PISALI O NAS W PRASIE

Manifestacja niewidomych: dajcie nam szansę na normalne życie (PAP, 02.12.2013)

Społeczny prezes fundacji „Szansa dla Niewidomych” Marek Kalbarczyk (z megafonem) przemawia podczas manifestacji niewidomych i ich przyjaciół pod hasłem „My nie widzimy nic, a Wy - czy widzicie nas?” przed Salą Kongresową w Warszawie.

Kilkaset osób niewidomych i niedowidzących manifestowało pod Pałacem Kultury i Nauki w Warszawie. Demonstracja pod hasłem „My nie widzimy nic, a Wy - czy widzicie nas?” miała przypomnieć o istnieniu osób niewidomych i prosić o pomoc dla nich. Zebrani, w tym Marek Kalbarczyk - założyciel Fundacji „Szansa dla niewidomych” podkreślali, że nie jest to protest, a apel, by dać im szansę na normalne życie.

- Zebraliśmy się tutaj, żeby pokazać, że jesteśmy, że jest nas dużo, że to nie jest społeczność, która liczy kilka osób, tylko tysiące Polaków i Pollek. Chcieliśmy zaapelować: jesteśmy tutaj, żyjemy razem z wami i chcemy zrozumienia i pomocy - mówił Marek Kalbarczyk. Niewidomi apelowali o ubrajlowanie i udźwiękowienie

obiektów publicznych. Tłumaczyli, że dostęp do szkół, urzędów, zakładów pracy i dóbr kultury, wszelkich dokumentów i informacji nie jest luksusem lecz niezbywalnym prawem wszystkich ludzi.

Podkreślali, że edukacja jest najlepszym narzędziem przeciwdziałania wykluczeniu. Niewidomi i niedowidzący przyjechali do Warszawy na dwudniową, międzynarodową konferencję REHA FOR THE BLIND® IN POLAND - „Świat Dotyku i Dźwięku”.

Jak zapewniają organizatorzy jest to największa tego typu impreza w Europie środkowej i Wschodniej. Tematami przewodnimi debat są: Edukacja drogą do sukcesu, Nowoczesna rehabilitacja na co dzień, Z technologią za pan brat. Podczas spotkań z ekspertami zaznaczano, że o przyszłości i jakości życia osób niewidomych decyduje edukacja.

Zwracano przy tym uwagę na potrzebę przystosowania szkół, wyposażenia oraz materiałów edukacyjnych do potrzeb dzieci niewidomych. Organizatorem konferencji jest Fundacja Szansa dla Niewidomych, a współorganizatorami m.in. Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Łaskach i Polski Związek Niewidomych. Patronat nad wydarzeniem objęła prezydentowa Anna Komorowska.

„My nie widzimy nic, a Wy - czy widzicie nas?”. W Warszawie odbyła się manifestacja niewidomych

„Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych” - to temat XI edycji międzynarodowej konferencji na temat problemów ludzi niewidomych i niedowidzących, która rozpocznie się w poniedziałek w Warszawie.

Dwudniowa konferencja: REHA FOR THE BLIND® IN POLAND - „Świat Dotyku i Dźwięku” odbędzie się w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie. Jej organizatorem jest Fundacja Szansa dla Niewidomych, a współorganizatorami m.in. Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Łaskach i Polski Związek Niewidomych.

Patronat nad wydarzeniem objęła prezydentowa Anna Komorowska.

Konferencję poprzedziła manifestacja „niewidomych i ich przyjaciół” pod hasłem „My nie widzimy nic, a Wy - czy widzicie nas?”.

Według organizatorów demonstracja ma przypomnieć o istnieniu osób niewidomych i prosić o pomoc dla nich.

„Chodzi o to, żeby nastąpiło jakieś połączenie między tymi dwoma światami - widzących i niewidomych. Próbuje pokazać, że my istniejemy, mamy jakieś tam sukcesy, jakieś problemy.

Nie jest to manifestacja protestacyjna, chodzi nam jedynie o zauważenie przez resztę społeczeństwa” - powiedział Igor Busłowicz, informatyk z Fundacji Szansa dla Niewidomych.

W trakcie samej konferencji, która - jak zapewniają organizatorzy - jest największą tego typu imprezą w Europie środkowej i Wschodniej, zaplanowano debaty, których tematami przewodnimi mają być: Edukacja drogą do sukcesu, Nowoczesna rehabilitacja na co dzień, Z technologią za pan brat.

Podczas konferencji będzie się można dowiedzieć m.in. o nowych metodach terapii wzroku, nowoczesnym czytelnictwie bezwzrokowym, rozwiązaniach informatycznych, pozwalających niewidomym widzieć więcej, zasięgnąć porad prawnych i okulistycznych. Tematem debat będą też kultura, sport, turystyka, czytelnictwo, media jako ważne aspekty dla rehabilitacji niewidomych.

Konferencji towarzyszyć będzie międzynarodowa wystawa prezentująca nowoczesny sprzęt rehabilitacyjny, oprogramowanie, oferty szkoleniowe, działalność fundacji i stowarzyszeń, wystawa książek dla niewidomych i niedowidzących.

Uczestnicy konferencji będą też mieli okazję obejrzeć filmy z audiodeskrypcją i wziąć udział w turniejach sportowych w dyscyplinach, w których wzrok nie jest niezbędny, takich jak: ping-pong, strzelectwo laserowe, brydż, szachy.

Wśród gości specjalnych konferencji głos zabiorą m.in.: Henryk Wujec - doradca prezydenta RP ds. społecznych, dr Joanna Staręga - Piasek z Instytutu Rozwoju Służb Społecznych, Władysław Gołąb - prezes zarządu Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi w Łaskach.

Podczas konferencji rozdane też zostaną wyróżnienia IDOL 2013 dla osób i instytucji zaangażowanych w działania na rzecz osób niewidomych.

Organizatorzy liczą, że konferencja zgromadzi ok. trzech tysięcy uczestników (w ubiegłym roku uczestniczyło w niej 2600 osób).

Geopark Przyjazny Niewidomym, (© Geopark Kielce)

Z wielką satysfakcją informujemy, że Geopark Kielce został laureatem prestiżowego wyróżnienia IDOL 2013 w kategorii „Firma przyjazna niewidomym”, przyznanego przez Fundację Szansa dla Niewidomych. Uroczyste wręczenie pamiątkowego dyplomu i statuetki Idola odbyło się podczas XI Międzynarodowej Konferencji „Reha for the Blind® in Poland”, 2 grudnia b.r., w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie.

Tematem przewodnim tegorocznej edycji konferencji było „Wykształcenie najlepszym antidotum na dyskryminację niewidomych”. Edukacja geologiczna osób niewidomych i niedowidzących stanowiła także wiodący motyw projektu edukacyjnego zrealizowanego przez Geopark Kielce w 2013 roku, za który nasza instytucja otrzymała wyróżnienie. Projekt „Natura bliska niewidomym - świętokrzyska geologia dostępna dla wszystkich” obejmował warsztaty geologiczne - stacjonarne i terenowe, w ramach których uczestnicy z całej Polski mogli zbadać dotykiem, smakiem, zapachem skały, minerały i skamieniałości regionu świętokrzyskiego, jak również poznać najważniejsze atrakcje geologiczne Kielc, z Centrum Geoedukacji i Rezerwatem Kadzielnia na czele. To pierwszy tego typu projekt z zakresu edukacji geologicznej zrealizowany w Polsce i zarazem wstęp do kolejnych działań edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych planowanych przez Geopark Kielce we współpracy z Fundacją Szansa dla Niewidomych.

SPONSORZY

Patroni medialni

Dłonie i Słowo

Magazyn Towarzystwa Pomocy Głuchoniewidomym

www.
niepełni i sprawni
PORTAL DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ .pl

7 dni **puls tygodnia**

RADIO
KOLOR
103 FM

P
przeгляд

Niepełnosprawność
i
Rehabilitacja

INTEGRACJA
www.integracja.org

PROGRAMY
dla medycyny **KOMPUTEROWE**

Twoja pomoc to SZANSA na świat otwarty dla niewidomych

Pekao SA VI O/ W-wa nr konta:
22124010821111000005141795

KRS 0000260011

Daj szansę niewidomym!
Twoja przyjaźń, pomoc – 1% podatku
pozwoła Im zobaczyć więcej!
KRS: 0000260011

Pekao SA VI O/W-wa,
nr konta 22 1240 1082 1111 0000 0514 1795
Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa
tel. / fax: +48 22 635 10 60
szansa@szansadlaniewidomych.org
www.szansadlaniewidomych.org

